

МУЧЕНИ

ЗА ХРИСТА

ПАСТОР РИЧАРД ВУРМБРАНД

МУЧЕНИ

ЗА ХРИСТА

ПАСТОР РИЧАРД ВУРМБРАНД

Living Sacrifice Book Company
P.O. Box 2273
Bartlesville, OK 74005-2273

Copyright © 1967, 1998. The Voice of the Martyrs, Inc.
Сва права придржана.

Ниједан део ове књиге не сме се умножавати, складиштити, нити преносити ни у каквом облику нити на било који начин – електронски, механички, фотокопијама, снимањем, нити другачије – осим при писаним освртима у кратким цитатима без претходне писмене дозволе издавача.

Уколико није другачије назначено, библијски цитати узети су из Библије – Свето писмо Старога и Новог завета; превео стари завет: Ђура Даничић; превео Нови завет: Вук Стеф. Карацић; издање Библијског друштва, Београд; UBS – EPF 1990 – 5 – 043; ревидирано издање; PDF press; sion.net

Тамо где је коришћен Нови завет/Савремени српски превод у издању Алфе и омеге, Београд, 1977. год. Copyright © 1997 World Bible Translation Center, Inc., P.O. Box 820648, Forth Worth, Texas 76182-0648, USA, превод: WBTC; ISBN 86-81809-20-2, стоји скраћеница ССП.

Превод: Александра Стриковић
Лектура: Свјетлана Брезе, Сандра Касаловић

Distributor: Humanitarna Organizacija
"Ljubi Bližnjega Svoga"
Zeleni Bulevar 30
36210 Vrnjačka Banja
Za distributera: Dragiša Armuš

This publication is a joint project of Voice of the Martyrs and OM EAST.

ISBN: 978-86-85387-19-7

Посвећено

Велечасном В. Стјуарту Харису (W. Stuart Harris), генералном директору хришћанске организације *European Christian Mission* у Лондону, који је, по мом ослобађању из затвора 1964. године, дошао у Румунију као изасланик хришћана са запада. Ушао је у наш дом једне ноћи, врло касно, након што је морао да предузме мноштво мера предострожности, и донео нам речи љубави и утехе као и помоћ за породице хришћанских мученика. У име тих оданих верника, ја овим путем желим да му изразим нашу најдубљу захвалност.

Садржај

Посвећено	3
Предговор: „Мученик“	5
1. Руси су жедни Христа	8
2. „Од ове љубави нико веће нема...“	30
3. Откуп и ослобођење за рад на западу	45
4. Поражавање комунизма Христовом љубављу	49
5. Непобедива, распрострањена, илегална црква	81
6. Како хришћанство побеђује комунизам	100
7. Како хришћани са запада могу да помогну	121
Поговор	129
Додатак	133
Други материјал	136
О аутору	139

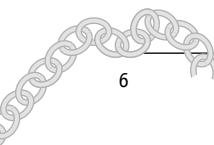
ПРЕДГОВОР

„Мученик“

Ричард Вурмбранд (Richard Wurmbrand) је рекао: „Књига ‘Мучени за Христа’ нема никакву књижевну вредност. Написао сам је за само три дана, убрзо након изласка из затвора. Али написао сам је мастилом и сузама. А Бог је из неког разлога одлучио да благослови ово дело и употреби га за своју накану.“ На тридесету годишњицу издања ове књиге мало је тога у њој промењено. Изворно пасторово сведочанство о четрнаестогодишњем тамновању под румунском диктатуром остало је нетакнуто.

Ова књига је током година преведена на 65 језика, а милиони примерака подељени су широм света. И након сваког новог издања не престајемо да се дивимо начину на који је Бог употребио ово сведочанство да окрепи Христово Тело. Осведочили смо се да у том Телу, победа, храброст, издржљивост и истрајност не познају границе, да се не разликују ни по боји коже ни по националности, већ да су свима једнако дати по Светоме Духу.

Врло је занимљиво што кинеске пасторе, америчке домаћице и арапске таксисте – све једнако – може да надахне и охрабри књига коју је написао румунски Јеврејин. Вође кућних цркава у Вијетнаму једном су ми посведочиле на који начин су припремале своје вернике за преживљавање и раст под очекиваном комунистичком најездом и преузимањем власти над Јужним Вијетнамом 1970-их. Поделили су им књигу „Мучени за Христа“ на вијетнамском језику као водич за преживљавање, као сведочанство победоносне вере у изузетно тешким околностима. Такође, примамо много писама од мноштва људи

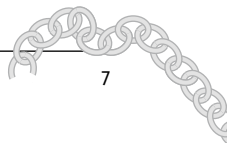
који су упознали Христа и примили га захваљујући овој књизи. Читајући је, схватили су да је Христова љубав моћна стварност. У том смислу, ове странице нису осмишљене као политички напад, већ представљају мучениково сведочење Јеванђеља.

У данашње време многи мисле да је мученик једноставно неко ко умре за своју веру. Нажалост, овом дефиницијом смо изгубили право значење и дубину мучеништва. Свети Августин једном је рекао: „Узрок је тај који ствара правог мученика, а не страдање.“ Т. С. Елиот, у својој драми „Убиство у катедрали“, мученика описује као онога „који је постао Божије оруђе и чија се воља изгубила у Божијој, али је на тај начин није изгубио него нашао, јер је нашао слободу у покорности Богу. Мученик више ништа не жели за себе, па чак ни славу мучеништва.“

Према изворној грчкој речи, „мученик“ значи „сведок“. Писац Посланице Јеврејима каже да смо „окружени облаком сведока [мученика]“ (Јев. 12,1), а Исус нам у Делима 1,8 напомиње: „Али, примићете силу кад на вас сиђе Свети Дух, и бићете моји сведоци [мученици] у Јерусалиму, у целој Јудеји и Самарији, и све до краја земље.“ (Оба цитата ССП.)

Новозаветни мученик не само да лично сведочи о истини и сили Исуса Христа, него му је наложено да све то посведочи другима без обзира на цену. Касније у Делима читамо о каменовању Стефана, чиме је он постао први хришћанин који је платио коначну цену за своје сведочење. Управо у то време реч мученик попримила је много снажније значење описујући особу која не само да је спремна да сведочи, него и да за то да свој живот, односно умре мученичком смрћу.

Већ и сама та истина коју сведочимо долази уз високу цену – може да нас кошта угледа, популарности и престижа. Штавише, може да нас кошта и сопствене породице, пријатеља, чак и живота. Али порука нашег сведочанства толико је моћна да нас Божија реч подстиче да одбацимо од себе „сваки терет и грех који нас тако лако заплиће“ (Јев. 12,1; ССП) како бисмо истрајно трчали у тој „трци“ коју нам је Бог одредио.

Осим тога, порука Христових „сведока“ није затворена, нема физичке границе. Она премашује свако ограничење, свако обележје и сваки оквир који бисмо ми сматрали прикладним. Мучеништво није депресивно, али неопходно је да бисмо пребивали у молитви кроз коју ћемо схватити општу хришћанску стварност... Нужно је да бисмо примили оно што нам је дато као милост ради Христа, „не само да га верујете него и да страдате за њ“ (Фил. 1,29). Вера ових сведока, или мученика, не може да се надвлада нити убије. Може само да посеје семе за ширење Божијега краљевства „у Јерусалиму, у целој Јудеји и Самарији, и све до краја земље“ (Дела 1,8), јер они сведоче о истини Исуса Христа. Христос је рекао: „На тој стени саградићу своју Цркву, и врата Подземља неће је надјачати“ (Мт. 16,18; ССП).

Кроз призму тог поимања упознао сам пастора Ричарда Вурмбранда и видео у њему особу чији живот одражава живот мученика. Не због смрти, него због живота који сведочи о Христовом животу, а поднео је тако страховита страдања све до тачке у којој би смрт несумњиво однела превагу над животом.

Књига „Мучени за Христа“ не открива само чињенице о човеку који је страдао под бруталним комунистичким режимом, него и веру и истрајност човека потпуно посвећеног Христу као и његову жељу да о истини коју је упознао посведочи другима. И управо та истина живо стоји на свакој страници и преображава размишљање западних хришћана, откривајући им да су током читаве историје, па чак и данас, хришћани подносили и подносе ужасне патње. Штавише, да умиру због сведочења о животу и сили Исуса Христа.

Наша молитва је да ово сведочанство настави да живи, да дођемо до дубљег познања живота у заједништву с Исусом Христом, као и наше службе и дужности овде, на земљи, да заиста схватимо шта је стварни живот мученика и да, Божијом вољом, и сами постанемо спремни да будемо ти сведоци.

Том Вајт (Tom White)

директор „Гласа мученика“ за САД

I. ПОГЛАВЉЕ

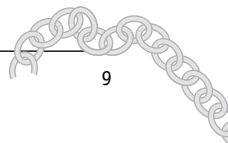
Руси су жедни Христа

Обраћење атеисте

Још током првих година живота остао сам без родитеља. Одрастао сам у породици која није признавала религију, тако да као дете нисам примио никакво верско образовање. Као последица тешког детињства, у шта су биле укључене и гладне године и невоље Првог светскога рата, у својој четрнаестој години био сам осведочени атеиста, исто колико су то комунисти данас. Читао сам атеистичке књиге и не само да нисам веровао у Бога или у Христа – већ сам мрзео и саму помисао на те појмове, сматрајући их штетнима за људски ум. Тако сам, дакле, одрастао огорчен на веру.

Али како сам тек касније разумео, Бог ме је по својој милости и из мени непознатих разлога уврстио међу своје одабране. Ти разлози немају баш никакве везе с мојим карактером, јер је мој карактер био врло лош.

И мада сам био атеиста, нешто ме је свом силом привлачило цркви. Тешко ми је било да прођем поред ње, а да не привирим унутра. Додуше, никад нисам схватао то што се тамо догађало. Слушао сам проповеди, али оне никад нису стигле до мога срца. Бога сам замишљао као господара коме морам да будем покоран. Мрзео сам ту погрешну представу о њему коју сам сâм створио у свом уму, али силно сам желео да знам да негде у средишту свемира постоји неко ко ме воли. Будући да у детињству

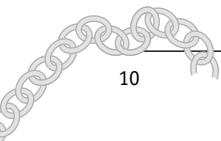
и младости нисам упознао много радости, чезнуо сам за сазнањем да негде постоји срце које у љубави куца и за мене.

Уверио сам себе да нема Бога, али истовремено сам био тужан што такав Бог љубави не постоји. Једанпут, док се у мени одвијала снажна духовна борба, ушао сам у једну Католичку цркву. Видео сам људе који су клечали и нешто говорили. Помислио сам: Па, клекнућу и ја поред њих како бих чуо шта говоре и понављаћу молитве, па да видимо хоће ли се нешто догодити. Молили су се светој девици Марији: „Здраво, Маријо, милости пуна, Господин с тобом.“ Понављао сам те речи за њима неколико пута; гледао сам у кип девице Марије, али ништа се није догодило. Био сам врло тужан због тога.

Једног дана, као осведочени атеиста, помолио сам се Богу. Моја молитва је, отприлике, гласила овако: „Боже, ја поуздано знам да ти не постојиш. Али ако неким случајем ипак постојиш, што ја оспоравам, није моја дужност да верујем у тебе; твоја је дужност да се ти објавиш мени.“ Био сам атеиста, али атеизам није донео мир у моје срце.

Током тог раздобља мога унутрашњег немира, један стари столар, високо у планинама Румуније, молио се овако: „Боже мој, служио сам ти на земљи и волео бих да примим своју плату и на земљи, као што ћу је примити на небу. Допусти да моја плата буде да не умрем пре него што доведем једног Јеврејина Христу, јер Исус је био из јеврејског народа. Али ја сам сиромашан, стар и болестан, не могу да ходам наоколо и тражим неког Јеврејина. У мом селу нема ниједног. Молим те, доведи га у моје село, а ја ћу дати све од себе да га доведем Христу.“

А мене је нешто чему нисам могао да се одупрем вукло да одем у то село. Нисам имао никаквог разлога да одем тамо. Румунија има 12.000 села, али ја сам отишао баш у то. Кад је схватио да сам Јеврејин, столар ми се додворавао како се никад нико није додворавао ни најлепшој девојци. Видео је у мени одговор на своју молитву и дао ми је Библију. Раније сам је већ прочитао више пута, из чистог интересовања за културу.

Али Библија коју ми је он дао била је другачија. Како ми је касније рекао, он и његова жена сатима су се молили за моје обраћање, као и за обраћење моје жене. Библија коју ми је дао није била написана само речима, већ пламеном љубави који су запалиле њихове молитве. Једва сам могао да је читам. Могао сам само да лијем сузе над њом, упоређујући свој лош живот с Христовим животом; своју нечистоту с његовом светošћу; своју мржњу с његовом љубављу – и он ме је примио као свога.

Убрзо након тога, обратила се и моја жена. Она је довела Христу друге људе, а ти други су довели друге. И ускоро је у Румунији настала нова Лутеранска црква.

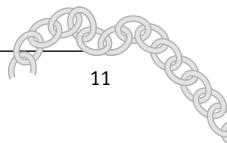
А онда су дошли фашисти под којима смо жестоко страдали. У Румунији је фашизам попримио облик диктатуре екстремног дела Православне цркве, који је прогонио и протестанте и Јевреје.

Пре него што сам званично рукоположен и пре него што сам био припремљен за службу, био сам вођа те Лутеранске цркве, будући да сам је ја и основао. Стога сам за њу био и одговоран. Моја жена и ја били смо ухапшени више пута, тукли су нас и изводили пред фашистичке судије. Фашистички терор био је страشان, али истовремено је био само укус онога што нас је тек чекало под комунизмом. Мој син, Михај, морао је да узме име које није јеврејско, само да би избегао смрт.

Али фашизам нам је у једном донео и корист. Научио нас је, наине, да се физичко злостављање може издржати и да човечији дух, с Божијом помоћи, може да преживи страховита мучења. Поучио нас је и техници тајног хришћанског рада, што је била припрема за далеко тежа искушења која су нас чекала – која су нам у ствари била већ пред вратима.

Служење Русима

Дубоко се кајући што сам био атеиста, од првог дана свога обраћења чезнуо сам за временом кад ћу моћи да сведочим

Русима. Руси су народ који је од детињства васпитаван у атеизму. Моја жеља за сведочењем Русима потпуно се испунила а да уопште нисам морао да идем у Русију. Њено испуњење почело је још у време фашизма, јер смо у Румунији имали хиљаде руских ратних заробљеника којима смо могли да сведочимо.

Био је то драматичан, дирљив рад. Никад нећу заборавити свој први сусрет с једним руским заробљеником, инжењером. Питао сам га да ли верује у Бога. Да је рекао „не“, не би ми много сметало. Сваки човек има право избора, хоће ли веровати или не. Али кад сам му поставио то питање, погледао ме је као да ме не разуме и рекао: „Нисам примио такво војно наређење. Али ако га примим, вероваћу.“

Низ лице су ми потекле сузе. Осећао сам се као да ми се срце потргало на ситне комадиће. Преда мном је стајао човек чији ум је био мртав, човек који је изгубио моћан дар који је Бог дао човечанству – личност. Био је то човек испраног мозга, оруђе у рукама комуниста, спреман да верује или не верује по наређењу. Више није могао да мисли својом главом. Био је то типичан Рус након свих тих година комунистичке владавине! Након шока који сам доживео видевши шта комунизам може да учини људском бићу, обећао сам Богу да ћу посветити свој живот тим људима, не бих ли им некако вратио личност и привео их вери у Бога и Христа.

Почевши од 23. августа 1944. године, у Румунију је ушло милион совјетских трупа и убрзо након тога комунисти су дошли на власт и у нашој земљи. С њима је почела и ноћна мора због које нам се страдање под фашистима више није чинило тако страшним.

У то време у Румунији, која сада има око 24 милиона становника, комунистичка партија је имала само десет хиљада чланова. Али зато је Вишински, министар иностраних послова Совјетског Савеза, улетео у канцеларију нашег вољеног краља Михаила I, лупио шаком од сто и рекао: „Морате да поставите комунистичку владу!“ Наша војска и полиција биле

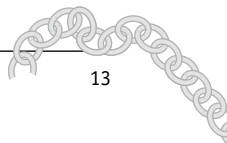
су разоружане и тако су, насилним путем и омражени готово од свих, комунисти дошли на власт. И није се то догодило без подршке тадашњих америчких и британских власти.

Људи нису одговорни пред Богом само за своје сопствене грехе, већ и за грехе народа ком припадају. Трагедија свих поробљених народа јесте одговорност и америчких и британских хришћана. Американци морају да знају да су, с времена на време, макар то било и несвесно, помагали Совјетима да нам наметну режим смрти и терора. Будући да су део Христовог тела, Американци морају да окају своју кривицу тако што ће помоћи заробљеним народима да дођу у Христово светло.

Завођење цркве

Чим су дошли на власт, комунисти су вешто употребили сва расположива средства како би завели цркву. Језик љубави и језик завођења исти су. И онај који жели да узме девојку за жену као и онај који је жели само за једну ноћ кажу: „Волим те.“ Исус нам је говорио да научимо да разликујемо језик љубави од језика завођења као и вукове у овчијем руну од правих оваца. Нажалост, кад су комунисти дошли на власт, хиљаде свештеника, пастора и осталих верских радника нису знали да разликују та два гласа.

Комунисти су сазвали конгрес свих хришћанских тела у згради нашег Парламента. Било је ту четири хиљаде свештеника, пастора и верских вођа из свих деноминација – и сви ти Божији људи изабрали су Јосифа Стаљина за почасног председника конгреса. Али тај човек је истовремено био и председник светског покрета безбожника и масовни убица хришћана. Једни за другим, епископи, бискупи и пастори устајали су и изјављивали да су комунизам и хришћанство у суштини исти и да могу имати миран суживот. Једне за другим, верске вође су узимале реч, величале комунизам и уверавале нове власти да ће им црква бити верна.

Моја жена и ја присуствовали смо том конгресу. Сабина ми је рекла: „Ричарде, устани и обриши ову срамоту с Христовог лица. Они пљују на Христово име.“ „Ако то учиним“, одговорио сам јој, „ти ћеш остати без мужа“. „Не треба ми кукавица за мужа“, узвратила је она.

Потом сам устао и говорио на том конгресу, али нисам величао убице хришћана, већ Исуса Христа. Напоменуо сам да смо своју верност дужни прво да искажемо њему. Говори на том конгресу преносили су се преко радија и цела земља је могла да чује како се из комунистичког Парламента објављује Христова порука! Касније сам за то морао да платим, али вредело је.

Православне и протестанске црквене вође просто су се такмичиле између себе ко ће бити покорнији комунизму. Један православни епископ ставио је срп и чекић на своју одору и захтевао од својих свештеника да га више не ословљавају титулом „ваша светости“ него „друже епископе“. Свештеници као Петреску и Рошијану били су директнији. Постали су официри у тајној полицији. Рап, заменик бискупа Лутеранске цркве у Румунији, почео је да научава на теолошким семинарима да је Бог дао три откривења: једно преко Мојсија, друго преко Исуса и треће преко Стаљина, с тим што је последњи надмашио другог.

Присуствовао сам и конгресу баптиста у граду Ресита, конгресу који се одржавао под црвеном заставом и где је свирана химна Совјетског Савеза, док су сви у дворани стајали. Председник баптиста хвалио је Стаљина као великог учитеља Библије и објавио да Стаљин није учинио ништа друго него испунио Божије заповести!

Желим да напоменем да се прави баптисти, које ја веома волим, нису с овим слагали и да су били врло одани Христу и много пропали. Међутим, комунисти су „изабрали“ своје вође и баптисти нису имали куд – без права на избор, морали су да их прихвате. Исте околности постоје и данас у комунистичким земљама и то у самом врху вођства

„званичне“¹ цркве. Они који су пристали да служе комунизму уместо Христу, почели су да потказују верне који им се нису придружили.

И баш као што су хришћани у Русији након револуције основали илегалну цркву, тако смо и ми у Румунији, због доласка комуниста на власт и издаје многих вођа званичних цркава, такође били приморани да оснујемо илегалну цркву – цркву која ће верно да евангелизира, проповеда Радосну вест и сведочи деци. Комунисти су све то забранили, а званична црква им се повиновала.

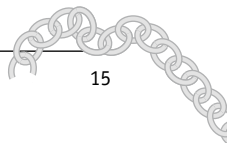
Заједно с другима, и ја сам почео илегални рад. Споља гледано, био сам на врло угледном положају – наиме, био сам пастор Норвешке лутеранске мисије, што је, у ствари, служило као покриће за мој стварни илегални рад. У исто време био сам и званични представник Светског црквеног већа у Румунији (у Румунији нисмо имали појма да ће та организација икад сарађивати с комунистима. У то време, у нашој земљи ово веће је радило само на пружању помоћи унесрећенима). Али ове две титуле дале су ми врло добар статус у очима власти, које нису знале за мој илегални рад.

Наш илегални рад имао је два аспекта. Први је била наша тајна служба међу руским војницима. Други се односио на наш тајни рад с поробљеним румунским народом.

Руси – народ жедних душа

Што се мене тиче, проповедање Јеванђеља Русима био је рај на земљи. Проповедао сам припадницима многих народа, али никад нисам видео људе који су упијали Јеванђеље тако као Руси. Њихове душе биле су тако жедне.

1 Званична црква је она која је службено регистрована код државних органа и коју власти контролишу. Чланство званичних цркава у многим данашњим тоталитарним системима обично има мање од десет посто укупне хришћанске популације. Другима се више свиђа да славе Бога „илегално“.

Једне прилике назвао ме је православни свештеник, мој пријатељ, и рекао ми да му је руски официр дошао на исповест. Мој пријатељ није говорио руски. Али како је знао да га ја говорим, дао је том човеку моју адресу. Сутрадан је официр дошао код мене. Чезнуо је за Богом, али никад није видео Библију. Није имао верског образовања и никад није присуствовао богуслужењу (у то време у Совјетском Савезу једва да је постојало неколико цркава). Тај човек је волео Бога а да о њему није знао ништа.

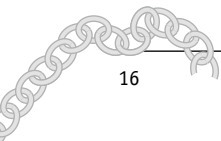
Прочитао сам му Проповед на гори и Исусове приче. Након што је то чуо, раздрагано је заплесао по соби кличући: „Каква дивота! Како сам могао да живим а да нисам знао тог Христа!“ Први пут у животу видео сам да се неко тако радује у Христу.

А онда сам направио грешку. Читао сам му о Христовом страдању и распећу, а да га претходно нисам на то припремио. Није то очекивао и кад је чуо како су Христа тукли, како је био распет и да је на крају умро, срушио се у фотељу и почео горко да плаче. Поверовао је у Спаситеља, а сада је његов Спаситељ био мртав!

Гледао сам га и срамио се. Звао сам себе хришћанином, пастором, учитељем других, а никад нисам тако учествовао у Христовом страдању како је то сада чинио овај руски официр. Гледајући га, чинило ми се као да гледам Марију Магдалену како плаче у подножју крста, како оплакује Христову смрт док је лежао у гробу.

А онда сам му прочитао причу о васкрсењу и уживао гледајући како се његов израз лица мења. Није знао да је његов Спаситељ устао из гроба. Кад је чуо ту радосну вест, ударио се по коленима и сочно опсовао – користио је врло прљаве, али опет тако „свете“ вулгарне речи. Био је то само његов прост начин говора. Поново се радовао и клицао: „Он је жив! Жив је!“ Још једанпут је почео да плеше по соби преплављен весељем!

„Помолимо се!“ – рекао сам му. Није знао да се моли. Није познавао наше „свете“ фразе. Само је пао на колена, заједно

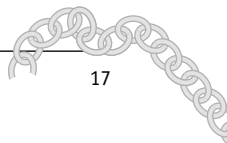
са мнош, и рекао: „Боже, ти си таква људина! Да сам ја ти, а ти ја, никад ти не бих опростио грехе. Али ти си заиста диван момак! Волим те свим својим срцем!“

Мислим да су сви анђели на небу престали с оним што су радили како би чули ову узвишену молитву руског официра. Човек је дошао Христу!

Другом приликом, у продавници сам наишао на рускога капетана који је био у друштву жене-официра. Куповали су све и свашта, али тешко су се споразумевали с трговцем који није говорио руски. Понудио сам помоћ у преводу и тако смо се упознали. Позвао сам их да дођу код нас на ручак. Пре него што смо почели да једемо, рекао сам им: „Налазите се у хришћанском дому, а ми се редовно молимо.“ Помолио сам се на руском. Њих двоје су спустили виљушке и ножеве; храна их више није занимала. Уместо да једу, почели су да постављају питања о Богу, Христу и Библији. Ништа о томе нису знали.

Није било лако разговарати с њима. Испричао сам им причу о човеку који је имао стотину оваца и изгубио једну. Нису разумели, као да им је комунистичка идеологија испрала мозак. Питали су: „Откуд њему стотину оваца? Зар их није одузела комунистичка земљорадничка задруга!“ Онда сам рекао да је Исус краљ. Одговорили су: „Сви краљеви су били лоши људи који су контролисали народ, према томе, мора да је и Исус био диктатор.“ Кад сам им испричао причу о радницима у винограду, рекли су: „Па, ти људи су поступили сасвим исправно кад су се побунили против власника винограда. Виноград мора припасти заједници.“ Све им је било ново. Кад сам им говорио о Исусовом рођењу, питали су нешто што би за западњаке било богохуљење: „Зар је Марија била Божија жена?“ Тако сам кроз разговор с њима, као и с многим другима, схватио да се при проповедању Јеванђеља Русима, након свих тих година под комунизмом, морамо послужити сасвим новим приступом.

Ова истина важи и за мноштво других култура. Мисионари који су служили у средњој Африци имали су великих тешкоћа при преводу једног стиха из Књиге пророка Исаије: „Ако

греси ваши буду као скерлет, постаће бели као снег“ (1,18). У средњој Африци нико никад није видео снег, тако да нису имали реч за тај појам. Стога су мисионари напоследку овај стих превели на следећи начин: „Греси ће вам постати бели као језгро кокосовог ораха.“

Тако смо и ми морали да преведемо Јеванђеље на „марксистички језик“ како бисмо га приближили људима. Нисмо то могли да учинимо сами, већ је Свети Дух обавио тај посао кроз нас.

Капетан и жена-официр обратили су се тог дана. Касније су нам много помогли у служби међу совјетским војницима.

Тајно смо штампали и поделили хиљаде Јеванђеља и друге хришћанске литературе на руском. Преко обраћених совјетских војника, кријумчарили смо Библије и Нове завете у Совјетски Савез. Служили смо се и другим вештинама како би Божија реч дошла у њихове руке. Војници су годинама служили далеко од свог дома, а многи су код куће оставили децу коју сво то време нису видели (Руси су невероватно нежни према деци). Тако су мој син Михај и друга деца, млађа од десет година, џепова пуних Библија, Јеванђеља и друге литературе, одлазили код совјетских војника који су били стационирани по улицама и парковима. Војници би их миловали по глави и нежно с њима разговарали, присећајући се власти деце коју нису видели годинама. Дали би им чоколадицу или бомбону, а деца би њима заузврат дала Библије и Јеванђеља, што су ови радосно прихватили. Често оно што је за нас одрасле било превише опасно да радимо отворено, деца су могла да учине сасвим безбедно. Били су „мали мисионари“ међу совјетским војницима. Исход је био изврстан. Многи војници, којима није било могуће дати Јеванђеље на други начин, примили су га од деце.

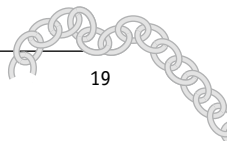
Проповедање у совјетским војним баракама

Наше сведочење Совјетима није било само појединачно. Успевали смо да организујемо и састанке мањих група.

Совјети су били заљубљени у сатове. Крали су их од свакога. Заустављали су људе по улицама и захтевали да им предају своје сатове. Виђали смо совјетске војнике који су имали по неколико сатова на свакој руци, а неке жене-официри носиле су будилнике окачене око врата. Никад пре нису имали сат и нису могли да их се насите. Румуни којима је био потребан сат морали су да оду у совјетске војне бараке и купе неки украден; у ствари би често откупили сопствени сат. Тако Румунима одлазак у совјетску бараку није било нешто необично. Илегалана црква послужила се истим изговором – куповином сатова од Совјета – и то нам је прибавило улазницу у њихове бараке.

Моја прва проповед у једној таквој бараци била је на дан светих апостола Петра и Павла, Петровдан – велики православни празник. Отишао сам у војну базу претварајући се да хоћу да купим сат. Купујући, у ствари, време, за један сат сам рекао да је прескуп, за други да је премален, за трећи да је превелик. Војници су се гурали око мене; сваки ми је нудио да нешто купим. У шали сам их упитао: „Има ли међу вама неко ко се зове Петар или Павле?“ Било их је. Потом сам рекао: „Знате ли да на данашњи дан ваша Православна црква слави празник св. Петра и Павла?“ (Неки старији војници су знали.) Зато сам питао даље: „Знате ли ко су били Петар и Павле?“ Нико није знао, па сам почео да им причам о њима. Један старији војник ме је прекинуо и рекао: „Ти ниси дошао да купиш сат. Дошао си да нам причаш о вери. Седи ту и причај нам! Али буди врло опрезан! Ми знамо кога треба да се чувамо. Ови људи које видиш око мене добри су, али кад ти ставим руку на колено, говори само о сатовима. Кад склоним руку, настави своју причу.“

Око мене се окупила гомила људи, а ја сам им причао о Петру и Павлу, и о Христу за кога су и Петар и Павле

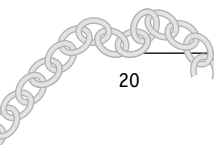
умрли. С времена на време, у просторију би ушао неко коме нису веровали. Тад би онај војник ставио руку на моје колено и ја сам причао о сатовима. Кад би непожељна особа изашла, настављао сам да причам о Христу. Моје посете војним баракама понављале су се више пута, захваљујући помоћи руских војника, хришћана. Многи њихови другови прихватили су Христа, а тајно смо поделили хиљаде Јеванђеља.

Много наше браће и сестара из тајне цркве ухваћено је и жестоко пребијено због овога. Али нико од њих није нас одао.

Током тог рада доживели смо и радост сусрета с браћом и сестрама из илегалне цркве у Совјетском Савезу, тако да смо сазнали нешто и о њиховом служењу. У њима смо пре свега видели све потребне особине које поседују велики свеци. Прошли су кроз многе године комунистичке индоктринације. Али баш као што рибе живе у сланој води, а месо им ипак остаје слатко, тако су и они прошли кроз комунистичке школе и универзитете, а ипак сачували своје душе, чисте и непорочне у Христу.

Ти, руски хришћани, имали су предивну душу! Говорили су: „Ми знамо да је звезда са српом и чекићем коју носимо на капама знак антихриста.“ И говорили су то веома жалосни. Ти људи су нам много помогли у ширењу Јеванђеља међу совјетским војницима.

Могу да кажем да су имали све хришћанске врлине, осим радости. Радост су имали само на обраћењу, а онда је нестала. Много сам размишљао о томе. Једанпут сам питао једнога баптисту: „Како је могуће да не знаш за радост?“ Одговорио је: „Како да будем радостан када од свог пастора морам да кријем да сам ревносни хришћанин, да се редовно молим, да се трудим да придобијем људе за Христа? Пастор моје цркве доушник је тајне службе. Уходи нас све до једнога; управо су пастири ти који издају стадо. Дубоко у нашим срцима постоји радост спасења, али ту спољашњу радост коју ви имате – ми више немамо.“

Хришћанство је за нас постало драматично. Кад хришћани у слободним земљама придобију некога за Христа, нови верник постаје члан цркве која живи спокојним животом. Али кад хришћани у поробљеним народима придобију некога за Христа, свесни су да би тај верник убрзо могао да заврши у затвору, а његова деца постану сирочад. Стога је радост довођења људи Христу увек помешана с тим осећајем да постоји цена која ће морати да се плати. Тако смо постали нека сасвим нова врста хришћана – хришћана из илегалне цркве.

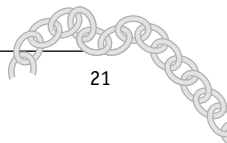
А ту нас је чекало мноштво изненађења.

Баш као што има много људи који верују да су хришћани, а у ствари нису, ми смо открили да међу Русима има много оних који верују да су атеисти, а у ствари то нису.

Једанпут је преко пута мене у купеу воза седео совјетски официр. Говорио сам му о Христу тек неколико минута, кад је из њега сунула бујица атеистичких доказа против Бога. Цитати из дела и беседа Маркса, Стаљина, Волтера, Дарвина и свих других који су били против Библије, просто су врцали с његових усана. Није ми дао прилику да му се супротставим. Говорио је готово цео сат трудећи се да ме убеди да нема Бога. Кад је завршио, упитао сам га: „Ако нема Бога, зашто се молиш кад си у невољи?“ Попут лопова ухваћеног у крађи, официр је узвратио: „Како знаш да се молим?“ Нисам му допустио да избегне одговор. „Ја сам питао први. Питао сам те зашто се молиш? Молим те, одговори!“ Сагнуо је главу и признао: „На фронту, кад би нас Немци опколили, сви смо се молили. Нисмо знали тачно како се треба молити, па смо говорили: ‘Боже и Душе, помози!’“ Зар ово није изврсна молитва у очима Онога који гледа шта је у срцу?

Упознао сам и један брачни пар Руса – обоје су били вајари. Кад сам почео да им говорим о Богу, рекли су: „Не, Бог не постоји. Ми смо безбожници. Али испричаћемо ти нешто занимљиво што нам се догодило.“

„Једанпут смо радили на Стаљиновој статуи. Током рада, жена ме је упитала: ‘Шта ти мислиш о људском палцу? Да

немамо палац, да су сви наши прсти на рукама исти као на ногама, не бисмо могли да држимо чекић, длето, алат, књиге, па чак ни комад хлеба. Људски живот био би немогућ без тог малог палца. Е сад, ко је створио палац? Обоје смо у школи учили марксизам и знамо да су земља и небо настали сами од себе. Није их створио Бог. Тако сам научила и тако верујем. Али ако Бог није створио небо и земљу, ако је створио само палац, вредан је хвале само за то.”

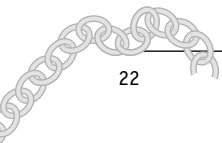
„Величамо Едисона, Белу и Стивенсона, људе који су изумели електричне сијалице, телефон, железницу и друге ствари. Зашто онда не бисмо величали и онога који је изумео палац? Да Едисон није имао палац, ништа не би било од његових проналазака. Зато је исправно славити Бога који је створио палац.”

Муж се жестоко наљутио, како то већ по правилу бива, јер мужеви се често љуте кад им жене кажу нешто паметно. „Не причај глупости! Учила си да нема Бога! Шта ако нас прислушкују? Могли бисмо да имамо проблема. Утуви једном заувек у главу да Бога нема. У небу нема никога!”

„То је онда још веће чудо“, одговорила је. „Ако на небу постоји Свемогући Бог, у кога су наши преци у својој глупости веровали, онда би било сасвим природно да имамо палац. Свемогући Бог може да учини све, па према томе може да створи и палац. Али ако на небу нема никога, ја ћу свим својим срцем обожавати тог ‘Никога’ који је створио палац.”

И тако су то двоје постали поштоваоци „Никога“! Како је време пролазило, вера у тог „Никога“ постајала је све већа. Сад нису веровали само да је створио палац, већ и звезде, цвеће, децу и све што је лепо у животу. Била је то ситуација слична оној у Атини у стара времена када је апостол Павле сусрео поштоваоце „непознатог Бога“ (Дела 17,23).

Пар је био неизрециво сретан кад сам им рекао да су тачно веровали, јер на небу заиста постоји Бог који није телесан, већ је Дух. Он је Дух љубави, мудрости, истине и моћи, који

је и њих тако волео да је послао свога јединородног Сина да преда свој живот као жртву за њих на крсту.

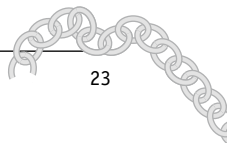
Веровали су у Бога, а да уопште нису знали да су верници. Имао сам ту привилегију да их поведем корак даље — до спасења и откупљења.

Једанпут сам на улици срео Рускињу официра. Пришао сам јој и извинио се: „Знам да је непристојно прићи непознатој дами на улици, али ја сам пастор и моје намере су часне. Желео бих да разговарам с вама о Христу.“

„Волите ли ви Христа?“ — упитала ме је. „Да!“ — одговорио сам. „Свим својим срцем!“ Пала ми је у наручје и почела да ме љуби. Била је то прилично непријатна ситуација за једног пастора, па сам и ја њу пољубио, надајући се да ће људи помислити да смо рођаци. А онда је она узвикнула: „И ја волим Христа!“ Повео сам је код нас кући и на своје запрепашћење открио да она о Христу није знала ништа — апсолутно ништа — осим имена. А ипак га је волела. Није знала да је он Спаситељ, нити шта спасење значи. Није знала где је и како живео и умро. Није познавала његово учење, ни његов живот, ни његову службу. За мене је представљала психолошку загонетку: како је могуће волети некога ако му знаш само име?

Упитао сам је о томе, а она је објаснила: „Кад сам била мала, учили су ме да читам по сликама. За слово ‘а’ на слици је био аутобус, за слово ‘б’ балон, за слово ‘ц’ цвет и тако редом.“

„Кад сам пошла у средњу школу, учили су ме да је моја света дужност да браним комунистичку домовину. Учили су ме о комунистичком моралу. Али ја нисам знала шта значи ‘света дужност’ или ‘морал’. Како то изгледа? Биле су ми потребне слике. Тако сам се присетила да су наши преци имали слике, иконе, свега што је било лепо, хвале вредно и истинито у животу. Моја бака се увек клањала пред једном таквом иконом; говорила је да је то слика онога који се зове Христос. А мени се то име допало само по себи. Постало ми је тако стварно! Довољно је било само да га изговорим и осећала сам неизрециву радост!“

Слушајући је, сетио сам се онога што пише у Посланици Филиплјанима 2,10 да ће се Исусовом имену поклонити свако колено. Можда ће антихрист моћи да избрише знање о Богу из света на неко време. Али постоји сила у самом Христовом имену која може да поведе човека у светло.

Врло радосна, нашла је Христа у мом дому и сада је онај чије је име тако волела живео у њеном срцу.

Сваки тренутак мог живота с Русима био је пун поезије и дубоког смисла. Сестра која је делила Јеванђеља на железничкој станици, дала је моју адресу једном руском официру који се интересовао за Божију реч. Једне вечери ушао је у моју кућу – био је поручник совјетске војске, висок и веома леп човек.

„Како вам могу помоћи?“ – упитао сам га.

„Дошао сам по светло“, одговорио је.

Почео сам да му читам најбитније делове Светога писма. Ставио је своју руку на моју и рекао: „Молим те из дубине душе, немој ме одвести на криви пут. Припадам народу који држе у тами. Реци ми, молим те, је ли ово истинита Божија реч?“ Уверавао сам га да јесте. Слушао је сатима – и прихватио Христа.

Руси су ретко кад површни или плитки кад је реч о религији. Било да се боре против ње или да су за њу и траже Христа, чине то предано, из свег срца. Зато су у време комунизма у Русији хришћани били тако успешни мисионари. Осим тога, Руси су историјски побожан народ. Земље као што је Русија зреле су и плодноне за еванђеоски рад, а смер којим иде свет драстично се мења док им ми неуморно сведочимо Јеванђеље. Страшна је трагедија да су Русија и њен народ тако гладни Божије речи, а ипак су их многи, како се чини, отписали.

Наша служба међу Русима донела је богат род.

Сећам се Петра. Нико не зна у ком је совјетском затвору нестало. Био је веома млад – можда око двадесет година. Дошао је у Румунију са совјетском војском. Обратио се на једном од тајних састанака и тражио да га крстим.

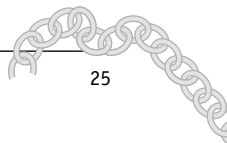
Након крштења, замолио сам га да нам каже који је стих из Библије на њега оставио најјачи утисак и утицао да дође Христу.

Рекао је да сам ја на једном од тајних састанака читао Јеванђеље по Луки 24; причу о томе како се Исус указао двојици ученика на путу у Емаус. „Кад су дошли близу села у које су ишли, Исус се направи као да хоће да настави пут“ (стих 28; ССП). Петар је рекао: „Питао сам се зашто је Исус тако учинио. Сигурно је желео да остане са својим ученицима. Зашто се онда понашао као да жели да настави даље?“ Моје објашњење било је да је Исус био пристојан. Хтео је да буде сасвим сигуран да га желе. Кад је видео да је добродошао, радо је ушао у кућу с њима. Комунисти нису пристојни. Насилно улазе људима у срце и ум. Присиљавају нас да их слушамо од зоре до касно у ноћ. Раде то кроз своје школе, радио станице, новине, плакате, филмове, атеистичке састанке и где год се окренемо. Непрестано морамо да слушамо њихову безбожну пропаганду, свиђало нам се то или не. А Исус поштује нашу слободу. Он благо куца на врата нашег срца.

„Исус ме је придобио својим пристојним понашањем“, рекао је Петар. Ето шта га је уверило: апсолутна супротност између комунизма и Христа. И није он био једини Рус на кога је Исусов карактер оставио тако снажан утисак (а ја као пастор никад нисам размишљао о томе на такав начин).

Након обраћења Петар је често ризиковао сопствену слободу и живот кријумчарећи хришћанску литературу и помоћ за тајну цркву у Румунији и Русији. Напослетку су га ухватили. Последње што сам чуо о њему било је да је још увек у затвору. Је ли умро? Је ли већ на небу или и даље бије добар бој на земљи? Не знам. Само Бог зна где је Петар данас.

Слично Петру, и многи други људи нису били само обраћени. Никад не смемо да престанемо да придобијамо душе за Христа. Али тиме смо обавили само пола посла. Свака душа придобијена за Христа и сама мора да постане она која придобија друге душе. Руси нису били само обраћени, већ су

постали „мисионари“ у илегалној цркви. Били су одважни за Христа, нису се освртали за собом и увек су говорили да је то најмање што могу да учине за онога који је умро за њих.

Наша тајна служба поробљеном народу

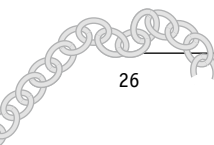
Други аспект наше службе био је тајни мисионарски рад међу Румунима.

Комунисти су се у почетку служили методом завођења како би придобили црквене вође на своју страну, али њихове маске су врло брзо пале. Тад је почео ужас и хиљаде људи је ухапшено. Привести душу Христу и за нас је постало исто толико драматично колико је то већ дуже време било за Русе.

На пример, касније сам био у затвору заједно с људима које сам по Божијој милости привео Христу. Био сам у истој ћелији с једним човеком ком је код куће остало шесторо деце и који је био у затвору због вере у Христа. Његова жена и деца гладовали су. Било је могуће да их никад више неће видети. Упитао сам га: „Да ли се љутиш на мене што сам те довео Христу, а сада је због тога твоју породица задесила страшна несрећа?“ Одговорио је: „Немам речи којима бих могао да ти захвалим што си ме довео дивном Спаситељу. И да могу, ништа не бих променио.“

Проповедање у таквим условима није било лако. Наш народ је био жестоко угњетаван. Комунисти су свима одузели имовину. Сељацима су узели њиве и овце. Берберима и кројачима одузели су радње. И нису само капиталисти били развлашћени; и најсиромашнији међу сиромашнима страшно су страдали. Готово свака породица имала је једног члана у затвору, а сиромаштво је било огромно. Људи су питали: „Како је могуће да Бог који је љубав допушта да победи зло?“

Слично томе, ни апостолима не би било лако да проповедају о Христу на први Велики петак, док је Спаситељ умирао на крсту вапећи: „Боже мој, Боже мој, зашто си ме оставио?“

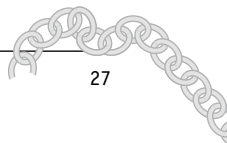
Али чињеница да је наш рад наставио да доноси плод доказује да је то било од Бога, а не од нас. Хришћанска вера на таква питања има одговор. На пример, Исус нам је говорио о Лазару, сиромашном просјаку, потлаченом као што смо то били и ми, човеку који је умирао и гладовао, и коме су пси лизали гној из чирева. Али на крају су га анђели однели у Авраамово крило.

Како је илегална црква делимично радила јавно

Илегална, или тајна црква, тајно се и састајала: по кућама, шумама, у подрумима – где год је могла. Али као што то вреди за многе поробљене народе, и у Румунији је тајна црква само делимично била тајна. Као што врх санте леда вири из мора, тако је и мали део њеног деловања био на отвореном. Наиме, под комунистима смо морали да развијемо стратегију проповедања на улици, што је с временом постало врло опасно, али на тај начин смо могли да допремо до многих људи, до којих иначе није било могуће допрети. У овоме је моја жена била посебно активна. Група хришћана окупљала се тихо на углу улице, а онда су почињали да певају. Људи су се скупљали око њих да чују песму, а онда им је моја жена говорила о Христу. Разилазили су се пре него што тајна полиција стигне до њих.

Једно послеподне, док сам био заузет службом на другом месту, моја жена је проповедала пред хиљадама радника на улазу у огромну фабрику „Malaxa“ у Букурешту. Говорила им је о Богу и спасењу. Сутрадан су многи радници те фабрике стрељани због побуне против неправде коју су им наносили комунисти. Чули су Радосну вест тачно на време!

Наша црква била је илегална и морала је да се скрива, али ми смо, слично Јовану Крститељу, отворено говорили и народу и владарима о Христу. Једанпут, на степеницама једне од зграда владе, два брата су се пробила до нашег премијера. Он се звао Георгиу Деж. У тих неколико тренутака колико су имали, сведочили су му о Христу и позвали га да се обрати од греха и прогона. Наредио је да их затворе јер су се усудили да му сведоче. Годинама касније, кад је премијер Деж био врло болестан, семе које су давно посејали и због чега су

страшно страдали, донело је род. У часу потребе, премијер се сетио речи које је тада чуо: „Јер је жива реч Божија, и јака, и оштрија од сваког мача оштрог с обе стране“ (Јев. 4,12). Те речи су продрле кроз оклоп његовог срца и он је предао свој живот Христу. Признао је грехе, прихватио Спаситеља и почео да му служи у својој болести. Умро је убрзо након тога, али отишао је свом новооткривеном Спаситељу и све то зато што су двојица хришћана била спремна да плате цену. Њихова храброст типична је за хришћане у поробљеним народима.

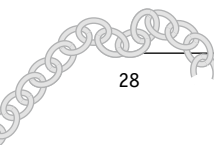
Под комунистичким терором сведочење Јеванђеља постајало је све теже, али успело нам је да одштампамо неколико хришћанских брошура које су прошле кроз строгу цензуру комуниста. Цензору смо представили брошуре са сликом Карла Маркса, оснивача комунизма, на првој страници и насловима као што је „Религија је опијум за народ“. Сматрао је то комунистичким издањима, па је ставио печат који одобрава штампање. У тим брошурама смо, након неколико страница пуних Маркових, Лењинових и Стаљинових цитата – што је задовољило цензора – говорили о Христу.

Затим смо одлазили на комунистичке манифестације и делили наше „комунистичке“ брошуре. Видевши на насловној страни слику Маркса, комунисти су се просто утркивали ко ће пре да их купи. Док би дошли до десете стране и открили да је књижица посвећена Богу и Исусу, ми бисмо били већ далеко.

Тако илегална црква није радила само у тајности, већ је храбро и јавно навешћивала Јеванђеље по улицама, како народу тако и комунистичким вођама. За то је постојала цена, али ми смо били спремни да је платимо, а илегална црква је и данас спремна на то.

Рад у тајности

Тајна полиција је жестоко прогонила илегалну цркву јер су у њој препознали једини преостали отпор који је био делотворан. Био

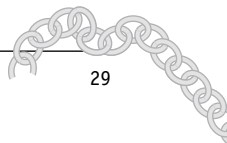
је то такав отпор (духовни) који је био у стању да поткопа њихову атеистичку моћ, уколико не успеју да га спрече. Препознали су у њему, како то само ђаво може, директну претњу себи и свом учењу. Знали су да човек који верује у Христа никад неће бити обезумљен, покоран поданик. Знали су да могу да затворе тело, али да не могу да затворе душу – човекову веру у Бога. Зато су се жестоко борили против нас.

Али илегална црква је имала своје симпатизере или чланове, чак и у комунистичкој власти и у тајној полицији.

Упутили смо хришћане да се придруже тајној полицији и обуку најомраженију униформу у држави, како би могли да нас обавештавају о њиховом деловању. Неколико браће из илегалне цркве то је и учинило, скривајући своју веру. Било им је врло тешко да поднесу презир породице и пријатеља зато што су носили комунистичку униформу, а да им не открију на каквом су у ствари задатку. Али ипак су били део те полиције; ето колико су волели Христа.

Кад је мене одвела полиција и држала ме затвореног у строгој тајности годинама, један хришћански лекар постао је члан тајне полиције с једним јединим циљем – да ме нађе! Као полицијски лекар, имао је приступ свакој ћелији и надао се да ће пронаћи место на ком су ме држали. Сви пријатељи су га се клонили, уверени да је постао комуниста. Ходати наоколо обучен у униформу мучитеља била је далеко већа жртва него носити униформу затвореника.

Тај лекар ме је нашао у дубокој, мрачној ћелији и обавестио цркву да сам жив. Био је то први пријатељ који ме је пронашао у тих осам и по година мог утамничења! Захваљујући њему прочуло се да сам жив и кад су затвореници ослобођени, 1956. године у време „затопљења“ односа на релацији Ајзенхауер-Хрушчов, хришћани су на сав глас тражили моје ослобађање и ја сам убрзо био напољу. Да није било тог лекара, који се придружио тајној полицији само да би ме нашао, никад не бих био ослобођен. Данас бих још увек био у затвору – или бих био мртав.

Захваљујући свом положају у тајној полицији, чланови илегалне цркве много пута су нас упозорили на опасност, а њихова помоћ била је непроцењива. Илегалне цркве у комунистичким земљама и данас имају своје људе у тајној полицији који штите хришћане и упозоравају их на опасност. Неки су на врло високим положајима, у самом врху државе; своју веру држе у тајности и помажу цркви. Једног дана, на небу, моћи ће јавно да кажу да верују у Христа ком сада служе тајно.

Упркос свему томе, многи чланови илегалне цркве откривени су и затворени. И ми имамо своје „Јуде“ који обавештавају тајну полицију где смо и шта радимо. Батинама, наркотицима, претњама и уценама комунисти се труде да међу нашим вођством и члановима нађу људе који ће пријавити браћу.

2. ПОГЛАВЉЕ

„Од ове љубави нико веће нема...”

Радио сам и јавно и илегално, све до 29. фебруара 1948. године. Тог сунчаног недељног дана, на путу у цркву, наспред улице, отела ме је тајна полиција.

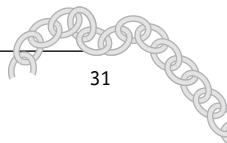
Често сам се питао шта се мисли под изразом „крађа људи“, који се неколико пута спомиње у Библији. Комунисти су нас научили шта то значи.

У то време су многи људи били отети на исти начин. Пред мене је стао полицијски комби, из њега је искочило четворо људи и угурали су ме у возило. Одвели су ме у затвор у ком су ме тајно држали дуже од осам година. За то време нико није знао јесам ли жив или мртав. Код моје жене су долазили полицајци претварајући се да су ослобођени затвореници. Рекли су јој да су били на мојој сахрани. То јој је сломило срце.

Тих година је у затвор послато на хиљаде верника из свих хришћанских деноминација. Нису одводили само свештенике и пасторе, већ и обичне људе, сељаке, дечаке и девојчице који су сведочили о својој вери. Затвори су били крцати, а у Румунији, као и у свим комунистичким земљама, бити у затвору значи бити мучен.

Мучења су понекад била стравична. Не волим много да говорим о мучењима кроз која сам прошао; превише је болно. Кад о томе причам, не могу ноћу да спавам.

У својој књизи „У илегалу с Богом“ (*In God's Underground*) описао сам прилично опширно наша искуства с Богом за време тих страшних година у затвору.

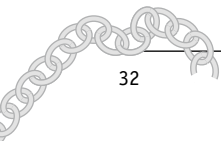
Неописива мучења

Пастор који се звао Флореску мучен је усијаним жарачима и ножевима. Затим су га сурово претукли, а онда су кроз велику цев у његову ћелију утерали гладне пацове. Није уопште могао да спава јер је непрестано морао да се брани. Ако би заспао само на тренутак, пацови би га напали.

Био је присиљен да стоји две седмице, дању и ноћу. Комунисти су хтели да га натерају да изда браћу, али он се томе упорно опирао. Напослетку су довели у затвор његовог четрнаестогодишњег сина и онда су почели да шибају дечака оцу пред очима. Рекли су да ће га тући, све док пастор не каже то што желе да чују. Сироти човек био је напола луд. Трпео је колико је могао, а онда је повикао сину: „Александре, морам да им кажем то што желе! Не могу ово више да поднесем!“ Син је одговорио: „Оче, немој ми учинити ту неправду да имам родитеља издајника. Издржи! Ако ме убију, умрећу с речима: ‘За Исуса и отацбину!’“ Комунисти су се бесни бацили на дете и претукли га на смрт док је његова крв пљуштала по зидовима ћелије. Умро је славећи Бога. Након што је то видео, наш вољени Флореску никад више није био исти човек.

Често су нам на ручне зглобове стављали лисице с оштрим ексерима с унутрашње стране. Кад смо били сасвим мирни, ексери нису могли да нас повреде. Али у ледено хладним ћелијама у којима смо се тресли од студени, ти ексери су се забијали у наше зглобове.

Хришћани су били везивани конопцима и вешани да висе наглавачке, а онда би их тако стравично тукли да су се њихова тела, под силином удараца, фијучући њихала с једне на другу страну просторије. Стављали су нас и у ледене собе, такозване „ћелије-фрижидере“, које су биле тако хладне да је сву њихову унутрашњост покривао мраз и лед. И мене су бацили у једну такву ћелију; био сам готово без одеће. Затворски лекари су посматрали затворенике кроз један отвор и кад би приметили симптоме смрзавања на смрт, дали би знак стражарима који

су онда журили код нас, износили нас напоље и грејали нас. Чим бисмо се загрејали, поново су нас бацали у „фрижидере“ на замрзавање. Одмрзавање, па замрзавање само минут пред смрт, па поново одмрзавање — и тако у круг! Чак и данас има тренутака кад једноставно не могу да отворим фрижидер.

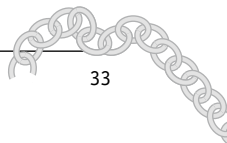
Понекад су на̑с хришћане терали да стојимо у дрвеним сандуцима који су били тек нешто мало већи од нас, тако да у њима уопште нисмо могли да се покренемо. У сваку страну сандука биле су заковане десетине оштрих ексера; њихови шиљци, оштри као бритве, штрчали су из дрвета. Док смо стајали савршено мирно, нису нас дотицали. Али ми смо ту морали да стојимо сатима и кад бисмо се од умора заљуљали, ексери су нам се забијали у тело. Сваки покрет или трзај мишића био је праћен жестоких убодима.

То што су комунисти радили хришћанима превазилази све границе људског схватања. Видео сам комунисте чија су лица сијала од радости док су мучили вернике. И док су то радили, викали су: „Ја сам ђаво!“

Нисмо се борили против крви и тела, него против поглаварстава и сила зла. Било нам је јасно да комунизам не долази од човека него од ђавола. То је духовна сила — сила зла — и може да јој се супротстави само сила која је већа од ње — сила Божијега Духа.

Често сам питао мучитеље: „Зар немате нимало самилости у срцу?“ Обично су одговарали цитирајући Лењина: „Не може се правити омлет, а да се не разбију јаја.“ И „не може се сећи дрво, а да не лети иверица“. Поново сам рекао: „И ја знам шта је рекао Лењин, али ово је другачије. Кад сечеш дрво, оно ништа не осећа. Али ви овде имате посла с људским бићима. Сваке батине доносе бол; људи пате; мајке плачу.“ Било је узалуд. Ти људи су материјалисти. За њих не постоји ништа друго осим материје; човек им је као дрво, као љуска јајета. С таквим уверењима потонули су у незамисливе дубине окрутности.

Ко не зна, тешко му је и да замисли колико је атеизам окрутан. Када човек нема вере у награду за добро или у казну

за зло, нема ни разлога да буде хуман. Тад нема ничега што би обуздало зло које је у њему. Комунистички мучитељи често су говорили: „Нема Бога, нема живота после смрти, нема казне за зло. Можемо да радимо шта хоћемо.“ Једног од њих чуо сам да каже: „Захваљујем Богу, у ког не верујем, што сам доживео овај час кад могу да изразим сво зло које ми је у срцу.“ А изразио је то у невероватној бруталности и мучењу затвореника.

Веома ми је жао кад, на пример, крокодил поједе човека, али не могу да укорим крокодила. Он није морално биће. Исто је тако немогуће укорити комунисте. Комунизам је уништио сваки осећај за морал у својим следбеницима. Ти људи су се хвалили да уопште немају сажаљења у срцу.

Учио сам од њих. Како они нису остављали нимало места за Исуса у свом срцу, тако сам ја одлучио да нећу оставити ни мрву простора сотони у свом срцу.

Сведочио сам у Пододбору за унутрашњу безбедност америчког Сената. Тамо сам описао страхоте мучења, на пример, кад су везивали хришћане на крстове и тако их остављали четири дана и ноћи. Затим су крстове полагали на под, а стотине затвореника морало је да врши нужду над лицима и телима распетих. Крстове су затим поново подизали, а комунисти су се исмејавали и ругали хришћанима. „Погледајте свога Христа! Видите како је леп! Какав само миомирис доноси с неба!“ Описао сам и како је један свештеник, ког су готово довели до лудила мучењем, био приморан да посвети људски измет и урин и да то да хришћанима као свету причест. Ово се догодило у румунском затвору Питешти. Касније сам питао свештеника зашто није радије умро, него што је учествовао у таквом понижењу. Одговорио ми је: „Не осуђуј ме, молим те! Ја сам пострадао више од Христа!“ Сви библијски описи пакла и муке Дантеовог „Пакла“ нису ништа у поређењу с мучењима у комунистичким затворима.

Ово је само мали, веома мали део онога што се догодило једне недеље и многих других недеља у затвору у Питешти. Остало једноставно не може да се изговори. Моје срце не

би издржало кад бих све то морао да поновим. Превише је страшно и превише срамотно да би се ставило на папир. Али кроз то су твоја браћа у Христу пролазила и пролазе и дан данас!

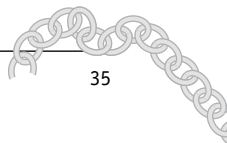
Кад бих наставио да говорим о свим страхотама комунистичког мучења и свим жртвама које су поднели хришћани, никад не бих завршио. Нису била позната само мучења, већ и херојска дела мученика. Примери њихове храбрости увелико су надахнули верне који су још увек били слободни.

Један од збиља великих хероја вере био је и пастор Милан Хаимович.

Затвори су били претрпани, тако да нас стражари нису знали по имену. Прозивали су оне који су били осуђени на двадесет и пет удараца бичем зато што су прекршили неко затворско правило. Безброј пута је пастор Хаимович добровољно отишао да прими ударце уместо некога другог. Тиме је стекао поштовање других затвореника и то не само за себе, него и за Христа ког је представљао.

У нашој илегалној цркви служила је и једна млада девојка. Комунистичка полиција открила је да је та девојка тајно делила Јеванђеља и поучавала децу о Христу. Одлучили су да је ухапсе. Али како би хапшење учинили што болнијим и мучнијим, одлучили су да га одложе до дана њеног венчања. Дошао је и дан свадбе. Невеста је била обучена у белу венчаницу – тај дан је требало да буде најлепши, најрадоснији у њеном животу! Али врата су се изненада с треском отворила и унутра је упала тајна полиција.

Кад их је угледала, невеста је само испружила руке како би јој ставили лисице. Учинили су то и грубо их склопили око њених зглобова. Погледала је свог вољеног, а онда пољубила окове говорећи: „Захваљујем свом небеском Женику на овом драгуљу који ми је дао на дан мог венчања. Захваљујем му, јер ме је удостојио страдања за њега.“ Одвели су је, а иза њих су у сузама остали хришћани и њен вереник. Добро су знали шта се догађа младим хришћанкама у рукама комунистичких

стражара. Њен вереник ју је верно чекао. Ослобођена је после пет година — као уништена, сломљена жена која је изгледала тридесет година старије. Рекла је да је то било најмање што је могла да учини за свога Христа. Ето такви дивни хришћани служе у илегалној цркви.

Одупирање испирању мозга

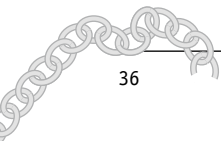
Западњаци су вероватно чули за испирање мозга у корејском и вијетнамском рату. Па, и ја сам га прошао. То је најјезивије од свих мучења.

Морали смо да седимо по седамнаест часова дневно — недељама, месецима и годинама — слушајући:

Комунизам је добар!
Комунизам је добар!
Комунизам је добар!
Хришћанство је глупо!
Хришћанство је глупо!
Хришћанство је глупо!
Одустани!
Одустани!
Одустани!

Неколико хришћана ме је питало како је могуће одупрети се испирању мозга. Могуће је, али само на један начин — „прањем срца“. Ако је срце очишћено љубављу Исуса Христа и ако то срце воли њега, таква особа ће издржати свако мучење. Има ли нешто што невеста не би учинила за свог женика? Има ли нешто што мајка не би учинила за своје дете? Ако волиш Христа онако како га је волела Марија која га је држала у свом наручју, ако га волиш онако како невеста воли свог женика, можеш да одолиш таквим мучењима.

Бог нам неће судити према томе колико смо издржали, него

према томе колико смо могли да волимо. Хришћани који су због вере страдали у затворима могу да воле. Ја сам сведок да могу да воле и Бога и људе.

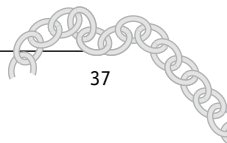
Мучења и суровост трајали су без прекида. Кад бих изгубио свест или био превише омамљен да бих оставио мучитељима имало наде да ћу признати, вратили би ме у ћелију. Тамо сам лежао, без икакве неге, полумртав, како бих повратио мало снаге, а они могли да наставе с мучењем. Многи су у овој фази умрли, али моја снага се увек некако враћала. У годинама које су уследиле, у неколико различитих затвора, сломили су ми четири кичмена пршљена и мноштво других костију. Исекли су ме на десетине места. Прогорели су и изрезали осамнаест рупа на мом телу.

Кад смо моја породица и ја откупљени из Румуније и пребачени у Норвешку, лекари који су ме прегледали у Ослу и видели све ово, као и ожиљке од туберкулозе на мојим плућима, рекли су да је то што сам још увек жив право чудо! Према њиховим медицинским књигама, требало би да сам мртав већ годинама. И ја сам знам да је то чудо. Бог је Бог чуда.

Верујем да је Бог то чудо учинио како би ти могао да чујеш мој глас који вапи у име илегалне цркве у прогоњеним народима. Допустио је да један од нас изађе жив и гласно објави поруку о верној браћи и сестрама – твојој браћи и сестрама – који страдају.

Краткотрајна слобода, а онда поново хапшење

Дошла је 1956. година. Био сам у затвору осам и по година. Много сам изгубио на тежини, добио гадне ожиљке, био сурово пребијан и исмејаван, гладовао сам, психички су ме мучили, испитивали *ad nauseum* (лат. до гадости), претили су ми и понижавали ме. Али ништа од тога није довело до резултата којима су се моји поробљивачи надали. И тако су ме, обесхрабрани – и усред протеста због мога хапшења – ослободили.

Допустили су ми да се вратим на стари положај пастора, али само на недељу дана. Одржао сам две проповеди. Онда су ме позвали и рекли ми да више не смем да проповедам, нити на било који начин учествујем у некој верској делатности. Шта сам то погрешно рекао? Саветовао сам своје парохијане да буду „стрпљиви, стрпљиви и још стрпљивији“. „Позиваш их, значи, да буду стрпљиви док Американци не дођу и ослободе их“, вриштали су полицајци на мене. Такође сам рекао да се коло среће окреће, а времена се мењају. „Тиме си им рекао да комунисти неће више владати! То су контрареволуционарне лажи!“ – урлили су. И тако је ту био крај моје јавне службе.

Власти су вероватно мислиле да ће ме бити страх да им пркосим и наставим с илегалним радом. Е, ту су погрешили. Тајно, и уз подршку своје породице, вратио сам се старом послу.

Поново сам сведочио скривеним групама верних, долазећи и одлазећи као дух, под заштитом оних којима сам могао да верујем. Овога пута сам имао и ожиљке којима сам могао да поткрепим своје сведочанство о злу атеистичких уверења као и да охрабрим поколебане душе да се поуздају у Бога и буду одважне. Руководио сам тајном мрежом евангелиста који су један другом помагали у ширењу Јеванђеља пред, на сву срећу, слепим комунистима. На крају крајева, ако човек може да буде тако слеп да не види Божију руку на делу, можда неће видети ни руку евангелисте.

Напослетку се непрестано интересовање полиције за моје деловање и пребивалиште исплатило – њима. Поново су ме открили и ухапсили. Из неког разлога, овог пута нису затворили и моју породицу, можда зато што сам био већ врло познат. Био сам у затвору осам и по година, а затим сам имао пар година релативне слободе. Овога пута чекало ме је још пет и по година затвора.

Мој други одлазак у затвор био је из више разлога гори од првог. Већ сам добро знао шта ме чека. Моје физичко стање готово тренутно је постало врло лоше. Али наставили смо дело илегалне цркве ту где смо могли – у комунистичким затворима.

Договорили смо се: ми смо проповедали, а они су нас тукли

Било је строго забрањено проповедати другим затвореницима, као што је случај са свим поробљеним народима и данас. Свако кога ухвате да то ради био је жестоко пребијан – гласило је неписано правило. Мноштво нас одлучило је да плати ту цену за привилегију проповедања, тако да смо прихватили њихове услове. Договорили смо се: ми смо проповедали, а они су нас тукли. Ми смо били срећни јер проповедамо, они су били срећни јер нас туку – тако смо сви били срећни.

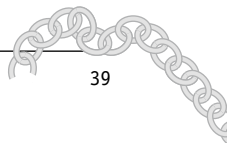
Следећа сцена понављала се чешће него што могу да се сетим:

Брат проповеда другим затвореницима кад у просторију изненада упадају стражари и прекидају га усред реченице. Одвлаче га низ ходник у „собу за батине“. Након пребијања које се чини бесконачним, довлаче га назад у ћелију – крвавог, отеченог и у модрицама – и бацају на под. Он полако долази к себи, покушава да придигне своје изубијано тело, с болним изразом на лицу поправља одећу и каже: „Реците ми, браћо, где сам стао кад су ме прекинули?“ Човек је настављао да сведочи Јеванђеље!

Заиста сам видео предивне ствари!

Понекад су проповедници били лаици, обични људи надахнути Светим Духом, и често су предивно проповедали. У њиховим речима било је цело њихово срце, јер проповедати под таквим околностима није била мала ствар. А онда би ушли стражари, извели проповедника и претукли га готово до смрти.

У затвору Герла хришћанин који се звао Греку био је осуђен на батине до смрти. Поступак је трајао неколико недеља током којих су га тукли врло полако. Ударили би га једанпут по табанима гуменом палицом, а онда оставили. После неколико минута следио је нови ударац, а након следећих неколико минута још један. Ударали су га и у тестисе. Потом би му лекар дао инјекцију. Чим би се опоравио, дали би му веома јаку храну

како би повратио снагу, а онда би га поново тукли, све док напослетку није умро од тих полагааних, понављаних батина. Један од предводника овога мучења био је члан Централног комитета Комунистичке партије; звао се Рек.

Током батинања, Рек је рекао Грекуу нешто што комунисти често говоре хришћанима: „Знаш шта, ја сам Бог. Ја имам моћ над твојим животом и смрћу. Онај који је на небу не може одлучивати о твом животу. Све зависи од мене. Ако ја то хоћу, живећеш. Ако пожелим да умреш, умрећеш. Ја сам Бог!” Тако се Рек ругао хришћанину.

Брат Греку је, чак и у тим ужасним околностима, дао Реку врло занимљив одговор, који сам касније чуо од самога Река. Рекао му је: „И не знате шта сте рекли. Свака гусеница је у стварности лептир, ако се развије правилно. Ни ви нисте створени да budete мучитељ, човек који убија. Створени сте да бисте се преобразили на Божију слику, с боголиким животом у срцу. Многи, који су као ви били прогонитељи, схватили су – баш као апостол Павле – да је срамота да човек чини зверства кад већ може да чини добро. Тако су узели удео у Божијој природи. Исус је рекао Јеврејима свога времена: ‘Богови сте.’ Верујте ми, господине Рек, ваш прави позив је боголикост – прихватање Божије природе, а не мучитељеве.”

У том тренутку Рек није обраћао пажњу на речи своје жртве, баш као што ни Савле из Тарса није обраћао пажњу на предивно сведочење младог Стефана који је убијен њему пред очима. Али те речи су деловале у његовом срцу и Рек је касније схватио да је то што му је рекао Греку заиста био његов прави позив.

Из свих тих комунистичких батина, мучења и касапљења научили смо нешто велико: да је дух господар тела. Осећали смо мучење, али оно се често чинило као нешто далеко, нешто веома удаљено од душе која је пребивала у Христовој слави и његовом сталном присуству међу нама.

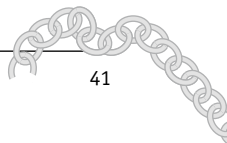
Кад су нам давали кришку хлеба недељно и прљаву супу сваки дан, одлучили смо да ћемо чак и тад верно давати

„десетак“. Сваке десете недеље узимали смо кришку хлеба и давали га слабијој браћи као свој „десетак“ Господу.

Кад је један хришћанин био осуђен на смрт, допустили су му да пре погубљења види своју жену. Његове последње речи упућене жени, биле су: „Мораш да знаш да умирем с љубављу према онима који ме убијају. Они не знају шта чине и ја те молим – воли их и ти. Немој да носиш горчину у срцу што су ти убили мужа. А ми ћемо се поново срести у небу.“ Те речи су оставиле веома дубок утисак на официра тајне полиције који је присуствовао њиховом разговору. Касније ми је ову причу испричао у затвору, где је доспео зато што је постао хришћанин.

У затвору у Тиргул-Окни налазио се један врло млад затвореник по имену Мачевич. Затворили су га кад му је било осамнаест година. Од мучења здравље му се веома погоршало и добио је туберкулозу. Његова породица је некако сазнала да је тешко болестан и послали су му стотину бочица стрептомицина који је могао да му помогне. Политички комесар затвора позвао је Мачевича, показао му пошиљку и рекао: „Ево лекова који могу да ти спасу живот. Знаш да ти није дозвољено да примаш пакете од породице. Али ја бих волео да ти помогнем. Млад си. Не желим да умреш у затвору. Помози ми, како бих ја могао да помогнем теби! Дај ми информације о другим затвореницима и то ће ми омогућити да се оправдам пред мојим надређенима што сам ти дао пакет.“

Мачевич је одговорио: „Не желим да живим и осећам стид сваки пут кад се погледам у огледало јер бих видео лице издајника. Не могу да прихватим такве услове. Радије ћу умрети.“ Официр му је пружио руку рекавши: „Честитам. Нисам ни очекивао другачији одговор од тебе. Али предложићу ти нешто друго. Неки затвореници постали су наши доушници. Тврде да су комунисти и потказују те. Играју двоструку улогу. Ми им не верујемо. Волели бисмо да знамо колико су искрени. Што се тебе тиче они су издајници, наносе ти много зла и обавештавају нас о свему што кажеш и учиниш. Разумем

да не желиш да одаш своје другове. Али дај нам информације о својим противницима и спасићеш себи живот!“ Мачевич је одговорио, исто толико брзо као и првог пута: „Ја сам Христов ученик, а он нас учи да волимо све људе, чак и своје непријатеље. Људи који нас потказују заиста нам наносе зло, али ја не могу да враћам зло за зло. Не могу да преносим информације чак ни о њима. Мени је њих жао. Молим се за њих. Не желим да имам никакве везе с комунистима.“ Мачевич се вратио у затвор после тог разговора с политкомом и умро у истој ћелији у којој сам био и ја. Гледао сам га како умире – славио је Бога и на самрти. Љубав је победила чак и природну жељу за животом.

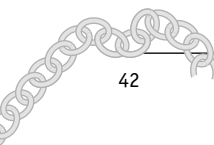
Ако сиромашан човек много воли музику, даће последњи долар како би отишао на концерт. Тад више нема новца, али не осећа се поражено. Чуо је нешто лепо. Тако се ни ја не осећам поражено што сам изгубио многе године у затвору. Видео сам много тога предивног. Био сам међу слабима и безначајнима, али имао сам привилегију да будем у истом затвору са великим светима, с херојима вере који могу да се мере с хришћанима из првих векова хришћанства. Радо су одлазили да умру за Христа. Духовна лепота тих светих и хероја вере не може речима да се опише.

Ово што овде говорим није нешто необично. Хришћанима из илегалне цркве који су се вратили својој првој љубави, натприродно је постало природно.

Пре него што сам отишао у затвор, много сам волео Христа. Сада, кад сам у затвору видео Христову невесту (његово духовно тело) рекао бих да илегалну цркву волим готово колико и Христа. Видео сам њену лепоту, њен дух пожртвовања.

Шта се догодило с мојом женом и сином?

Одвојили су ме од жене и нисам знао што се догодило с њом. Тек много година касније сазнао сам да је и она била одведена

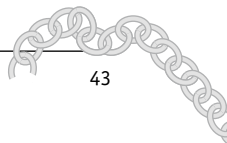
у затвор. Жене су у затвору страдале више од мушкараца. Девојке су силовали окрутни стражари. Ругање и простаклук били су ужасни. Жене су биле присиљене да раде на тешком послу градње канала и морале су да испуне исту радну норму као и мушкарци. Чак су и зими морале да копају залеђену земљу. За надзорнице над затвореницама постављене су проститутке које су се такмичиле у мучењу верница. Моја жена је пасла траву као стока како би преживела. Гладни сужњи јели су пацове и змије на том каналу. Омиљена игра стражара, недељом, била је да бацају жене у Дунав, а онда да их лове као рибе и извлаче напоље. То им је причињавало изузетну радост – смејали су им се, ругали њиховим мокрым телима, поново их бацали у реку и поново ловили. И моја жена је тако била бачена у Дунав.

Мој син је био препуштен улици – да лута и пита се шта му се догодило с мајком и оцем. Михај је од детињства био врло побожан и интересовао се за веру. Имао је девет година кад је остао без нас и тад је прошао кроз тешку кризу вере. Био је огорчен и почео је да доводи у питање побожност. Имао је проблеме које деца његовог узраста обично немају. Морао је да мисли како ће зарадити за живот.

Помоћ породицама хришћанских мученика сматрана је злочином. Две жене које су помогле мом сину, ухапшене су и тако страшно претучене да су остале трајно хроме. Жена која је ризиковала живот и одвела Михаја у свој дом осуђена је на осам година затвора. Избили су јој све зубе и поломили кости. Никад више није могла да ради, а и она је до краја живота остала богаљ.

„Михај, веруј у Исуса!“

Михај је у једанаестој години почео да зарађује за живот као обичан радник. Поколебао се у вери због страдања, али након две године Сабининог боравка у затвору било му је допуштено да

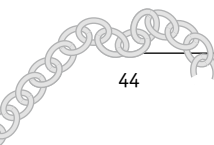
јој оде у посету. Отишао је у комунистички затвор и видео мајку иза гвоздених решетака. Била је прљава, мршава, огрубелих руку, а на њој је висила похабана затворска униформа. Једва ју је препознао. Прве речи су јој биле: „Михај, веруј у Исуса!“ Стражари су на то побеснели, одвукли је од њега и извели напоље. Михај је плакао гледајући како му одводе мајку. Али тај тренутак био је тренутак његовог обраћења. Знао је да ако неко може да воли Христа под тим околностима, онда је он засигурно истинити Спаситељ. Касније је рекао: „Ако хришћанство нема ниједног доказа које би му ишло у прилог, онда је чињеница да моја мајка верује у Христа мени довољна.“ Био је то дан кад је Михај потпуно прихватио Христа.

У школи је водио непрестану борбу за преживљавање. Био је добар ученик и за награду је добио црвену мараму – знак припадности комунистичким пионирима. Мој син је тад рекао: „Нећу да носим мараму оних који су ми оца и мајку одвели у затвор.“ Због тога је избачен из школе. Изгубио је једну годину, а онда се поново уписао у школу, кријући чињеницу да је син хришћана који су у затвору.

Касније је морао да напише есеј о Библији. У том есеју је рекао: „Докази против Библије слаби су, а наводи који је поричу нетачни. Професор вероватно никад није прочитао Библију. Библија је у складу с науком.“ Поново су га избацили из школе. Овога пута, изгубио је две године.

Напослетку му је одобрен упис на студије теологије. Тамо су га учили „марксистичкој теологији“. Све је објашњавано у складу с учењем Карла Маркса. Михај је, због таквог учења, јавно протествовао на предавању, а други студенти су му се придружили. Исход је био избацивање с универзитета, тако да није могао да заврши студије теологије.

Једном приликом током школовања, професор је одржао један атеистички говор, а мој син је устао и оспорио га рекавши му какву је одговорност преузео одводећи тако много младих људи на погрешан пут. Сви студенти су стали на његову страну. Било је неопходно да неко смогне храбрости и проговори

први, затим би сви остали стали уз њега. Да би некако стекао образовање, Михај се непрестано трудио да сакрије чињеницу да је син Вурмбранда, затвореног хришћанина. Али то би се увек некако открило и понављала се иста позната сцена одвођења пред директора и избацивања из школе.

Михај је много страдао и од глади. Многе породице затворених хришћана у комунистичким земљама дословно умиру од глади. Помоћи им, сматра се великим злочином.

Испричаћу само један случај страдања породице коју сам лично познавао. Тај брат је доспео у затвор због рада у илегалној цркви. Иза њега је остала жена са шесторо деце. Његове старије кћерке, једна од деветнаест а друга од седамнаест година, нису могле да добију посао. У комунистичким земљама једино држава може да дâ посао, а она не даје посао деци „злочинаца“ хришћана. Молим те, немој о овој причи да судиш према моралним стандардима; само саслушај чињенице и замисли се над њима. Две кћерке хришћанског мученика – и саме хришћанке – постале су проститутке како би могле да издржавају млађу браћу и болесну мајку. Кад је њихов млађи брат, коме је тад било четрнаест година, сазнао чиме му се сестре баве, полудео је и морали су да га затворе у лудницу. Много година касније, кад се отац вратио кући, његова једина молитва била је: „Боже, молим те, одведи ме поново у затвор. Ја ово не могу да поднесем.“ Његова молитва је услишана и поново је затворен за „злочин“ сведочења деци. Његове кћерке више нису биле проститутке јер су добиле посао. А посао су добиле тако што су удовољиле захтевима полиције – постале су доушници. Будући да су биле кћерке хришћанског мученика, примане су с поштовањем у сваки дом. Слушале су шта људи говоре и онда о томе обавештавале полицију. Немој сад рећи како је то одвратно и неморално – наравно да јесте – већ се запитај да није можда таква трагедија и твој грех. Не сносиш ли и ти одговорност што нешто такво уопште може да се догоди и што су хришћанске породице као ова остављене, препуштене саме себи и нико им међу вама слободнима не помаже.

3. ПОГЛАВЉЕ

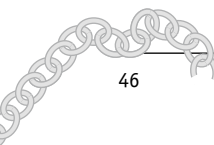
Откуп и ослобођење за рад на западу

У затвору сам био укупно четрнаест година. Током тог времена уопште нисам видео Библију или неку другу књигу. Заборавио сам да пишем. Од глади, наркотика и мучења, заборавио сам Свето писмо. Али тог дана, кад се навршило четрнаест година мога утамничења, из заборава је изронио један стих: „И одслужи Јаков за Рахиљу седам година, и учинише му се као неколико дана, јер је љубљаше“ (Пост. 29,20). Ослобођен сам убрзо након овога, кад је у нашој земљи проглашена општа амнестија до које је углавном дошло под утицајем америчкога јавнога мњења.

Поново сам видео своју жену. Верно ме је чекала четрнаест година. Започели смо нови живот у великом сиромаштву, јер онима који су ухапшени све одузимају.

Ослобођеним свештеницима и пасторима било је допуштено да воде мање цркве. Мени је дата црква у граду Орсови. Комунистичко министарство вера обавестило ме је да та црква има тридесет и пет чланова и упозорило ме да никад не сме да их има тридесет и шест! Такође су ми рекли да морам да будем њихов агент, да тајној служби морам да подносим извештаје о сваком члану и држим младе даље од цркве. Ето, тако комунисти користе цркве као свој „инструмент“ контроле.

Знао сам да ће, ако будем проповедао, доћи мноштво људи да ме чује. Зато никад нисам покушао ни да започнем рад

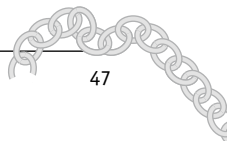
у званичној цркви. Уместо тога, поново сам служио у илегалној цркви, делећи с другима сву лепоту и опасност таквог посла.

Током свих тих година мог боравка у затворима, Бог је чудесно деловао. Илегална црква није више била напуштена ни заборављена. Амерички и други хришћани почели су да нам помажу и моле се за нас.

Једно послеподне, док сам се одмарао у кући једног брата у малом градићу, он ме је пробудио и рекао: „Дошла су браћа из иностранства.“ На западу је било хришћана који нас нису заборавили ни оставили. Војска хришћана, обичних људи, организовала је тајну службу за подршку породицама хришћанских мученика. Уносили су тајно и хришћанску литературу и помоћ.

У другој соби сам затекао шесторо браће која су дошла да обаве тај посао. Разговарали су са мном дуго и опширно, а онда су ми рекли да су чули да у тој кући борави неко ко је четрнаест година био у затвору и да желе да виде ту особу. Рекао сам им да сам ја тај. „Очекивали смо да видимо некога потиштеног“, одговорили су. „Ти не можеш бити та особа, јер си пун радости.“ Уверио сам их да сам заиста ја тај који је четрнаест година био иза решетака, а да је моја радост повезана с њиховим доласком и с тим што више нисмо заборављени. Убрзо је помоћ илегалној цркви почела да стиже редовно. Тајним каналима смо добили много Библија и друге хришћанске литературе као и помоћ за породице хришћанских мученика. Сад смо, с њиховом помоћи, ми из илегалне цркве могли да радимо много боље.

Нису нам доносили само Божију реч, већ и реч утехе и љубав на делу; много нам је значило то што смо видели да смо вољени. Током свих тих година испирања мозга слушали смо једне те исте речи: „Нико вас више не воли, нико вас више не воли, нико вас више не воли...“ Сада смо гледали америчке и енглеске хришћане који су ризиковали сопствени живот како би нам показали да нас воле. Касније смо их поучили и техници тајног рада, како би могли непримећено да се увуку у куће које су биле опкољене припадницима тајне службе.

Амерички или енглески хришћани који „пливају“ у Библијама тешко могу да схвате вредност таквих Библија које морају да буду прокријумчарене у земљу.

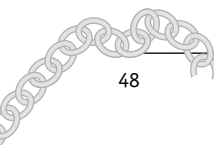
Моја породица и ја не бисмо преживели без материјалне помоћи коју сам примао од хришћана из иностранства. Исто је и с многим другим пасторима илегалних цркава и мученицима у комунистичким земљама. Сопственим примером могу да посведочим колико је важна материјална и морална помоћ коју смо примили од специјалних мисија, основаних управо у ту сврху у слободним земљама. За нас су ти верници били као анђели које је послао Бог!

Због обновљеног рада у илегалној цркви, био сам у великој опасности од поновног хапшења. Тад су две хришћанске организације – Норвешка мисија за помоћ Јеврејима и Јеврејски хришћански савез – платиле комунистичкој влади 10.000 долара откупнине за мене, што је више од пет пута премашило стандардну цену откупнине за политичког затвореника. Сад сам могао да одем из Румуније.

Зашто сам отишао из комунистичке Румуније

Не бих напустио Румунију упркос опасности да вође илегалне цркве нису захтевале од мене да искористим ту прилику, напустим земљу и будем њихов „глас“ у слободном свету. Тражили су од мене да у њихово име говорим теби, свима вама у слободним земљама, о њиховом страдању и потребама. Отишао сам на запад, али моје срце је остало с њима. Никад не бих напустио Румунију да нисам схватио силну потребу да и ти чујеш за страдање и храбру службу илегалне цркве – и то је моја мисија.

Пре него што сам напустио Румунију, двапут су ме позивали у тајну полицију. Рекли су ми да су за мене примили новац. (Румунија продаје своје грађане за новац због економске кризе коју је у нашу земљу донео комунизам.) Рекли су ми и ово:

„Иди на запад и проповедај Христа колико ти је воља, али нас не дирај! Ни једну једину реч не смеш да изговориш против нас! Отворено ћемо ти рећи шта намеравамо да ти урадимо ако будеш причао о ономе што ти се догодило. Пре свега, за хиљаду долара можемо да унајмимо гангстера који ће те убити, или просто можемо да те отмемо.“ (Док сам робијао, био сам у истој ћелији с једним православним епископом, који се звао Василе Леул, а који је био отет из Аустрије и враћен у Румунију. Сви нокти на прстима руку били су му ишчупани. Био сам и с другим људима који су били отети из Берлина. Румуне су киднаповали чак и из Италије и Париза.) Затим су додали: „Можемо да те унишtimo и морално, ширећи приче о теби и девојкама, о крађи, о неком греху из твоје младости. Западњаке – посебно Американце – лако је преварити.“

Сад кад су ми запретили, допустили су ми да одем на запад. Највеће наде полагали су у испирање мозга кроз које сам прошао. На западу данас има људи који су прошли исто што и ја, али они ћуте. Неки међу њима чак су славили комунизам након свег мучења које су преживели. Тако су комунисти били прилично сигурни да ћу и ја ћутати.

У децембру 1965. године, мојој породици и мени било је допуштено да одемо из Румуније.

Последње што сам учинио пре пута било је да одем на гроб пуковника који је издао наређење за моје хапшење и који је одредио моју затворску казну и све те године мучења. На његов гроб сам положио цвет. Тим чином сам обећао да ћу се посветити служби доношења Христове радости коју ја имам, комунистима који су духовно празни.

Ја мрзим комунистички систем, али волим људе. Мрзим грех, али волим грешника. Волим комунисте свим својим срцем. Они могу да убијају хришћане, али не могу да убију њихову љубав према свима, па чак и према онима који их убијају. Не осећам ни трун огорчења или срџбе према комунистима, као ни према мојим мучитељима.

4. ПОГЛАВЉЕ

Поражавање комунизма Христовом љубављу

Јевреји имају легенду која каже да су се њиховим прецима, по ослобођењу из Египта и након што су се Египћани подавили у Црвеном мору, анђели придружили у певању победничких песама. А онда је Бог рекао анђелима: „Јевреји су људи и могу да се радују због свог спасења. Али од вас очекујем више разумевања. Зар нису и Египћани моја створења? Зар ја не волим и њих? Како је могуће да нисте успели да осетите моју жалост због њихове трагичне судбине?“

Књига Исуса Навина 5,13 каже: „И кад Исус беше код Јерихона, подиже очи своје и погледа, а то човек стоји према њему с голим мачем у руци. И приступи к њему Исус и рече му: 'Јеси ли наш или наших непријатеља?'“

Да је тај кога је Исус Навин угледао био само човек, одговор би вероватно гласио: „Ја сам ваш“, или: „Ја сам с вашим непријатељима“, или чак: „Ја сам неутралан.“ То су могући људски одговори на такво питање. Али онај кога је Исус Навин видео био је послат од Господа и зато је, кад га је овај упитао да ли је за или против Израела, дао одговор који је дефинитивно био неочекиван и који је тешко разумети. „Нисам.“ Шта то „нисам“ значи?

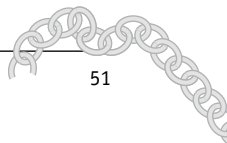
То биће је дошло с места где не може да се буде за или против некога, где је свако и све схваћено, где се на свакога и све гледа са сажаљењем и самилосно и воли с ватром у срцу.

Постоји људски ниво на ком се против комунизма мора оштро борити. На том новоу морамо да се боримо и против

комуниста, јер су они присталице те окрутне, нецивилизоване идеје.

Али хришћани су више од обичних људи; они су Божија деца, заједничари божанске природе. Из тог разлога ме ни сва мучења која сам поднео у комунистичким затворима нису натерала да мрзим комунисте. Они су такође Божија створења; како бих могао да их мрзим? Али не могу ни да им будем пријатељ. Пријатељство значи јединство душе. А ја не могу да будем једне душе с комунистима. Они мрзе и сâм појам Бога. А ја Бога волим.

Да мене неко пита: „Јеси ли за комунисте или против њих?“ — мој одговор би био прилично сложен. Комунизам је једна од највећих претњи човечанству. Апсолутно му се противим и желим да се борим против њега све док не пропадне. Али у духу боравим у небеским просторима с Исусом. Пребивам у сфери онога „нисам“, у којој су, упркос свим њиховим злочинима, комунисти схваћени и вољени; у сфери у којој анђеоска бића свима настоје да помогну да достигну највиши циљ људског живота, а то је преображај у Христов лик. Стога је мој циљ да сведочим Јеванђеље комунистима, да им пренесем Радосну вест о Христу који је мој Господ и који воли комунисте. Исус је лично рекао да воли све људе и да би радије оставио деведесет и девет праведних оваца него што би допустио да једна која је залутала остане изгубљена. Његови апостоли, као и сви велики учитељи хришћанства, научавали су ову свеопшту љубав у његово име. Свети Макарије је рекао: „Ако човек ватрено воли људе, а каже за само једног човека да не може да га воли, онда тај човек који тако говори више није хришћанин, јер његова љубав није свеобухватна.“ Свети Августин каже: „Кад би целокупно човечанство било праведно, а само један човек грешан, Христос би опет дошао и поднео исти крст само ради тог једног човека. Толико воли сваког појединца.“ Хришћанска наука је јасна. Комунисти су људи и Христос их воли. Исто тако их воли сваки човек који има Христов ум. Волимо грешника мада мрзимо грех.

Христову љубав према комунистима познајемо по сопственој љубави према њима.

Виђао сам у комунистичким затворима хришћане који су на ногама носили ланце, тешке преко двадесет килограма, људе који су мучени усијаним жарачима, оне којима су у грло сипали пуне кашике соли а после тога их држали без воде, гладне, ишибане, у леденим ћелијама – а они су се жарко молили за комунисте. То је с људске тачке гледишта необјашњиво. То је Христова љубав која је изливена у наша срца.

Касније су комунисти који су нас мучили и сами доспевали у затвор. Под комунизмом, и комунисти, па чак и комунистичке вође, заврше у затвору исто као и њихови противници. Сада су и мучени и мучитељи били у истој ћелији. И док су неверници показивали мржњу према својим бившим инквизиторима и тукли их, хришћани су их бранили, чак и по цену тога да сами буду пребијени и оптужени за саучесништво с комунистима. Виђао сам хришћане који су болесном комунисти, бившем мучитељу који се сад налазио у затвору, давали последњу кришку хлеба (добивали смо једну кришку хлеба недељно) и лекове, који су њима самима могли да спасу живот.

Ово су последње речи човека који се звао Илиу Маниу, хришћанина и бившег премијера Румуније који је умро у затвору:

„Ако би комунисти у нашој земљи били збачени с власти, најсветија дужност сваког хришћанина била би да изађе на улицу и по цену сопственог живота одбрани комунисте од праведног гнева мноштва народа који су тиранисали.“

Првих дана након обраћења, чинило ми се као да више нећу моћи да живим. Док сам ходао улицама, осећао сам физички бол због сваког мушкарца и жене који су прошли поред мене. У моје срце се, попут ножа, заривало горуће питање: јесу ли ти људи спасени? Кад би неки члан заједнице сагрешио, сатима сам плакао. Та чежња за спасењем свих душа још постоји у мом срцу и комунисти из тога нису искључени.

У самицама нисмо могли да се молимо као пре. Били смо незамисливо гладни; дрогирали су нас све док не бисмо

почели да се понашамо као идиоти. Били смо немоћни као костури. Оченаш је био предуг – нисмо могли довољно да се усредсредимо да бисмо га изговорили. Моја једина молитва коју сам непрестано понављао, била је: „Исусе, волим те.“

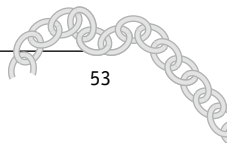
А онда сам, једног величанственог дана, добио одговор од Исуса: „Волиш ме? Сад ћу ти показати колико ја волим тебе.“ Истог тренутка сам осетио ватру у срцу, ватру која је горела свом силином. Ученици које је Исус срео на путу у Емаус рекли су да је срце у њима горело док им је говорио. Тако је било и са мном. Познао сам љубав онога који је дао свој живот на крсту за све нас. Таква љубав не може да искључи комунисте, ма како тешки били њихови греси.

Комунисти су чинили и чине грозоте, али „љубав је јака као смрт, и љубавна сумња тврда као гроб... Многа вода не може угасити љубави, нити је реке потопити“ (Песма 8,6-7). Као што смрт узима све без изузетка – богате и сиромашне; младе и старе; људе свих раса, нација и политичких уверења; свете и злочинце – тако је и љубав свеобухватна. Христос, отеловљење љубави, жели да му дођу сви људи, укључујући и комунисте.

Једног Божијег слугу, тешко претученог, убацили су у моју ћелију. Био је полумртав; низ његово лице и тело лила је крв. Опрали смо га. Неки затвореници су проклињали комунисте. Он је, стењући, рекао: „Молим вас, немојте да их проклињете. Ћутите! Желим да се помолим за њих.“

Како се може радовати – чак и у затвору

Кад се осврнем на тих четрнаест година живота у затвору, сећам се и неких, веома срећних тренутака. Други затвореници, чак и стражари, често су се чудили како хришћани могу да буду тако срећни и у најтежим околностима. Нису могли да нас спрече да певамо, иако смо због тога добијали тешке батине. Претпостављам да би сви славују такође певали, чак и кад би знали да ће их због тога убити. Хришћани су у затвору плесали

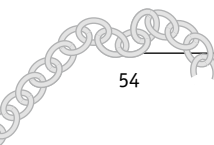
од радости. Како су могли да буду срећни у тако трагичним условима?

Често сам у затвору размишљао о Исусовим речима, упућеним његовим ученицима: „Благо очима које виде што ви видите!“ (Лк. 10,23) Ученици су се управо вратили с пута по Палестини, где су видели страхоте. Палестина је била потлачена земља. Свуда су гледали страшну муку угњетеног народа. Пред њиховим очима су се смењивали болест, пошаст, глад и жалост. Улазили су у куће из којих су патриоте одведене у тамнице и иза којих су остали уцвељени родитељи или жене. Није то био леп свет. Није га било лако гледати.

Али Исус је ипак рекао: „Благо очима које виде што ви видите!“ Зато што нису гледали само страдање; видели су и Спаситеља. По први пут, неколико ружних црва – гусеница које пужу по лишћу – схватило је да после овог бедног постојања долази живот сличан прекрасном шареном лептиру, способном да лети с цвета на цвет. Та срећа била је и наша.

Око мене је било мноштво људи сличних Јову – неки су страдали и више од њега. Али памтио сам крај приче о Јову – да је примио двоструко од онога што је раније имао. Било је око мене и људи сличних Лазару, просјаку; гладних и прекривених гнојним чиревима. Али знао сам да ће анђели однети те људе у Авраамово наручје. Видео сам их онаквима какви ће бити у будућности. У бедном, прљавом, немоћном мученику поред себе гледао сам сјајем окруженог свеца сутрашњице.

Али гледајући људе на овакав начин, не таквима какви су, него какви ће бити, могао сам и на наше прогонитеље да гледам као на Савла из Тарса – будућег апостола Павла. Неки су већ постали такви. Многи официри тајне полиције којима смо сведочили, постали су хришћани који су касније с радошћу прихватили страдање у затвору, зато што су нашли нашег Христа. Иако смо били бичевани, као што је био и Павле, ми смо у нашим тамничарима видели потенцијалног тамничара из Филипа који се обратио. Сањали смо да ће и они ускоро питати: „Шта ми треба чинити да се спасем?“ У онима који

су се ругали хришћанима привезаним за крстове и умазаним изметом видјели смо народ са Голготе, који ће се ускоро ударати у груди у великом страху од почињеног греха.

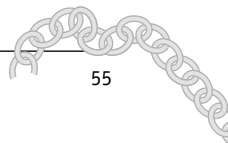
Управо је затвор био то место на ком смо пронашли наду за спасење комуниста. Тамо је настао тај осећај одговорности за њих, а мучења којима су нас подвргавали научила су нас да их волимо.

Велик део моје породице је убијен, а њихове убице обратиле су се баш у мом дому. То је уједно било и најпогодне место за њихово обраћење. Исто тако је и идеја о хришћанској мисији међу комунистима рођена у комунистичким затворима.

Бог на ствари гледа другачије од нас, баш као што их и ми видимо другачије од мрава. С људске тачке гледишта, бити привезан за крст и умазан изметом представља нешто ужасно. С друге стране, Библија страдање мученика назива „лаком бригом“. Провести четрнаест година у затвору за нас је дуг период. Али Библија га назива само „садашњим“, у смислу тренутног и каже да нам све то „доноси вечну и од свега претежнију славу“ (2. Кор. 4,17). То нам даје право да претпоставимо да сурови злочини комуниста, који су по нама неопростиви, изгледају лакше у Божијим очима него у нашим. Њихова тиранија, која је трајала готово један век, могла би пред Богом, коме је хиљаду година као један дан, да буде само тренутак скретања на криви пут. И они још увек имају прилику за спасење.

Врата раја нису затворена за комунисте; нити је за њих светло угашено. И они могу да се покају баш као и сви други. А ми морамо да их позивамо на покајање.

Комунисте и терористе може да промени само љубав (љубав која мора бити јасно одвојена од компромиса с нехришћанским филозофијама, којим прибегавају многе црквене вође). Мржња заслепљује. Хитлер је био антикомуниста, али је мрзео. И зато, уместо да их порази, он им је омогућио да завладају једном трећином света.

Ми смо у љубави планирали свој мисонарски рад међу комунистима у затвору. Зато смо пре свега размишљали о комунистичким вођама.

Изгледа да неки руководиоци мисијских организација слабо проучавају историју цркве. Како је Норвешка придобијена за Христа? Обраћењем њиховог краља Олафа. Русија је такође примила Јеванђеље кад се обратио њен краљ Владимир. Мађарска је примила хришћанство обраћењем свог краља, св. Стефана. Исто тако и Пољска. Кад би се у Африци обратио неки поглавица, цело племе је следило његов пример. Према томе, радимо погрешно. Усмеравамо мисијски рад ка обичним људима, који могу да буду дивни хришћани, али који имају врло слаб утицај на друге и који не могу да промене стање ствари.

Морамо да придобијемо владаре, водеће људе у политици, економији, науци и уметности. Они су ти који обликују душе људи. Придобијајући њих, придобијамо народ који воде и на који имају утицаја.

С мисионарске тачке гледишта, комунизам има једну предност у односу на друге, мање централизоване друштвене системе. Кад би се председник Америке обратио на мормонизам, Америка не би због тога постала већински мормонска држава. Али кад би се вође комунистичких власти обратиле на хришћанство, могуће је да би цела земља пошла за њима, јер је утицај вођа у таквим земљама изузетно велик.

Могу ли те вође да се обрате? Сигурно, јер су несрећни и несигурни, колико и њихове жртве. Готово сво комунистичко руководство СССР-а завршило је у затвору или су их убили њихови дојучерашњи другови. Исто је и у Кини. Чак су и министри унутрашњих послова попут Јагоде, Жежова, Берије, оних за које се чинило да сву власт држе у својим рукама, завршили као последњи контрареволуционари; с метком у потиљку. Пре више година, шеф обавештајне службе Совјетског Савеза, Шелепин, као и Ранковић, шеф обавештајне службе Југославије, одбачени су попут прљавих крпа.

Како се комунизам може напасти духовно

Комунистички режим никога не чини срећним, чак ни своје профитере. Чак и они стрепе да би их једне ноћи могао одвести комби тајне полиције, јер се променила партијска линија.

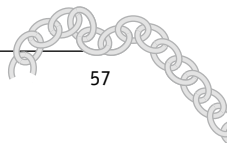
Лично сам познавао многе комунистичке вође. Ти људи су тешко оптерећени и само Исус може да их растерети.

Придобити комунистичке вође за Христа значи спасити свет од нуклеарног уништења; спасити човечанство од глади, јер већина садашњих прихода у комунистичким земљама одлази на скупо наоружање. Придобити комунистичке вође може значити и окончање напетости у свету. Значи и да ће се Христос и анђели на небу испунити радошћу. Многа друга подручја на којима мисионари вредно раде, као што су Нова Гвинеја или Мадагаскар, могу да се обрате ако се обрате комунистичке вође, јер би то дало хришћанству сасвим нов подстицај.

Лично познајем обраћене комунисте. Сâм сам у младости био милитантни атеиста. Обраћени атеисти и комунисти много воле Христа јер су много сагрешили.

У мисионарском раду неопходно је стратешко размишљање. Са становишта спасења, наше душе су једнаке; са становишта мисионарске стратегије, нису једнаке. Важније је придобити утицајног човека који затим може да придобије хиљаде, него сведочити урођенику у дунгли, обећавајући спасење само њему. Због тога ни Исус није завршио своју службу у неком малом селу него у Јерусалиму, духовном седишту света. Из тога разлога је и Павле свим силама настојао да дође у Рим.

У Библији пише да ће семе женино стајати змији на главу (Пост. 3,15). А ми змију шкакљамо по трбуху и терамо је у смех. Змија и данас гмиже кроз Кину, Северну Кореју, Вијетнам и Лаос. Постоје земље на Блиском истоку у којима ниједна црквена зграда не сме да постоји. Црквене вође, руководиоци мисија, као и сви обзирни хришћани, морају непрестано да указују на тежак положај поробљених народа.

Морамо да престанемо с рутинским радом. Писано је: „Проклет био ко немарно ради дело Господње“ (Јр. 48,10). Црква мора да предузме фронтални духовни напад на поглаварства међу поробљеним народима. Ратови се добијају само офанзивном стратегијом; одбрамбеном никад.

Псалам 107,16 каже да Бог ломи гвоздене преворнице. Шта је онда за њега гвоздена завеса?

Рана црква је радила тајно и илегално, а победила је. И ми морамо да научимо да радимо на исти начин.

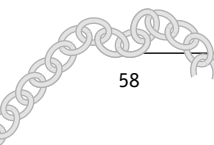
Све до доба комунизма нисам схватао зашто су многи људи у Новом завету имали надимке. Симеона су звали Нигер, Јован је био Марко и тако даље. И ми смо у раду међу поробљеним народима наставили да користимо тајна имена.

Раније нисам схватао зашто Исус за место на ком је хтео да једе последњу вечеру није једноставно дао адресу, него је рекао: „Идите у град, и сретће вас човек који носи воду у крчагу; идите за њим“ (Мк. 14,13). Сад схватам. И ми дајемо такве, тајне знакове препознавања у раду илегалне цркве.

Ако се договоримо да ћемо овако радити – да ћемо се вратити методама ране цркве – делотворније ћемо служити Христу у затвореним земљама.

Али код неких црквених вођа на западу нисам видео љубав према комунистима – која би одавно довела до успостављања мисионарског рада у комунистичким земљама – већ сам наишао на политику која је била на страни комуниста. Нисам нашао самилост доброг Самарићанина према изгубљеним душама дома Карла Маркса.

Човек стварно верује само у оно за шта је спреман да умре, а не у оно што чита у свом „Символу вере“. Хришћани из илегалне цркве већ су доказали да су спремни да умру за своју веру. Наша међународна мисијска мрежа и данас тајно ради међу поробљеним народима, а кад у таквим земљама ухвате мисионаре, зна се шта их чека: затвор, мучење и смрт. Ја верујем у то што пишем.

Имам право да питам: Да ли би црквене вође из Америке које шурују с комунизмом биле спремне да умру за своја уверења? Ко их спречава да оставе своје високе положаје на западу и постану званични пастори на истоку, сарађујући тамо – на лицу места – с комунистима? Доказ такве вере још није дао ниједан црквени вођа са запада.

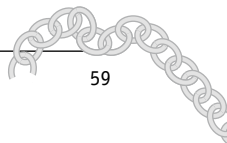
Људске речи су настале из потребе људи да се међусобно разумеју и да једно другом могу да изразе осећања. Не постоје људске речи којима могу да се изразе Божије тајне, као ни сјајне висине духовног живота. Исто тако не постоје људске речи којима могу да се опишу мрачне дубине ђаволове окрутности. Можеш ли ти речима да опишеш шта је осећао човек кога ће фашисти у следећем тренутку бацити у пећ, или шта је осећао човек који је гледао како му у ту пећ бацају дете?

Зато је бескорисно покушавати да се опише шта су хришћани прошли и још увек пролазе под комунистима.

Био сам у затвору с човеком који је довео комунисте на власт у Румунију; звао се Лукрециу Патрашчану. Другови су га за то наградили тиме што су га бацили у затвор. Иако је био душевно здрав, ставили су га у умоболницу с лудацима, све док и сам није полудео. Исто су учинили и Ани Паукер, бившем министру спољних послова у Румунији. Тако су поступали и с хришћанима. Давали су им електрошокове и облачили их у лудачке кошуље.

Свет је био ужаснут оним што се догодило на улицама Кине. Црвена гарда је пред очима света проводила свој терор. Замисли онда шта се тек догађа с хришћанима у кинеским затворима где их нико не види! Чуо сам да су једном познатом кинеском писцу еванђеоске литературе, као и другим хришћанима, њихови поробљивачи одсекли уши, језик и ноге, јер су ови одбили да се одрекну своје вере. И дан данас хришћани труну у кинеским затворима.

Али најгоре што комунисти чине није мучење и убијање тела. Они до крајности фалсификују мисли људи и трују младе и децу. Ставили су своје људе на водеће положаје у црквама

да воде хришћане и униште цркву. Они не уче младе да верују у Бога и Христа, већ да их мрзе.

Којим бисмо речима могли да изразимо трагедију хришћанских мученика, који по повратку кући после вишегодишње патње у затвору, наилазе на презир сопствене деце која су у међувремену постала милитантни атеисти?

Ова књига није толико написана мастилом, колико крвљу рањених срца.

Књига пророка Данила говори о три младића која су била бачена у ужарену пећ, али за које, кад су изашли из ње, није приоуноу задах огња. Тако ни за хришћане који су били у комунистичким затворима није приоуноу задах огорчења на комунисте.

Кад згазиш цвет, он те награђује својим мирисом. Тако су и хришћани које су мучили комунисти награђивали своје мучитеље љубављу. Многе тамничаре смо привели Христу. А у нама превладава једна жеља: да дамо комунистима под којима смо страдали најбоље што имамо – спасење нашег Господа Исуса Христа.

Нисам имао ту привилегију, као што су је имала моја многа браћа по вери, да умрем мученичком смрћу у затвору. Ослобођен сам и, штавише, могао сам да изађем из Румуније и дођем на запад.

На западу сам код многих црквених вођа наишао на сасвим супротна осећања од оних која доминирају у илегалној цркви иза бамбусове и бивше гвоздене завесе. Многи хришћани на западу немају љубави према заробљеним народима. Доказ је то што не чине ништа за њихово спасење. Имају мисије које треба да наговоре хришћане из једне деноминације да пређу у другу. Али већином немају мисије за заробљене народе и правдају се говорећи како је такав рад „противзаконит“! Не воле их. Иначе би одавно створили такву, наизглед немогућу мисију, баш као што су је створили Вилијам Кери (William Carey) који је волео Индијанце и Хадсон Тејлор (Hudson Taylor) који је волео Кинезе.

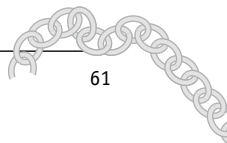
Али као да није довољно то што не воле поробљене народе и што не чине ништа како би их придобили за Христа, неке вође западних цркава својим самозадовољством, својим нехајем, а понекад и иступима који највише личе на стварно саучесништво, учвршћују невернике у невери. На тај начин помажу комунистима који се онда лако наметну западним црквама и придобијају њихово вођство на своју страну. Помажу и хришћанима, али тако да ови остају несвесни опасности комунизма.

Тиме што не воле комунисте, као ни друге људе из поробљених народа, и што не чине ништа како би их придобили за Христа (под изговором да им то није допуштено; као да су први хришћани тражили од Нерона дозволу за ширење Јеванђеља), вође западних цркава не воле ни сопствена стада, будући да им не допуштају да учествују у тој духовној борби широм света.

Занемаривање поука из историје

У првим вековима, хришћанство је цветало у Северној Африци. Одатле потичу св. Августин, св. Кипријан, св. Атанасије и Тертулијан. Хришћани Северне Африке занемарили су само једну дужност: нису пренели хришћанство муслиманима. Последица тога било је то да су муслимани заузели Северну Африку и искоренили хришћанство, које се ни вековима након тога није опоравило. Чак и данас Северна Африка припада муслиманима, а хришћанске мисије овај део света називају „блоком оних које је немогуће обратити“. Зар није дошло време да најзад почнемо да учимо из историје!

У време реформације, религиозни интереси Хуса, Лутера и Калвина подударали су се с интересима европских народа – ослободити се јарма папинства које је у то време било окрутна политичка и економска сила. Данас се интерес илегалне цркве за сведочењем Јеванђеља тиранским режимима, као и жртвама

тих режима, такође поклапа са суштинским интересом свих слободних народа – да наставе да живе у слободи.

Многи тирани имају нуклеарно наоружање; напасти их војно значило би почетак новог светског рата с милионима жртава. Многи западни владари су испраног мозга, тако да уопште не желе да збаци такве диктаторе. Желе да нестане наркоманија, криминал, рак и туберкулоза, али не и опаки друштвени системи као што је комунизам, који је однео више људских живота од свега претходно побројаног заједно.

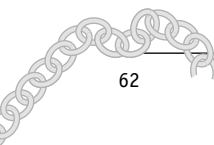
Иља Еренбург, совјетски писац, каже: „Да Стаљин ништа друго није радио читавог свог живота него да је само записивао имена својих невиних жртава, његов живот не би био довољно дуг да доврши тај посао.“ На Двadesетом конгресу Комунистичке партије Хрушчов је рекао: „Стаљин је ликвидирао хиљаде часних и невиних комуниста... од стотину тридесет и девет чланова и кандидата Централног комитета који су били изабрани на Седамнаестом конгресу, њих деведесет и осам, што значи седамдесет посто, касније је ухапшено и стрељано.“

Замисли само што је тек радио хришћанима! Хрушчов се одрекао Стаљина, али наставио је да ради исто. Од 1959. године затворена је половина црква у Совјетском Савезу које су до тада биле отворене.

У Кини су се подигли таласи варваризма, гори него што су били у време Стаљина. Отворени црквени живот потпуно је престао. У Русији и Румунији дошло је до нових хапшења. (Након пада комунизма у Совјетском Савезу, власти су признале масовна хапшења хришћана у Русији.)

Завођењем терора и преваром, у земљама чије укупно становништво броји милијарду људи, цели један нараштај васпитаван је у мржњи према свему што долази са запада, посебно према хришћанству.

У комунистичкој Русији није било необично видети месне чиновнике како стоје пред црквама и вребају децу. Они који су долазили у цркву били су ишамарани и избачени. Тако су се

помно и систематски васпитавали будући рушитељи западног хришћанства!

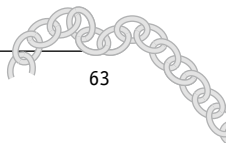
Постоји само једна сила која може да промени опаке власти. То је иста она сила која је омогућила хришћанским земљама да заузму паганску Римску империју; сила која је од дивљих германских племена и викинга начинила хришћане; сила која је срушила крваву инквизицију. Та сила, сила Јеванђеља, заступљена је у илегалној цркви која делује међу свим поробљеним народима.

Подршка и помоћ тој цркви није само питање јединства с браћом и сестрама који страдају. То је питање живота и смрти и за твоју земљу и за цркве у твојој земљи. Подршка тој цркви није само у интересу слободних хришћана, већ треба да буде и политика слободних власти. Илегална црква је већ придобила неке комунистичке владаре за Христа. Георгиу Деж, премијер Румуније, умро је као обраћен човек након што је признао своје грехе и променио свој грешни живот. У многим поробљеним народима постоје чланови владе који су скривени хришћани. То може да се рашири. Тад ћемо моћи да очекујемо праву промену у политикама неких влада – не промену као што је била Титова и Гомулкина, након које је и даље владала диктатура сурове атеистичке партије – него промену која ће значити заокрет ка хришћанству и слободи.

За то данас постоје изузетне прилике.

Они који верују у комунизам, и често су врло искрени у својим уверењима колико и хришћани у својим, пролазе кроз велику кризу. Заиста су веровали да комунизам може да створи братство међу народима. Сад гледају како се комунистичке земље распадају, а њихова идеја пропада као што је пропала у земљама Источног блока.

Ти људи су заиста веровали да комунизам може да створи рај на земљи, насупрот ономе што они зову илузорним рајем на небу. А њихови народи сада гладују. Пшеницу морају да увозе из капиталистичких земаља. Тачно такво стање несташице влада у Северној Кореји која се сматра једном од најизолованијих

земаља на свету и тренутно се налази на ивици физичког уништења. Поплаве су уништиле усеве и збрисале све залихе хране. Сада је, из очаја, Северна Кореја одшкринула прозоре и врата остатку света који сада може, макар летимично, да види оно што је чувано иза бодљикавих жица.

Комунисти су веровали у своје вође. Сада у сопственим новинама читају да је Стаљин био масовни убица, а Хрушчов идиот. Исто је и с њиховим националним херојима као што су били Ракоши, Геро, Ана Паукер, Ранковић и тако даље. Комунисти више не верују у непогрешивост својих вођа. Слични су католицима који су остали без папе.

У срцима комуниста налази се празнина коју може да испуни само Христос. Људско срце по самој својој природи тражи Бога. У сваком човеку постоји духовни вакуум који ту остаје све док га не испуни Христос. То вреди и за комунисте и за све друге људе међу поробљеним народима. У Јеванђељу постоји сила љубави која позива и њих. Видео сам како се то догађа. Знам да је могуће.

Хришћани које су комунисти исмејавали и мучили заборавили су и опростили све што је учињено њима лично као и њиховим породицама. Чине све што могу како би помогли комунистима да превазиђу кризу и нађу пут до Христа. За тај рад потребна им је наша помоћ.

И не само за то. Хришћанска љубав увек је свеопшта. Код хришћана нема пристрасности. Исус је рекао да Бог даје да његово сунце обасјава и зле и добре. Исто вреди и за хришћанску љубав.

Оне хришћанске вође на западу које пријатељују с комунистима и другим тиранским режимима оправдавају своје понашање Исусовом поуком да морамо да волимо своје непријатеље. Али Исус никад није учио да треба да волимо само непријатеље, заборављајући притом на браћу.

Своју „љубав“ показују тако што једу и пију с онима чије су руке пуне крви хришћана, а не тако што би им пренели Јеванђеље Исуса Христа. На жртве тирана заборављају. Њих не воле.

Пре више деценија, Евангелистичка и Католичка црква из Западне Немачке дале су 125 милиона долара за гладне. Амерички хришћани дају чак и више.

Има много гладних људи, али ја не могу да замислим гладније, или оне који би имали веће право на помоћ коју шаљу слободни хришћани, од хришћанских мученика. Ако немачке, британске, америчке и скандинавске цркве прикупљају тако много новца за помоћ, она би требало да буде подељена свима који су у потреби, али прво треба да иде хришћанским мученицима и њиховим породицама.

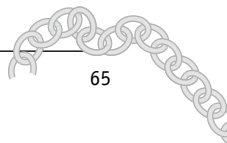
Да ли је тако?

Мене су откупили хришћанске организације, што доказује да хришћани могу да буду откупљени. Али могуће је да сам ја једина особа из Румуније коју су откупили хришћани. А чињеница мог откупљења оптужује хришћанске организације са запада за немар, јер пропуштају да испуне своју дужност у другим случајевима.

Први хришћани су се питали је ли нова црква само за Јевреје или јој могу приступити и незнабошци. На то питање дат је исправан одговор. У двадесетом веку, тај проблем се појавио поново, мада у другом облику. Хришћанство није намењено само западу. Христос не припада само Америци, Енглеској и другим демократским земљама. Кад је Христос распет, једна његова рука пружала се према западу, а друга према истоку. Он жели да буде краљ, али не само Јеврејима, него и незнабошцима и комунистима, и истоку и западу. Исус је рекао: „Идите по свему свету и проповедајте Јеванђеље сваком створењу!“ (Мк. 16,15).

Он је пролио своју крв за све и сви треба да чују и поверују у Јеванђеље.

Када људи у поробљеним народима прихвате Христа, пуни су љубави и ревности и то је нешто што би посебно требало да нас подстиче да им проповедамо Јеванђеље. Никад нисам упознао млаког руског хришћанина. Ни једног јединог. А бивши млади комунисти и муслимани постају изузетни Христови ученици.

Христос воли те људе и жели да их ослободи; као што воли све грешнике и жели да их ослободи од греха. Неке вође западних цркава замењују овај, једини исправан став, с другим: угађањем прогонитељима хришћана. Дају предност грешницима и тако им помажу да сачувају власт, али истовремено ометају њихово спасење као и спасење њихових жртава.

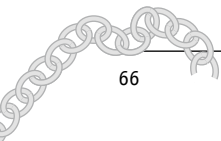
Шта сам открио након изласка из затвора

Кад сам изашао из затвора, жена ме је питала какви су ми планови за будућност. „Идеално би било кад бих могао да се повучем у духовну осаму“, рекао сам јој. Одговорила је да је и сама размишљала о томе.

У младости сам био врло динамична особа, али затвор, а посебно године боравка у самици, преобразили су ме у човека који воли да размишља, навиклог на самоћу. Све буре у мом срцу стишале су се. Нисам мрзео комунизам, штавише, нисам га више ни примећивао. Налазио сам се у загрљају небеског Женика. Молио сам се за оне који су нас мучили и волео их свим срцем.

Моја нада да ћу икад бити ослобођен била је врло мала, али понекад сам се питао шта бих радио ако се то ипак догоди и увек сам размишљао о томе како ћу се повући и наставити живот негде у пустињи, у пријатном заједништву с небеским Жеником.

Бог је „Истина“. Библија је „истина о Истини“. Теологија је „истина о истини Истине“. Хришћани живе у мноштву тих истина о Истини и због њих немају „Истину“. Гладни, пребијени и дрогирани, ми смо заборавили теологију и Библију. Заборавили смо „истине о Истини“ и зато смо живели у „Истини“. Писано је: „Зато и ви будите готови; јер у који час не мислите доћи ће Син човечији“ (Мт. 24,44). Више нисмо могли ни да размишљамо. У најмрачнијим часовима мучења долазио нам је Син човечији и чинио да затворске зидине

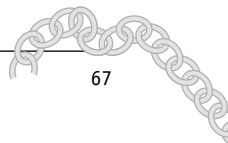
блистају попут драгуља, а ћелију је испуњавао својим светлом. Наши мучитељи били су негде далеко, испод нас, у сфери тела, а наш дух се радовао у Господу. Ту радост не бисмо дали ни за најраскошније краљевске палате.

Жеља за борбом против некога или нечега није могла да буде даље од мог ума. Нисам желео да се борим ни у каквом рату, чак ни у праведном. Желео сам само да градим живе храмове Христу. Тако сам изашао из затвора с надом да ћу преостале године провести у миру и на осами.

Али од првог дана слободе суочио сам се с аспектима комунизма који су били гори од свеукупног мучења које сам поднео у затвору. Сусрео сам се с многим великим проповедницима, свештеницима и пасторима различитих цркава, па чак и с епископима, и сви одреда су, с великом жалашћу, признавали да су доушници тајне полиције против сопствених стада. Питао сам их јесу ли спремни да престану с тим, по цену сопственог хапшења. Сваки је одговорио „не“, уз објашњење да их у томе не спречава страх за сопствени живот. Рекли су ми за неке новине у црквама којих пре мог хапшења није било – онај ко одбије да буде доушник, ризиковао је затварање своје цркве.

У сваком граду налазио се представник владе, задужен за надзор над „обредима“ – агент тајне комунистичке полиције. Имао је право да позове сваког свештеника или пастора кад год је хтео и пита га ко је био у цркви, ко се често причешћује, ко је реван у вери, ко сведочи другима, шта су људи рекли на исповеди, и тако даље и тако даље. Ако неко не одговори, сменили би га и на његово место поставили другог свештеника или пастора који ће рећи више од претходног. Уколико представник владе није имао одговарајућу замену (а то се готово никад није дешавало), једноставно је затварао ту цркву. Ово се и дан данас дешава у Кини.

Већина верских радника давала је информације тајној полицији. Неки су то чинили нерадо трудећи се да сакрију оно што је важно, док је другима потказивање прешло у навику,

а савест им отврднула. Било је и трећих који су за свој нови задатак стекли такав жар да су говорили и више него што се од њих захтевало.

Слушао сам и признања деце хришћанских мученика који су били присиљени да поткажују породице које су их љубазно примиле код себе. Ако одбију, запретили су им да неће моћи да наставе школовање.

Отишао сам и на баптистички конгрес који се одржавао под црвеном заставом и на ком су комунисти одлучивали ко ће бити „изабране вође“. Знао сам да се на челу сваке званичне цркве налазе људи које је именовала Комунистичка партија. Тад сам схватио да гледам грозоту пустошења о којој је Исус говорио.

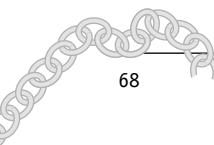
Увек је било добрих и лоших пастора и проповедника. Али сада је, први пут у историји цркве, Централни комитет једне јавно атеистичке партије, која као проглашени циљ има искорењивање религије, одлучивао ко ће водити цркву. Куда? Сигурно у уништење.

Лењин је написао: „Свака религиозна помисао, сваки појам о Богу – чак и кокетирање с појмом Бог – неописива је гнусоба најопасније врсте, зараза најодвратнијег типа. Милиони греха, прљавих дела, насиља и физичких зараза мање су опасни од танане, духовне замисли о Богу.“

Чланови Комунистичке партије Совјетског Савеза били су лењинисти. За њих је религија била гора од рака, туберкулозе или сифилиса. И они су одлучивали ко ће бити верске вође. Вође званичних цркава повиновале су се и више-мање сарађивале с њима.

Видео сам како се деца и млади трују атеизмом, а званичне цркве нису имале ни намању могућност да се успротиве. Ни у једној цркви у нашој престоници, Букурешту, није било састанака младих, нити веронауке за децу. Хришћанска деца су васпитавана у школама мржње.

Кад сам све то видео, замрзео сам комунизам како га нисам мрзео ни док су ме комунисти мучили.

Нисам га мрзео због свега што је учинио мени, него због свега што чини Божијој слави, Христовом имену и душама једне милијарде људи које се налазе под комунистичком влашћу.

Долазили су ми сељаци из целе земље и причали како је проведена колективизација. Сада су били гладни робови на њивама и у виноградима који су некад били њихови. Нису имали хлеба. Њихова деца нису имала млека ни воћа – а ово је земља с природним богатствима која би могла да се мере с онима из древног Канаана.

Браћа су ми признала да је Лењинов комунистички режим од њих направио лопове и лажове. Због глади су морали да краду усеве с њива које су некад биле њихове, а сад су припадале задрузи. А онда су морали да лажу како би покрили крађу.

Радници су ми причали о терору у фабрикама и о експлоатацији радне снаге о каквој капиталисти никад нису ни сањали. Права на штрајк нису имали.

Интелектуалци су морали да поучавају, супротно својим уверењима, да нема Бога.

Сав живот и мисао једне трећине света у то време били су уништени или фалсификовани, као што се и дан данас чини у контролисаним земљама.

Долазиле су ми и младе девојке и жалиле се да су биле позиване у омладинске комунистичке организације, где су их критиковали и претили им јер су пољубиле момка хришћанина, а потом су им дали име другог момка ког смеју да пољубе!

Све је било очајнички лажно и накарадно.

А онда сам се срео с борцима илегалне цркве – мојим старим друговима. Неки међу њима никад нису ухваћени, а неки су продужили борбу чим су били пуштени из затвора. Позвали су ме да наставим ту борбу заједно с њима. Одлазио сам на њихове тајне састанке на којима су певали из песмарица писаних руком.

Сетио сам се светог Антонија Великог који је тридесет година био у пустињи. Потпуно је оставио свет, проводећи сав свој живот у посту и молитви. Али кад је чуо за свађу

између св. Атанасија и Арија о Христовом божанству, напустио је живот пустињака и дошао у Александрују како би помогао у победи истине. Сетио сам се и светог Бернарда из Клервоа који је био редовник високо у горама. Али је чуо за лудост крсташких ратова, чуо је да хришћани убијају Арапе и Јевреје као и браћу по вери из друге конфесије, а све то како би дошли до празнога гроба. Оставио је свој самостан и сишао с горе како би проповедао против крсташких ратова.

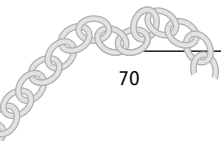
Одлучио сам да учиним оно што морају да учине сви хришћани: да следим пример Христа, апостола Павла и великих светих; да одустанем од размишљања о повлачењу и пођем у борбу. А каква ће то борба бити?

Хришћани су се у затвору увек молили за своје непријатеље и тиме им пружали дивно сведочанство. Жеља нашег срца била је да се спасу и радовали смо се сваки пут кад се то догоди. Али мрзео сам комунистички систем и желео сам да оснажим илегалну цркву, једину снагу која је могла да сруши ту ужасну тиранију силом Јеванђеља.

И нисам мислио само на Румунију, него на сав комунистички свет. Међутим, на западу сам наишао на прилично велику равнодушност.

Писци широм света протестовали су кад су двојицу комунистичких писаца, Сињавског и Даниела, њихови сопствени другови осудили на затворску казну. Али црквама ни на памет не пада чак ни да протестују кад хришћане затварају због њихове вере.

Кога брига за брата Кузика, кажњеног јер је починио „злочин“ дељења „отровних“ хришћанских књига као што су делови Библије и брошуре Торе? Ко зна за брата Прокофјева који је осуђен јер је делио штампане проповеди? Ко зна за Грунвалда, јеврејскога хришћанина, који је кажњен за слично „злодело“ у Русији и ком су комунисти за цели живот одузели маленог сина? Знам шта сам ја осећао кад су ме одвели од мог Михаја. Патим заједно с браћом Грунвалдом и Иваненком, с баком Шевчук, са сестрама Таисијом Ткаченко и Јекатарином

Веказиновом, братом Георгијем Веказиновим, брачним паром Пилат из Летоније и многим, многим другима. Све су то имена светих и хероја вере у двадесетом веку! Падам на колена како бих пољубио њихове окове, као што су први хришћани љубили окове своје браће и сестара пре него што су их одводили да их баце дивљим зверима.

Неким вођама западних цркава уопште није стало до њих. Имена мученика не налазе се на њиховим молитвеном списковима. Док су они одвођени у затворе и мучени, званични поглавари руске Баптистичке и Православне цркве, који су се одрекли тих мученика и издали их, примани су с великим почастима у Њу Делхију, у Женеви и на другим конференцијама. Тамо су све уверавали да у Русији постоји пуна верска слобода.

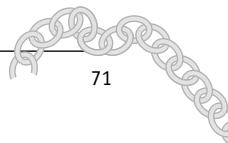
Вођа Светског савета цркава пољубио је бољшевичког архиепископа Никодима кад му је овај то зајамчио. А онда су заједно пировали и гостили се у име импозантног Светског савета цркава док су свети у затворима јели купус с неопраним цревима, баш као што сам га и ја јео, у име Исуса Христа.

Тако није могло да остане. Илегална црква је одлучила да напустим земљу ако ми се укаже прилика и обавестим хришћане на западу шта се у ствари догађа.

Одлучио сам јавно да оптужим комунизам, мада волим комунисте. Сматрам да није исправно проповедати Јеванђеље без осуде комунизма.

Неки ми кажу: „Проповедај чисто Јеванђеље!“ То ме подсећа на комунистичку тајну полицију која ми је такође рекла да проповедам Христа, али да не спомињем комунизам. Да ли је могуће да су они који инсистирају на проповедању нечега што зову „чисто Јеванђеље“, надахнути истим духом као и агенти комунистичке тајне полиције?

Не знам шта такозвано „чисто Јеванђеље“ значи. Да ли је проповедање Јована Крститеља било чисто? Он није рекао само: „Покајте се, јер се приближи царство небеско“ (Мт. 3,2), него је прекорио Ирода „за сва зла што их је учинио“

(Лк. 3,19). Јовану су одрубили главу зато што није хтео да се ограничи на апстрактно поучавање. Исус није изложио само „чисту“ проповед у својој Беседи на гори, него је рекао и нешто што би неки данашњи црквени поглавари назвали негативном проповеди: „Тешко вама књижевници и фарисеји, лицемери... Змије, породи аспидини!“ (Мт. 23,27.33). Управо је због таквог „нечистог“ проповедања био распет. Иначе се фарисеји не би узнемиравали због Беседе на гори.

Грех се мора назвати његовим правим именом. Комунизам је један од најопаснијих греха у данашењем свету. Свако Јеванђеље које га не осуди није чисто. Илегална црква га осуђује, ризикујући слободу и живот. Стога ни запад нема права да ћути о томе.

Ја сам одлучио да осудим комунизам, али не на начин на који то чине они које обично називамо „антикомунистима“. Хитлер је био антикомуниста, али је и поред тога и сам био тиранин. Ми мрзимо грех, али волимо грешника.

Зашто патим на западу

Тешко ми је на западу, теже него што ми је било у комунистичкој земљи.

Моја патња се, пре свега, састоји од чежње за неописивим лепотама илегалне цркве – цркве која испуњава стару латинску изреку: *Nudus nudum Christum sequi* (Голога, следите голога Христа).

У поробљеним народима, Син човечији и они који су његови немају где да наслоне главу. Ту многи хришћани себи не зидају куће. Чему? Одузеће им их након првог хапшења. Сама чињеница да имаш нову кућу може бити додатни мотив да те ухапсе – јер други желе баш ту твоју кућу. Тамо не уковаваш свог оца, нити се поздрављаш са својом породицом пре него што пођеш за Христом. Ко је твоја мајка, твој брат, твоја сестра? У том си погледу сличан Христу. Мајка и брат су ти

само они који творе Божију вољу. Што се родбинских веза тиче, може ли се на њих уопште рачунати, кад се тако често догађа да невеста изда женика, деца родитеље, жене мужеве? Све више и више остају само духовне везе.

Илегална црква је сирота и страда, али у њој ће се наћи тек понеки млак члан.

Богослужења у илегалној цркви слична су онима од пре деветнаест векова у раној цркви. Проповедник не познаје разрађену теологију. Не зна за хомилетику, као што ни Петар није знао. Сваки професор теологије дао би Петру врло лошу оцену за проповед на дан Педесетнице. У многим земљама библијски стихови се не познају добро, јер су Библије тамо забрањене. Осим тога, проповедник је највероватније годинама био у затвору без Библије. Кад такви верници изражавају веру у Оца то много значи, јер иза њихове тврдње стоји драма. У затвору су свакодневно тражили од свемогућег Оца хлеб, а уместо тога примали купус с нечисти. Али упркос томе, веровали су да је Бог Отац који их воли. Слични су Јову који је рекао да би веровао Богу, чак и кад би га он убио. Слични су и Исусу који је звао Бога својим Оцем чак и кад је наизглед био остављен док је висио на крсту.

Свако ко је упознао духовну лепоту илегалне цркве не може више да буде задовољан празнином неких западних цркава.

Патим на западу више него што сам patio у комунистичким затворима јер сада, својим очима, видим да западна цивилизација умире.

У свом делу „Пропаст запада“ (*Decline of the West*), Освалд Шпенглер (Oswald Spengler) је написао:

„Ти умиреш. Видим у теби сва обележја стигми пропасти. Могу да докажем да твоје силно богатство и твоје силно сиромаштво, твој капитализам и твој социјализам, твоји ратови и твоје револуције, твој атеизам, твој песимизам и цинизам, твој неморал, твоји уништени бракови и твоја контрола рађања и последњу кап крви цеде из тебе одоздо

и убијају те одозго, убијају те у мозак и истребиће те – могу да ти докажем да се код тебе виде сви знакови умирућих земаља из давних времена – Александрије, Грчке и неуротичног Рима.“

Ово је написано 1926. године. Од тада су демократија и цивилизација умрле у пола Европе, чак и на Куби. Већи део запада спава.

Али постоји једна сила која не спава. Док су на истоку комунисти подбацили и изгубили све илузије, на западу је „хуманистички комунизам“ остао затрован. Ти западни хуманисти-комунисти једноставно не верују у све те страшне вести о окрутном мучењу људи, о невољама и прогону у комунистичким земљама. Они своја уверења с неуморном ревношћу шире свуда: у гостинским собама више класе, у клубовима интелектуалаца, на колецима, у сиротињским четвртима, у црквама. Ми хришћани често неодлучно стојимо на страни истине. Они свесрдно стоје на страни лажи.

За то време теолози на западу расправљају о тричаријама. То ме подсећа на историјску прекретницу кад су трупе султана Мехмеда II Освајача 1453. год. опколиле Константинопол (Цариград, Истанбул), што је у ствари одлучивало хоће ли Балкан у наредним вековима бити под влашћу хришћана или муслимана, а на локалном се црквеном сабору у опкољеноме граду расправљало о следећим проблемима: Које су боје биле очи девице Марије? Ког су пола анђели? Упадне ли мува у посвећену воду, да ли је тад она посвећена или је вода оскрнављена? Ово би могла бити само легенда о тим временима, али ако простудирамо црквене часописе данашњице видећемо да се расправља управо о оваквим питањима. А претње прогонитеља и страдање илегалне цркве готово да се и не спомињу.

Воде се бесконачне расправе о теолошким питањима, о обредима, о небитном.

Једанпут је неко на забави упитао окупљене: „Да се налазите на броду који тоне и да можете да се склоните на пусто острво,

а имате могућност да понесете само једну књигу из бродске библиотеке, коју бисте књигу изабрали?“ Један је одговорио: „Библију“, други: „Шекспира.“ Али писац ових редова имао је исправан одговор: „Изабрао бих књигу која ме може поучити како да направим други брод и дођем до обале. Тамо ћу моћи да читам шта год желим.“

Важније је сачувати слободу свих хришћанских деноминација и свих теологија и оживети их тамо где су биле изгубљене због широко распрострањеног верског прогона, него инсистирати на једном одређеном теолошком мишљењу.

„Истина ће вас ослободити“, рекао је Исус (Јн. 8,32; ССП). Али иста та слобода, и само слобода, може да открије истину. Уместо да се препиремо око небитног, требало би да се ујединимо у борби за слободу против тиранија овога света.

Патим и кад сведочим о све већем страдању цркве у поробљеним народима. Будући да сам и сâм прошао кроз таква страдања, могу себи јасно да их представим.

У јуну 1966. године совјетске новине *Известија* и *Деревенскаја жизњ* оптужиле су руске баптисте да убијају децу и приносе их на жртву за грехе те да томе уче своје чланове. То је стара оптужба о обредним убиствима коју су раније подизали против Јевреја.

Али ја знам шта то значи. 1959. године био сам у затвору у Клузу с осуђеником Лазаровичем, који је био оптужен за убиство девојке. Имао је само тридесет година, али његова коса је под ужасним мучењем преко ноћи поседела. Изгледао је као старац. Ишчупали су му све нокте на рукама не би ли га натерали да призна злочин који није починио. Након годину дана мучења, утврђено је да није крив и ослобођен је, али њему слобода више ништа није значила. Био је заувек сломљен човек.

Неки су читали новинске чланке и смејали се глупим оптужбама које је совјетска штампа подизала против баптиста током комунистичке ере. А ја знам шта те оптужбе значе оптуженима.

Страшно је живети на западу и непрестано слушати такве ствари.

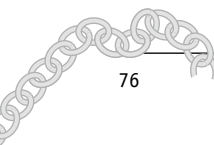
Шта се догодило с архиепископом Гермогеном Калушким (СССР) и с других седам епископа који су протестовали против тесне сарадње са совјетским режимом, коју су проводили патријарх Алексеј и архиепископ Никодим, а који су били оруђе у рукама комуниста? Да нисам видео епископе који су протестовали у Румунији и умирали поред мене у затвору, не бих био тако забринут за те побожне људе.

Божије слуге Николаја Ешлимана и Глеба Јакунина патријарх је укорио, јер су тражили верску слободу за цркву. Запад зна тек толико. Али ја сам био у затвору с оцем Ијаном из румунског града Владимирешти, коме се догодило исто то. На површини постоји само оно што се зове „црквени укор“, али наши званични поглавари цркве, попут већине званичних поглавара цркава у комунистичким земљама, радили су раме уз раме с тајном полицијом. Тако су људи које су они коририли били подвргнути делотворнијем „укуру“ – затворском мучењу, пребијању и дрогирању.

Дрхтим при помисли на страдање прогоњених људи у различитим земљама. Дрхтим кад помислим каква је вечна судбина њихових мучитеља. Дрхтим због западних хришћана који не помажу својој прогоњеној браћи.

Негде дубоко у срцу желим само да сачувам лепоту сопственог винограда и да не улазим у тако велику борбу. Силно желим да живим негде у миру и покоју. Али то није могуће. Кад су комунисти заузели Тибет, стали су на крај свима који су се интересовали само за оно што је духовно. У нашој земљи су стали на крај свима који су се склонили од стварности. Цркве и манастири су распуштени – оставили су тек толико колико је било неопходно да преваре странце. Мир и покој за којима чезнем значили би бег од стварности и опасност за моју душу.

Водио сам борбу, иако је то било веома опасно за мене лично. Отели су ме с улице 1948. године и држали у затвору

под лажним именом. Ана Паукер, тадашњи министар иностраних послова Румуније, рекла је амбасадору Шведске, Патрику фон Рјутерсверду: „Ох, па Вурмбранд сада шета улицама Копенхагена.“ Шведски амбасадор је имао у џепу моје писмо у ком је стајало да сам успео да побегнем из затвора; знао је да су га слагали. Нешто такво може опет да се догоди. Ако ме неко убије, убицу су послали комунисти. Нико други нема мотива за моје убиство. Ако чујеш говоркања о мојој моралној изопачености, лоповлуку, хомосексуалности, прељуби, политичкој непоузданости, лажима или било чему другом, биће то испуњење претње тајне полиције: „Уништићемо те морално.“

Добро информисани извор рекао ми је да су румунски комунисти планирали да ме убију након што сам сведочио у америчком Сенату касних 1960-их. Али ја не могу да ћутим. А твоја дужност је да тихо размотриш све што сам рекао. Чак и ако мислиш да, након свега кроз шта сам прошао, патим од комплекса прогона, мораш се запитати каква је та страшна сила комунизма када њени грађани пате од таквог комплекса. Каква је то сила која може да натера људе из комунистичке Источне Немачке да ставе дете у булдожер и пробију зид од бодљикаве жице ризикујући убиство целе породице?

Запад спава и мора да се пробуди како би видео ужасно стање у ком се налазе поробљени народи.

Људи који пате често траже одговорну особу коју ће означити као кривца. Наћи некога таквог увелико олакшава терет жртви. Али ја то не могу да учиним.

Не могу да окривим ни одређене поглаваре западних цркава који сарађују с мрзитељима хришћана. Зло не потиче од њих. Ти поглавари су и сами жртве далеко старијег зла. Нису они створили хаос у цркви; затекли су га.

Откад сам на западу, био сам на много теолошких семинара. Тамо сам слушао предавања о историји црквених звона

и литургијских песама, о канонским законима који већ одавно нису у употреби и о црквеним укорима који више не постоје. Чуо сам да неки студенти теологије уче да библијски извештај о стварању света није истинит, као ни приче о Адаму, потопу, или Мојсијевим чудима. Неки, штавише, уче да су пророчанства написана након што су се испунила; да је девичанско рођење мит; да је Исусово васкрсење такође мит, да се његове кости и даље налазе у некоме гробу; да посланице нису изворне те да је Откривење књига коју је написао лудак. Иначе је Библија, што се свега осталог тиче, света књига! (Испада да у тој светој књизи има више лажи него у кинеским комунистичким новинама.)

Тачно то су неки садашњи поглавари западних цркава учили кад су студирали теологију. То је атмосфера у којој живе. Зашто би били верни Учитељу о ком се говоре тако чудне ствари? Зашто би били верни цркви у којој се слободно научава да је Бог мртав?

Неки поглавари разних деноминација нису Христова невеста. Воде цркве у којима су многи давно издали Учитеља. Кад такви људи сретну некога из илегалне цркве, кад сретну мученика, гледају на њега са чуђењем; стран им је.

Не можемо увек да судимо о људима према само једноме делу њиховог става. Ако тако радимо, бићемо исти као фарисеји у чијим очима је Исус био лош зато што није поштовао њихова правила о суботи. Сасвим су затворили очи за све оно што је код Исуса било добро, чак и с њихове тачке гледишта.

Исти ти поглавари цркава, који имају погрешан став о комунизму, могу да буду сасвим у праву у много тога другог, и лично могу да буду врло искрени. Зато, чак и у томе у чему нису у праву, могу да се промене.

Једанпут сам се у Румунији сусрео с православним епископом; човеком комуниста који је потказивао сопствено стадо. Узео сам његову руку у своју и испричао му причу о изгубљеном сину. Било је то једне вечери у његовој башти. Рекао сам му: „Видиш с каквом љубављу Бог прима грешника

који се враћа. Радосно прима чак и епископа ако се покаје.“ Певао сам му хришћанске песме. И човек се вратио Богу.

Био сам у затвору, у истој ћелији, с једним православним свештеником који је, надајући се да ће бити ослобођен, писао атеистичка предавања. Разговарао сам с њим и он је поцепао све што је написао, ризикујући тако да никад не буде ослобођен.

Не могу никога да означим као кривца како бих олакшао сав терет који носим на срцу.

Имам још један бол. Чак ме и блиски пријатељи погрешно схватају. Неки ме оптужују да сам огорчен и киван на комунисте, а ја знам да то није тачно.

Писац Клод Монтефиоре рекао је да је Исусов став према књижевницима и фарисејима, као и јавне оптужбе које им је упућивао, супротан његовој заповести да волимо своје непријатеље и благосиљамо оне који нас проклињу. А др В. Р. Метјуз, умировљени каноник катедрале св. Павла у Лондону, закључио је да је Исусов став недоследан и противречан. Свој закључак правда тврдњом да Исус није био интелектуалац!

Монтефиореов утисак о Исусу сасвим је погрешан. Исус је волео фарисеје, иако их је јавно оптуживао. И ја волим комунисте, као и њихове доушнике у црквама, иако их јавно оптужујем.

Стално ми говоре: „Заборави комунисте! Бави се само духовним радом!“

Сусрео сам се с једним хришћанином који је страдао под фашистима. Рекао ми је да је потпуно на мојој страни што се тиче навешћивања Христа, али да не смем да кажем ни једну једину реч против комунизма. Питао сам га зар хришћани који су се борили против фашизма у Немачкој нису били у праву и да ли је требало да се при сведочењу ограниче само на оно што пише у Библији и не кажу ни речи против тиранина Хитлера. Одговорио је: „Али Хитлер је убио шест

милиона Јевреја! Против њега мора да се говори!“ Узвратио сам: „Комунисти су убили тридесет милиона Руса, милионе Кинеза и других народа. Такође су убијали и Јевреје. Зар треба да се противимо само кад неко убија Јевреје, али не и кад убија Русе или Кинезе?“ Његов одговор је гласио: „То је нешто сасвим друго.“ Нисам добио објашњење по чему је то другачије.

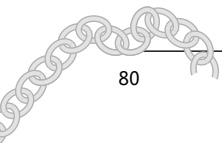
Полиција ме је тукла и током Хитлерове владавине и у време комунизма, и ја не видим разлику. И једне и друге батине врло су болне.

Хришћанство мора да се бори против много видова греха, не само против комунизма. Нисмо опседнути само тим, једним проблемом. Али комунизам је највећи и најопаснији непријатељ хришћанства. Против њега морамо да се ујединимо.

Морам ли поново рећи! Највиши човеков циљ јесте преображај у Христов лик. Спречити то, најважнији је циљ комуниста. Они су превасходно против религије. Верују да човек након смрти постаје само со и минерали и ништа више. Желе да човек сав свој живот проживи на нивоу материје.

Масе су једино за шта знају. Њихово гесло је гесло оног нечистог духа из Новог завета који је на Исусово питање: „Како ти је име?“ – одговорио: „Легион ми је име јер нас је много.“ Личност појединца – један од највећих дарова које је Бог дао човечанству – мора да се уништи. Једног човека су затворили јер су га затекли с књигом Алфреда Адлера „Психологија појединца“ (*Individual Psychology*). Официри тајне полиције урлали су: „Аха! Појединац – увек појединац! Зашто не би био колектив?“

А Исус жели да имамо личност. Зато је немогуће направити компромис између комунизма и нас. Комунисти то знају. У њиховом часопису „Наука и религија“ пише: „Религија је неспојива с комунизмом. Непријатељ му је... Садржај програма Комунистичке партије смртни је ударац религији... То је програм за стварање атеистичког друштва у ком ће се народ заувек ослободити ропства религији.“

Може ли хришћанство да има миран суживот с комунизмом? Ево одговора комуниста на то питање: „Комунистичка партија је смртни ударац религији!“

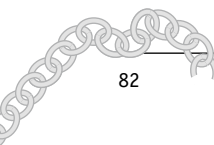
5. ПОГЛАВЉЕ

Непобедива, распрострањена, илегална црква

Илегална црква делује под врло тешким условима. У свим комунистичким земљама државна религија је атеизам. Старијим људима дају релативну верску слободу, али деца и млади не смеју да верују. У таквим земљама, као и у другим облицима државних уређења која свој народ држе поробљеним – радио, телевизија, биоскопи, позоришта, штампа и издавачке куће – све има за циљ да сузбије веру у Исуса Христа.

Илегална црква готово да нема начина на који би могла да се супротстави огромној снази тоталитарне државе. Божије слуге у илегалним црквама у Совјетском Савезу уопште нису имале теолошко образовање. У Кини данас постоје пастори који никад нису прочитали целу Библију.

Рећи ћу ти како су многобројни пастори били рукоположени. Упознао сам једног младог Руса који је био тајни слуга. Питао сам га ко га је рукоположио. Одговорио је: „Нисмо имали епископа који би нас рукоположио. Званични епископ није хтео да рукоположи никога ко није имао одобрење Комунистичке партије. Стога смо нас десеторо младих хришћана отишли на гроб епископа који је умро мученичком смрћу. Нас двоје смо положили руке на његову надгробну плочу, а остали су стали у круг око нас. Молили смо Светога Духа да нас помаже. Сигурни смо да нас је рукоположила прободена Христова рука.“ Што се мене тиче, рукоположење овог младог човека пуноважно је пред Богом!

Људи с таквим помазањем, који никад нису студирали теологију и који често врло слабо познају Библију (као евађелисти у Бангладешу), врше Христову службу.

Све је то врло слично цркви из првих векова. Коју су то теологију изучавали они који су окренули свет наглавачке ради Христа? Зар су сви они знали да читају? Одакле су добијали Библије? Бог им је говорио.

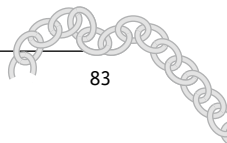
Ми из илегалне цркве немамо храмове. Али да ли је било који храм леп као што је лепо небо у које смо гледали кад смо се тајно окупљали у шуми? Уместо оргуља, слушали смо цвркнут птица. Мирис цвећа био је наш тамјан. А бедно, похабано одело мученика, тек пуштеног из затвора, изгледало нам је импресивније од сваке свештеничке одоре. Месец и звезде били су нам свеће које су уместо министраната палили анђели.

Никад нећу моћи да опишем лепоту те цркве! Хришћани су често након службе били хапшени и слати у затвор. Тамо су носили ланце с радошћу с каквом невеста носи скупocene драгуље које јој је даровао њен вољени. Воде су у затвору тихе. Ту хришћани примају Христов пољубац и Христов загрљај и не би се ни за шта мењали ни с краљевима. Стварно радосне хришћане видео сам само у Библији, у илегалној цркви и у затвору.

Илегална црква је потлачена, али има и много пријатеља — чак и међу агентима тајне полиције и члановима владе. Понекад ти тајни верници успеју да заштите илегалну цркву.

У бившем Совјетском Савезу новине су се жалиле на растући број „спољних неверника“. Ради се, објашњавала је совјетска штампа, о мноштву мушкараца и жена који се налазе у самом врху Комунистичке партије — запослени су у канцеларијама владе, у секторима задуженим за пропаганду и на другим местима — и споља су комунисти, али унутра, у себи, тајни су верници и чланови илегалне цркве.

Комунистичка штампа је пренела причу о једној младој жени која је радила у одељењу за пропаганду. Након посла, рекли су, она и њен муж окупљали су групе младих људи из

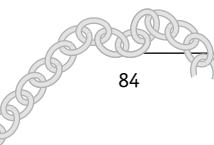
других станова у њиховој згради на тајна проучавања Библије и молитву. Ово се још увек догађа широм света. Постоје десетине хиљада оваквих „спољних неверника“. Сматрају да је мудрије не одлазити у цркве које служе само за показивање, где могу да их надзиру и где ће слушати само разводњено Јеванђеље. Уместо тога, остају на својим високим положајима с којих могу ненападно и делотворно да сведоче за Христа.

Верна илегална црква има хиљаде чланова на таквим местима. Они се тајно састају у подрумима, на таванима, у становима, на пољима.

У бившем комунистичком Совјетском Савезу нико се више не сећа спорова за или против крштавања деце, за или против безгрешности Папе. Нису били ни пред-миленијалисти ни пост-миленијалисти. Нису могли да протумаче пророчанства, па се нису ни свађали око њих, али често сам се чудио како су добро знали да докажу атеистима постојање Бога.

Њихови одговори били су врло једноставни: „Кад би те неко позвао на гозбу на којој су столови пуни изврсне хране, зар би веровао како не постоји нико ко је то скувао? Природа је гозба припремљена за нас! Имаш парадајз, брескве и јабуке, млеко и мед. Ко је све то припремио за човечанство? Природа је слепа. Ако верујеш да нема Бога, како ћеш објаснити да је слепој природи успело да припреми тачно то што нам је потребно и то у таквом изобиљу и разноликости?“

Они су у стању да докажу постојање вечног живота. Слушао сам једног хришћанина како говори атеисти: „Претпоставимо да је могуће разговарати с ембрионом у мајчиној утроби и ти му кажеш да је живот ембриона врло кратак и да након тога долази стваран дуг живот. Шта би ти ембрион одговорио? Одговорио би ти исто што и ви атеисти одговарате нама кад вам причамо о рају и паклу. Рекао би ти да је живот у мајчиној утроби једини и да је све друго религијска глупост. Али кад би ембрион могао да мисли, рекао би сам себи: ‘Ево расту ми руке. Нису ми потребне. Не могу чак ни да их раширим. Зашто онда расту? Можда због будуће етапе мог постојања у којој

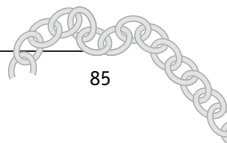
ћу морати да радим с њима. Расту ми и ноге, али морам да их држим привијене уз груди. Зашто онда расту? Вероватно после овог следи живот у већем свету у ком ћу морати да ходам. Формирају ми се и очи, мада сам окружен савршеном тамом и нису ми потребне. Зашто онда имам очи? Вероватно ме чека свет у ком постоји светло и боје.”

„Према томе, кад би ембрион размислио о сопственом развоју, знао би за живот изван утробе своје мајке, мада га није видео. Тако је и с нама. Док смо млади имамо снагу, али не и довољно развијен ум да бисмо је правилно употребили. Како с годинама растемо у знању и мудрости, чекају нас мртвачка кола која ће нас одвести у гроб. Чему онда раст у знању и мудрости кад то више не можемо да употребимо? Зашто ембриону расту руке и ноге и зашто има очи? За оно што долази после. Исто је и с нама. Растемо у искуству, знању и мудрости за оно што долази после. Припремамо се за службу на вишем нивоу који долази после смрти.“

Комунисти су по новинама писали да Исус никад није постојао. Хришћани из илегалне цркве лако су на то одговорили: „Које новине имаш код себе. *Правду?* Од јуче или од прекјуче? Могу ли да погледам? Аха! 04. јануар 1964. Од када се рачуна 1964. година? Кажете да Исус никад није постојао, а рачунате године од дана његовог рођења. Време је постојало и пре њега, али кад је дошао, човечанству се чинило да је све што је постојало пре њега било безначајно и да право време почиње тек тада. Ваше комунистичке новине саме су доказ да Исус није плод маште.“

Пастори са запада обично претпостављају да су чланови њихових цркава сасвим уверени у основне истине хришћанства, али нису. Ретко ћеш чути проповед која потврђује истину наше вере. Али иза гвоздене завесе, људи који томе никад нису учени, дају својим обраћеницима врло чврсте темеље вере.

Не постоји јасна линија разграничења по којој би могло да се каже где завршава илегална црква, која је главно упориште хришћанства, а где почиње званична црква. Оне су

испреплитане. Неки пастори званичних цркава у поробљеним народима врше и тајну паралелну службу која иде далеко изван граница које су им поставиле власти.

Званична црква, црква која сарађује с комунистима, има врло дугу историју. Настала је одмах након руске социјалистичке револуције, као „Жива црква“ на чијем челу је био митрополит Сергије. Један од његових сарадника рекао је да је „марксизам Јеванђеље написано атеистичким писмом“. Каква дивна теологија!

Таквих људи као што је Сергије било је и има у свакој земљи.

У Мађарској, међу католицима, био је то отац Балог. Он и неки протестантски пастори помогли су комунистима у преузимању потпуне контроле над државом.

Комунисти су у Румунију дошли на власт уз помоћ једног православног свештеника по имену Бурдуча, бившег фашисте, који је код црвених морао да се искупи за своје бивше грехе, па је постао црвенији од својих шефова. Тај свештеник је стајао поред Вишинског, шефа совјетске дипломатије, и смешкао се с одобравањем, док је овај објављивао успостављање нове комунистичке власти: „Ова влада ће вам саградити рај на земљи, тако да вам онај на небу више неће бити потребан.“

Што се тиче оних попут Николаја, руског епископа, евидентно је да су били доушници власти. Мајор Дерјабин, дезертер из совјетске тајне полиције, посведочио је да је Николај био њихов агент.

Исто је било у готово свим деноминацијама. Руководство румунских баптиста под присилом је сарађивало с властима, потказујући праве хришћане. Баптистичке вође у Совјетском Савезу чиниле су исто. Председник румунских адвентиста, Такич, рекао ми је да је био комунистички доушник од првога дана њиховог доласка на власт.

Радије него да затворе све цркве – а затворили су их на хиљаде – комунисти су мудро одлучили да допусте да неколико званичних цркава, попут симбола, остане отворено, те да их

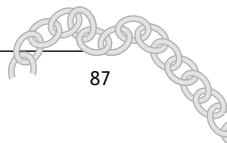
употребе као прозор кроз који ће посматрати, контролисати и напослетку уништити хришћане и хришћанство. Одлучили су да ће бити боље да допусте да институција цркве као такве остане, а онда је преокренути у комунистичко оруђе којим ће контролисати хришћане, али и преварити посетиоце који долазе у њихову земљу. И мада смо на прагу новог века, исто стање влада у званичној кинеској ТСПМ цркви. Ова „једина законита“ црква у Кини представља мање од двадесет посто кинеских хришћана.

И мени су у Румунији нудили такву цркву под условом да ја, као пастор, извештавам тајну полицију о деловању својих чланова. Изгледа да западњаци, навикли на „црно-белу“ слику – или је све право или је све криво – то не могу да схвате. Али илегална црква никад неће прихватити симболичне, контролисане цркве као замену за садржајну, делотворну евангелизацију „сваком створењу“ – укључујући и младе.

Ипак, у званичним црквама постоји стваран духовни живот упркос мноштву издајничких вођа. (Стекао сам утисак да је ситуација слична и у многим црквама на западу. Заједнице су понекад верне, не због својих вођа него упркос њима.)

У Русији је православна литургија остала непромењена и хранила је срца својих чланова чак и ако су проповеди ласкале комунистима. Лутерани, презбитери и остали протестанти певали су исте старе песме. А онда, чак и проповеди доушника морају садржавати нешто из Светог писма. Кинези се данас обраћају под утицајем људи за које знају да су издајници. Знају да ће ти људи рећи тајној полицији за њихово обраћење. Морају да крију своју веру управо од онога ко им је ту веру дао на својој упрљаној проповеди. О том великом Божијем чуду стоји навод у Левитском законнику 11,37, написан симболичним језиком: „Ако ли шта од стрва њиховог [а стрвина се према Мојсијевом Закону сматра нечистом] падне на семе, које се сеје, оно ће бити чисто.“

Поштење нам налаже да кажемо да нису све вође званичних цркава, па чак ни све званичне врховне вође, комунистички људи.

Чланови илегалне цркве вредно су деловали и у званичним црквама, осим неких који су морали да се крију. Они су се побринули да хришћанство не буде колебљиво, него да се бори за своју веру. Кад је тајна полиција дошла да затвори манастир Владимирешти у Румунији, као и друге манастире на многим местима у Русији, дочекао их је отпор. Неки комунисти су платили животом зато што су покушали да забране религију.

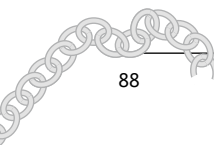
Али званичних цркава има све мање и мање. Питам се да ли је у целом Совјетском Савезу за време комунизма било и пет шест хиљада цркава. (Америка је, с истим бројем становника, пре више деценија имала три стотине хиљада цркава.) Те „цркве“ су углавном биле само собице – не „цркве“ онако како их ми замишљамо. Страни посетиоци су гледали препуну цркву у Москви – била је то једина протестантска црква у граду – и коментарисали како ту влада слобода. „Чак су и цркве препуне!“ – радосно су говорили. Нису видели трагедију; јер постојала је само једна протестантска црква на седам милиона душа! А у цркве-собице није могло да дође осамдесет посто становника Совјетског Савеза. Биле су им предалеко. То мноштво људи било је заборављено или се до њих некако долазило илегалним методама евангелизације. Другог избора није било.

Што више комунизам доминира у земљи, то више црква мора да оде у илегалу.

Затворене званичне цркве постајале су места на којима су се одржавале седнице антиверских организација.

Како се илегална црква „храни“ атеистичком литературом

Илегална црква зна и како да искористи атеистичку литературу и нахрани се њом, баш као што су Илију хранили гаврани. Атеисти, наиме, улажу много вештине и ревности како би исмејали и критиковали Библију.

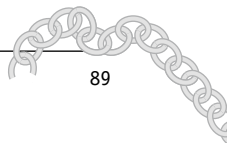
Објавили су књиге под називом „Шаљива Библија“ и „Библија за вернике и невернике“. Покушали су да покажу да је Писмо глупо, а да би то учинили, цитирали су мноштво библијских стихова. Како смо уживали читајући их! Књиге су штампане у милионском тиражу и обиловале су библијским стиховима који су били неописиво лепо, упркос томе што су се комунисти њима изругивали. Њихова критика била је тако глупа да је нико није узео за озбиљно. У прошлости су „јеретике“ које је инквизиција спаљивала одводили на ломачу у поворци, обучене у наказну одећу на којој су биле насликане ватре пакла и ђаволи. А какви су свеци били ти „јеретици“! Слично томе, библијски стихови остају истинити, чак и кад их цитира ђаво.

Комунистичким издавачима било је врло драго кад су примили хиљаде писама у којима је народ тражио нова издања атеистичких књига које су цитирале библијске стихове и исмејавале их. Нису знали да та писма потичу из илегалне цркве која на други начин није могла да дође до Библија.

Знали смо паметно да искористимо и атеистичке састанке.

Један професор, комунистички човек, хтео је да докаже да Исус није био ништа друго него чаробњак. Пред њим је био бокал с водом. Сипао је у то неки прах и вода је постала црвена. „Ето, то је то чудо“, објаснио је. „Исус је крио у рукавима прах попут овога, а онда се претварао да је чудом претворио воду у вино. Али ја могу и боље од Исуса; ја могу поново да претворим вино у воду.“ Сипао је други прах у течност и она је постала чиста. А онда опет први прах и вода је поново била црвена.

Један хришћанин је устао и рекао: „Друже професоре, задивили сте нас овим што сте учинили. Замолићемо вас још само једно – сада попијте своје вино!“ Професор је одговорио: „Е, то не могу. Прах је отрован.“ Хришћанин је на то додао: „Ето, у томе је сва разлика између вас и Исуса. Он нам својим вином дарује радост већ две хиљаде година, док нас ви својим

вином трујете.“ Хришћанин је, наравно, завршио у затвору, али вест о овом догађају прочула се надалеко и охрабрила многе верне.

Ми смо слаби мали Давиди. Али јачи смо од Голијата атеизма, јер је Бог на нашој страни. Истина припада нама.

Једном приликом комуниста је држао предавање радницима у фабрици о атеизму. Сви радници су морали да присуствују, а међу њима је било много хришћана. Тихо су седели и слушали све те доказе против Бога и о глупости веровања у Христа. Предавач је настојао да докаже да не постоји духовни свет, ни Бог, ни Христос, ни живот након смрти; човек је само материја без душе. Непрестано је понављао да постоји само материја.

А онда је устао један хришћанин и затражио реч. Одобрили су му. Хришћанин је подигао своју столицу на расклапање и бацио је на под. Застао је гледајући у њу. Затим је отишао до предавача и опалио му шамар посред лица. Предавач се веома наљутио. Црвен од беса, на сав глас је псовао и позивао своје другове комунисте да ухапсе хришћанина. „Како се усуђујете да ме ошамарите? И шта је разлог за то?“ – викао је.

Хришћанин је одговорио: „Управо сте доказали да сте лажов. Рекли сте да је све материја и ништа више. Подигао сам столицу и бацио је. Она је заиста само материја. Није се наљутила. Само је ствар. Али кад сам вас ошамарио, нисте реаговали као столица, него другачије. Материја не може да се наљути и не може да побесни, али ви јесте. Стога, друже професоре, нисте у праву. Човек је више од материје. Ми смо духовна бића!“

На безброј начина, сличних овоме, обични хришћани из илегалне цркве побијали су савршено разрађене атеистичке аргументе.

Док сам био у затвору, један политички официр оштро ме је упитао: „До када мислиш да се држиш те своје глупе вере?“ Рекао сам му: „Видео сам многе атеисте како се на својој самртничкој постељи кају јер су били безбожни; зазивали су Христа. Можете ли ви да замислите да се хришћанин пред

скором смрћу каје зато што је био хришћанин и зазива Маркса и Лењина да га спасу његове вере?“ Официр се насмејао и рекао: „Паметан одговор.“ Наставио сам: „Кад инжењер сагради мост, чињеница да преко њега може да пређе мачка не доказује да је мост добар. Да би се доказала његова чврстина, преко њега мора да пређе воз. Чињеница да ви можете да будете атеиста кад вам све иде добро, не доказује истину атеизма. Ваш атеизам не може да се одржи у тренуцима велике кризе.“ Послужио сам се Лењиновим књигама како бих му доказао да се и сам Лењин, чак и након што је постао премијер Совјетског Савеза, молио Богу кад ствари крену по злу.

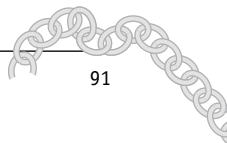
Били смо мирни и мирно смо могли да чекамо даљи развој догађаја. Комунисти су ти који су били немирни и који су покретали нове антитерористичке кампање. Тиме су само потврдили оно што је рекао св. Августин: „Немирно је срце док се не смири у теби.“

Чак је и комунисте могуће обратити

Илегална црква ће, уколико јој хришћани из слободног света помогну, придобити срца комуниста и променити лице света. Придобиће их јер није природно бити комуниста. Чак и пас жели да има своју кост. Срца комуниста буне се против улоге коју морају да играју и бесмислица у које су присиљени да верују.

Комунисти, појединци, тврде да је „све материја“ – да смо и ми прегршт хемикалија, уређених на одређен начин, и да ћемо након смрти поново бити со и минерали. Зато је довољно питати их: „Како је онда могуће да су комунисти у тако много земаља дали живот за своја уверења? Зар ‘прегршт хемикалија’ има уверења? Могу ли ‘минерали’ да се жртвују за добробит других?“ На ово немају одговор.

Ту је и питање окружности. Човек није створен као звер и не може дуго да поднесе да буде звер. Видели смо то

у пропасти фашистичких владара; неки међу њима починили су самоубиство, док су се неки покајали и признали своје злочине.

Огроман број пијанаца у комунистичким земљама открива чежњу за животом који има виши смисао, а који комунизам не може да дâ. Просечан Рус је дубокоуман, племенит човек, великог срца. Комунизам је плитак и површан. Човек тражи дубљи смисао у животу и не налазећи га нигде, зарања у алкохол. Кроз пијанство показује колико је ужаснут свирепим животом пуним обмане којим мора да живи. Алкохол га на неколико тренутака ослобађа, али постоји истина која може да га ослободи заувек, само кад би је упознао.

Једанпут сам у Букурешту, током совјетске окупације (1947-1989), осетио снажан порив да уђем у кафану. Позвао сам жену да пође са мном. Одмах по уласку, угледали смо капетана совјетске војске који је у руци држао пиштољ и свима претио, тражећи још пића. Одбили су га јер је већ био врло пијан. Људи су се успаничили. Пришао сам власнику, које ме је познавао, и замолио га да дâ капетану пиће, а ја ћу сести с њим и побринути се да се смири. Доносили су нам флашу за флашом вина. На столу су стајале три чаше. Капетан је увек учтиво пунио све три и... испијао све три. Моја жена и ја нисмо пили. Иако је био врло пијан, његов ум је функционисао. Навикао је на алкохол. Говорио сам му о Христу, а он је, на моје чуђење, пажљиво слушао.

Када сам завршио, рекао је: „Сад кад си ми рекао ко си ти, рећи ћу ти ко сам ја. Ја сам православни свештеник и био сам међу првима који су се одрекли своје вере кад је почео страشان прогон под Стаљином. Ишао сам од села до села и држао предавања у којима сам говорио да нема Бога и да сам ја, као свештеник, био преварант. ‘Ја сам преварант, а то су и сви други свештеници и пастори’, говорио сам им. Комунисти су врло ценили моју ревност, тако да сам постао агент тајне полиције. Казна коју ми је Бог доделио била је да сам овим рукама морао да убијам хришћане након што сам их

мучио. Сада пијем и пијем, не бих ли некако заборавио шта сам чинио. Али не помаже.“

Многи комунисти су починили самоубиство. Међу њима су и велики песници Јесењин и Мајаковски. Убио се и њихов славни писац Фадејев. Нешто мало пре тога завршио је свој роман под насловом „Срећа“, у ком је морао да објасни да се срећа састоји од неуморног рада за комунизам. Толико је због тога био срећан да се устрелио чим је завршио роман. Претешко је било његовој души да носи тако велику лаж. Јофе и Томкин, велике комунистичке вође и борци за комунизам у време царевине, такође нису могли да поднесу стваран лик комунизма. Убили су се и један и други.

Комунисти нису срећни. Нису срећни ни велики комунистички диктатори. Како је само Стаљин био несрећан! Након што је убио готово све своје старе другове, непрестано је живео у страху да неко хоће да га отрује или устрели. Имао је осам спаваћих соба које су могле да се закључају као сефови у банкама. Никад нико није знао у којој од њих је спавао одређене ноћи. Није јео пре него што би кувар пробао храну пред њим. Комунизам никога не чини срећним, па чак ни своје диктаторе. И њима је потребан Христос.

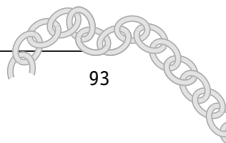
Обраћењем оних који прогоне хришћане нећемо ослободити само њихове жртве него и саме прогонитеље.

Илегална црква представља најдубље потребе поробљених народа. Помози јој!

Карактеристично обележје илегалне цркве јесте њена озбиљност у вери.

Слуга који је писао под псеудонимом „Георгиј“ описује у својој књизи следећи догађај, везан за Божије „илегалце“:

Капетан совјетске војске дошао је код једног Божијег слуге у Мађарској и затражио да разговара с њим насамом. Млади капетан био је врло дрзак и врло свестан своје улоге освајача.

Кад га је слуга увео у малу собу за конференције и кад су се врата за њима затворила, капетан је климнуо главом према крсту који је висио на зиду.

„Ви знате да је то тамо лаж“, рекао је слуги. „То је само варка којом се ви у цркви служите како бисте обманули сироти народ и олакшали богаташима да их држе у незнању. Признајте. Сами смо. Признајте ми да никад нисте заиста веровали да је Исус Христос Божији Син!“

Слуга се насмешио. „Али, сироти мој младићу, наравно да у то верујем. То је истина.“

„А не, мене нећете преварити!“ – викнуо је капетан. „Ово је озбиљно! Не исмејавајте ме!“

Извукао је пиштољ и прислонио га на слугино тело.

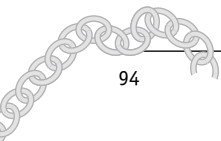
„Ако не признате да је то лаж, пуцаћу!“

„Не могу то да признам јер није истина. Наш Господ је заиста Божији Син“, рекао је слуга.

Капетан је бацио пиштољ на под и загрлио Божијег човека. Очи су му се испуниле сузама.

„Истина је!“ – ускликнуо је. „Истина је. И ја у то верујем, али нисам био сигуран да ли би човек умро за ту веру док то нисам сâм открио. Хвала вам! Хвала! Окрепили сте моју веру. Сада и ја могу да умрем за Христа. Показали сте ми како.“

Знам и за друге случајеве сличне овом. Кад су Совјети окупирали Румунију, двојица наоружаних војника ушла су у цркву с пушкама на готовс. Рекли су: „Ми не верујемо у ту вашу веру. Они који се истог тренутка ње не одрекну биће стрељани на месту! Они који се одричу, нека пређу на десну страну!“ Неки су прешли, а они су им затим наредили да иду кући. Побегли су спасавајући живот. Кад су војници остали насамо с преосталим хришћанима, загрлили су их и признали: „И ми смо хришћани, али желимо да имамо заједништво само с онима који сматрају да за ту истину вреди умрети.“

Такви људи су се борили за Јеванђеље, а и дан данас се боре у комунистичким земљама Југоисточне Азије. Али не боре се они само за Јеванђеље; боре се и за слободу.

У кућама западних хришћана људи понекад проводе сате слушајући световну музику. И код нас се може чути гласна музика, али само зато да покрије разговор о Јеванђељу и илегалном раду, како нас комшије не би чуле и о томе обавестиле тајну полицију.

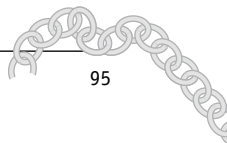
Како се само илегални хришћани радују у ретким приликама кад могу да се сретну с преданим хришћанима са запада!

Онај који пише ове редове безначајан је човек. Али ја сам глас безгласних; оних који су ућуткани и које запад није упознао. У њихово име тражим велику озбиљност у вери и у приступу проблемима које хришћанство има. У њихово име те молим за молитве и практичну помоћ вернима из намучене илегалне цркве у комунистичким земљама и свим другим народима који су и данас поробљени.

Победићемо комунисте. Прво, зато што је Бог на нашој страни. Друго, зато што наша порука одговара на најдубље потребе човековог срца.

Комунисти који су били у затвору за време фашистичке окупације признали су ми да су се у тегобним часовима молили. Штавише, видео сам једног комунистичког официра са чијих усана су, док је умирао, потекле речи: „Исус, Исус.“

Победићемо зато што је сво културно наслеђе нашег народа на нашој страни. Совјети могу да забране сва дела савремених хришћана, али Руси и даље имају књиге Толстоја и Достојевског, а у њима народ може да нађе Христово светло. Исто је и с другим писцима као што је Гете у Источној Немачкој, Сенкевич у Пољској и многи други. Највећи румунски писац био је Садовјану. Комунисти су издали његову књигу „Живот

светаца“, под насловом „Легенда о свецима“. Али чак и под тим насловом примери из живота светих надахњују.

Не могу да уклоне из историје уметности репродукције слика Рафаела, Микеланђела и Леонарда да Винчија. А те слике говоре о Христу.

Кад с неким комунистом разговарам о Христу, најдубља духовна потреба његовог срца мој је савезник – мој помоћник. Његова највећа тешкоћа нису одговори на моје аргументе. Најтеже му је да утиша глас сопствене савести која је на мојој страни.

Лично сам познавао професоре марксизма који су се, пре него што ће одржати предавање о атеизму, молили Богу да им у томе помогне! Познавао сам и комунисте који су долазили на наше тајне састанке на удаљеним местима. Кад су их открили, порицали су да су икад били на неком илегалном скупу. Потом су плакали, кајући се што нису имали храбрости да се заузму за своју веру која их је сама по себи подстицала да долазе на састанке. И они су само људи.

Једном кад човек нађе веру – макар и примитивну – она расте и развија се. Сигурни смо да ће победити јер смо ми из илегалне цркве били сведоци многих њених досадашњих победа.

Христос воли комунисте, као и друге „непријатеље вере“. Они могу и морају да буду придобијени за Христа. Онај ко жели да задовољи чежњу Исусовог срца за спасењем душа целог човечанства треба да пружи подршку илегалној цркви. Исус је рекао да свим народима проповедамо Јеванђеље. Није рекао да за то морамо да тражимо дозволу власти. Верност Богу и велико послање позивају нас да пређемо границе иза којих се налазе потлачени народи.

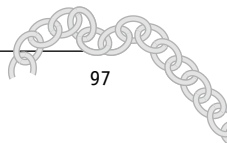
Можемо да их досегнемо, радећи с илегалном црквом која је већ тамо!

Делови илегалне цркве

Илегалну цркву чине три групе. У прву групу спадају хиљаде бивших пастора и осталих Божијих слугу који су уклоњени из својих цркава и од својих стада јер нису хтели да доводе у питање Јеванђеље. Многи међу њима годинама су били у затвору и мучени су због своје вере. Чим би изашли из затвора, враћали су се својој служби и започињали тајни, али делотворан рад у илегалној цркви. Иако су комунисти и друге власти тоталитарних режима затворили њихове цркве, или њих заменили „поузданијим“ људима, они су настављали своју службу делотворније него икад, радећи тајно на илегалним састанцима у амбарима, на таванима, у подрумима и ноћу на сенокосима. Ти људи су „живи мученици“ који неће престати са својом службом и који ризикују још мучења и поновна хапшења.

Други део илегалне цркве чини непрегледна војска верника, обичних људи. Један од пет људи у свету живи у комунистичкој Кини, где хиљаде обичних верника евангелизира без „дозволе“. Прогон је увек стварао боље хришћане — хришћане који сведоче, хришћане који приводе друге Богу. Комунистички прогон жестоко је насрнуо на хришћанство и створио озбиљне, предане хришћане, какви се ретко виђају у слободним земљама. Ти људи не могу да схвате како неко може да буде хришћанин а да не жели да обрати сваку душу на коју наиђе.

Новине совјетске војске, „Црвена звезда“, нападале су хришћане говорећи: „Христови верници воле да зарију своје похлепне канце у свакога.“ Али они су својим блиставим хришћанским животом стекли љубав и поштовање сусељана и комшија. У сваком селу или граду хришћани су били омиљени становници; сви су их волели и ценили. Кад би нека мајка била болесна и није могла да се брине за своју децу, долазила би хришћанка и преузимала бригу. Кад би неки мушкарац био болестан и није могао да исцепа дрва за огрев, хришћанин би то учинио уместо њега. Ти људи су живели хришћанство и кад су

почели да сведоче, људи су их слушали и веровали, јер су видели Христа у њиховом животу. Будући да нико осим овлашћених верских радника није могао да говори у званичној цркви, милиони ватрених, преданих хришћана придобијали су душе на сваком углу комунистичког света; сведочили су на пијацама, на сеоским чесмама – куда год су пошли. Комунистичка штампа је признала да хришћански месари убацују еванђејске трактате у папир у који увијају месо за продају. Признали су и да се хришћани који заузимају високе положаје у комунистичким штампаријама касно ноћу поново прикрадају у радионице, покрећу пресе и штампају неколико хиљада примерака хришћанске литературе – затим све поново искључе и закључају пре него што изађе сунце. Признали су и да су хришћанска деца у Москви примила Јеванђеља из „неког извора“, преписала руком поједине делове, а онда су те папире стављали у цепове капута својих учитеља. Огромна војска обичних верника моћна је мисионарска сила, делотворна и предана сведочењу и већ постоји у свакој комунистичкој земљи.

Милионе преданих, искрених, ватрених верника прочистила је управо та ватра прогона; а комунисти су се надали да ће баш помоћу ње уништити хришћане.

У комунистичкој Куби буја на хиљаде кућних цркава, упркос прогону. Екуменско веће Кубе углавном чини марксистичко руководство цркава.

Трећу групу илегалне цркве чине бројни верни пастори у званичним, али заузданим и ућутканим „црквама“. Илегална црква није потпуно одвојена од званичне. Током комунистичке владавине у Пољској, Мађарској и бившој Југославији, многи пастори званичних цркава тајно су радили и у илегалној цркви. У данашње време, у неким земљама, ове две цркве су испреплитане. Тим пасторима је забрањено да говоре о Христу изван њихових малих цркава-собица. На састанцима не смеју да окупљају децу ни младе. Нехришћани се боје да дођу на богослужења. Пасторима није допуштено да се моле за болесне чланове цркве ни у њиховим домовима. Са свих страна су

ограђени комунистичким прописима који њихове „цркве“ чине готово бесмисленим.

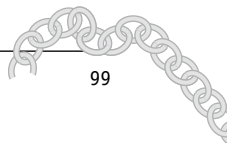
Ови пастори, суочени с контролом која од „верске слободе“ прави ругло, храбро ризикују сопствену слободу, вршећи истовремено и тајну службу која иде далеко изнад ограничења која је поставила држава. Тајно сведоче деци и младима. На Средњем Истоку, у Северној Африци и Азији тајно евангелизирају у домовима хришћана и у подрумима. Тајним каналима примају и деле хришћанску литературу гладним душама. Ризикују своју слободу занемарујући званична ограничења и служећи свима око себе. Наизглед покорни и послушни, ризикују сопствени живот тајно ширећи Божију реч. Многи су у бившем Совјетском Савезу били откривени и ухапшени. Одређена им је вишегодишња затворска казна.

Још више мушкараца и жена ухапшено је у данашње време. Ти људи су кључни део илегалне цркве у поробљеним народима.

Дакле, у илегалној, односно „незваничној“ цркви, раде бивше слуге које су протеране из својих цркава и које владини званичници прогоне, затим обични верници и, као трећа група, ту су званични пастори који тајно врше далеко већу и ширу службу него што им је дозвољена. Илегална црква ће трајати све док комунизам и остали „изми“ не буду поражени. У неким земљама један део те цркве је активнији од друга два, али сви они су тамо и под огромним ризиком раде за Христа.

Један човек који често путује у комунистичке земље и који је врло заинтересован за религијска питања, након што се вратио са свог пропутовања написао је да никад није упознао ни једног члана илегалне цркве.

То ти је као да путујеш средњом Африком, сусрећеш необразована племена и кад се вратиш кажеш: „Темељно сам све истражио. Све сам их питао да ли говоре у прози. Сви су рекли да не говоре.“ А истина је да сви они говоре у прози, само појма немају да се то тако зове.

Први хришћани нису знали да су хришћани. Да их је неко упитао за религију, рекли би да су Јевреји, Израелци, да верују у Исуса као Месију, браћа, свети, Божија деца. Назив „хришћани“ дали су им други и то много касније; први пут у Антиохији.

Ниједан Лутеров следбеник није знао да је лутеранац. Сам Лутер оштро се противио таквом називу.

Илегалној цркви име су дали комунисти, као и западни истраживачи стања религије на истоку, и тај назив обележава тајну организацију која се спонтано формирала у свим комунистичким земљама. Чланови илегалне цркве себе не зову тим именом. Називају се хришћанима, верницима, Божијом децом. Али делују илегално, састају се тајно, сведоче Јеванђеље на тајним састанцима, на које понекад долазе исти ти странци који тврде да никад нису видели илегалну цркву. Прикладно је то име које су нам дали непријатељи, али и они који ову чудесну тајну организацију у љубави посматрају споља.

Можеш годинама да путујеш по западу а да никад не упознаш некога ко припада међународној мрежи шпијуна, што не значи да та мрежа не постоји. Само нико није толико глуп да се покаже знатижељим туристима.

У следећем поглављу цитираћу неколико чланака, објављених пре више деценија у совјетској штампи, који доказују постојање и растући значај храбре илегалне цркве.

6. ПОГЛАВЉЕ

Како хришћанство побеђује комунизам

Пренео сам ти наше искуство о тајном ширењу Јеванђеља Исуса Христа совјетској војсци као и у комунистичкој Румунији. Позвао сам и тебе да помогнеш у проповедању Христа комунистима и народима које комунисти тлаче. Је ли мој позив само машта и нешто што је неизводиво? Или је ипак реалан?

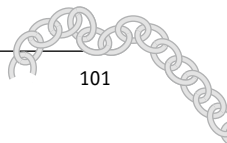
Постоји ли сада илегална црква у комунистичкој Азији и међу другим поробљеним народима? Да ли је и данас могућ илегалан рад на тим местима?

На ова питања можемо да одговоримо врло добром вешћу.

Комунисти су више од пола века славили своју владавину. Али њихова победа је њихов пораз. Хришћанство је победило, а не комунизам. Совјетска штампа, коју је наша организација темељно истражила, била је препуна негативне пропаганде о илегалној цркви. Али совјетска илегална црква је постала тако јака да је деловала полујавно и тиме уплашила комунисте. Данашње руководство у државама бившег Совјетског Савеза потврђује извештаје комунистичке штампе.

Имај на уму да је илегална црква широм света слична санти леда. Већим делом налази се испод површине, али један мали део често делује на отвореном.

На следећим страницама сам сачувао кратку збирку текстова који говоре о једном делу победоноснога рада илегалне цркве у двадесетом веку.

Санта леда

07. новембра 1966. године у граду Сухуми, на Кавказу, илегална црква је одржала велики састанак на отвореном на који су дошли многи верници из других градова. Након позива на обраћење, четрдесет и седам младих људи примило је Христа и били су крштени на лицу места, у Црном мору, као у библијска времена.

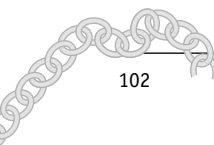
Након више деценија комунистичке диктатуре, без Библија, без других хришћанских књига, без богословије, слуге у илегалној цркви нису учени теолози. Али није био ни Филип, ђакон, а ипак га је евнух, с којим је разговарао можда само један сат, питао: „Ево воде! Шта ме спречава да се крстим? Филип му рече: ‘Ако верујеш из свег срца, можеш’... обојица – и Филип и евнух – сиђоше до воде, и он га крсти“ (Дела 8,36-38 ССП).

У Црном мору има довољно воде, тако да је илегална црква вратила стари библијски обичај. Данас, иако Комунистичка партија више не влада на том простору, хришћани се у неколико држава бившега Совјетског Савеза и даље суочавају с прогоном.

Учишлејскаја газетта од 23. августа 1966. године доноси вест да су баптисти организовали демонстрације на улицама руског града Ростова на Дону, одбијајући регистрацију своје заједнице и послушност такозваним „вођама“ које су поставили комунисти.

Ово се догодило 1. маја. Као што је Исус чинио чуда у суботу како би пркосио својим противницима фарисејима, и илегална црква је понекад бирала комунистичке празнике како би пркосила комунистичким законима. Први мај је празник на који комунисти увек организују велике манифестације на које сви морају да дођу. Али тог дана, на улицама се појавила друга највећа снага у Совјетскоме Савезу – илегална црква.

Дошло је хиљаду и пет стотина верника, а на долазак их је подстакла љубав према Богу. Знали су да ризикују своју слободу и да их у затвору чека гладовање и мучење.

Сваки верник у Совјетскоме Савезу знао је „тајни манифест“ који су одштампали еванђеоски хришћани у Барнаули. У њему је описано како је сестра Хмара, из села Кулундиј, примила вест да јој је муж умро у затвору. Остала је удовица са четворо мале деце. Кад је примила тело свога мужа, видела је на његовим рукама отиске од окова. Његове руке, прсти и табани били су спаљени. На доњем делу стомака видели су се трагови од убода ножем. Десна нога је била отечена. На обема ногама видели су се трагови бичевања. Цело његово тело било је пуно рана од страшног мучења.

Сви верници који су присуствовали овим демонстрацијама знали су да би и њих могла да задеси иста судбина. Ипак су дошли.

Али знали су и да је на сахрану овог мученика, који је дао живот за Бога само три месеца након обраћења, дошло мноштво верника који су носили плакате с натписима:

„Јер је мени живот Христос, а смрт добитак“ (Фил. 1,21).

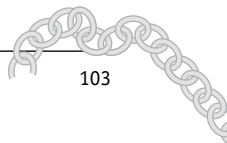
„Не бојте се оних који убијају тело, а душу не могу убити“ (Мт. 10,28).

„...видех под олтаром душе побијених за реч Божију“ (Отк. 6,9).

Пример овог мученика надахнуо је хришћане из Ростова на Дону. Окупили су се око једне мале куће. Људи је било свуда – неки су седели на оближњим крововима, а неки су се, попут Закеја, попели на дрвеће. Обратило се осамдесет људи, већином младих. Од овог броја, њих двадесет и троје били су бивши комсомолци (чланови Комунистичке омладинске организације)!

Хришћани су прошли целим градом, крећући се ка реци Дон, где су новообраћени били крштени.

Убрзо су стигли аутомобили пуни комунистичке полиције. Опколили су вернике на обали реке, јер су хтели да дођу до водитеља службе. (Нису могли да ухапсе свих хиљаду и пет

стотина људи!) Верници су одмах пали на колена и у жаркој молитви затражили од Бога да заштити свој народ и допусти им да одрже службу тог дана. А онда су браћа и сестре, раме уз раме, окружили браћу која су водила службу, спречавајући полицију да дође до њих. Ситуација је била врло напета.

Училишњескаја газетa известила је да „илегална“ баптистичка организација у Ростову има своју, наравно илегалну, штампарију. (У Совјетском Савезу реч „баптиста“ укључивала је и еванђелисте и пентекосталце.) У тим илегалним издањима млади су позивани да се заузму за своју веру, а хришћански родитељи да учине нешто што и ја мислим да је врло добра ствар: „да воде своју децу са собом на сахране како би научили да се не брину за оно што је пролазно.“ Родитељи су подстицани и да своју децу уче хришћанству, јер је то противотров атеизму којим су деца трована у комунистичким школама.

Чланак се завршавао питањем: „Зашто се учитељи тако снебивају да се умешају у живот породица које од своје деце праве идиоте [религијом]?“

Те исте новине описале су и шта се догодило на суђењу илегалним слугама које су тајно крштавале: „Млади верници, који су позвани као сведоци, односили су се пркосно и с презиром према комунистичком суду. Били су гневни и понашали се фанатично. Младе жене, које су присуствовале суђењу, с дивљењем су гледале у оптужене, а с неодобравањем на атеистичку публику.“

Чланови илегалне цркве ризиковали су батине и затвор тражећи испред седишта Комунистичке партије у Совјетском Савезу више слободе.

Поседујемо документ који је тајним каналима прокријумчарен на запад. Тај документ потиче од „илегалног“ Комитета еванђеоских и баптистичких цркава Совјетског Савеза (организација супротстављена „Баптистичком савезу“ који су контролисали комунисти и који је водио издајник Карев, човек који је славио хуманост комунистичких масовних убица хришћана и величао „слободу“ која тамо влада).

У том тајном документу говори се о још једном херојском јавном протесту, овог пута у самој Москви.

Преводим из тог манифеста:

„Хитно саопштење.

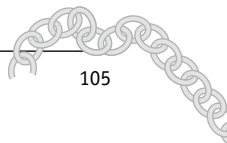
Вољена браћо и сестре, благослов вам и мир од Бога, Оца нашег, и нашег Господа Исуса Христа. Желимо да вас обавестимо да су изасланици црква еванђеоско-баптистичких хришћана, пет стотина људи, који су отпутовали у Москву 16. маја 1966. године како би посредовали код централних органа власти, отишли до зграде Централног комитета Комунистичке партије СССР-а са захтевом да их приме и саслушају.

Петицију смо насловили на генералнога секретара Брежњева.“

Манифест даље каже да је тих пет стотина људи стајало цели дан пред зградом. Биле су то прве јавне демонстрације у Москви против комуниста. А организовали су их изасланици илегалне цркве. На крају дана, предали су другу петицију насловљену на Брежњева, у којој су се пожалили да одређени „друг“ Строганов одбија да му проследи њихов захтев и да им прети.

Пет стотина изасланика остало је на улици целе ноћи упркос киши. Иако су били вербално нападани, иако су их аутомобили који су пролазили прскали блатом, остали су пред зградом ЦК КП-а све до јутра!

Сутрадан су им предложили да уђу у зграду како би се састали с неким мање важним комунистичким званичницима. Али будући да су „знали да вернике који затраже сусрет с властима често претуку кад уђу у зграду где нема сведока, сложено су то одбили и наставили да чекају да их прими Брежњев.“

А онда се догодило неизбежно.

У 13:45 стигла је полиција с двадесет и осам аутобуса и почео је бруталан обрачун с верницима. „Формирали смо прстен држећи се за руке и певали песму: ‘Најбољи су дани нашег живота кад можемо да понесемо крст.’ Агенти тајне полиције почели су да нас туку – младе и старе једнако. Извлачили су људе из круга, ударали их по лицу и глави, а онда бацали на асфалт. Неколицину браће убацили су у аутобусе вукући их за косу. Оне који су покушали да оду тукли су све док нису изгубили свест. Пошто су напунили аутобусе верницима, одвели су их на непознато место. Из аутобуса тајне полиције чула се песма наше браће и сестара. Све ово догађало се пред очима мноштва људи.“

А онда је уследило нешто још лепше. Након што је пет стотина изасланика ухапшено и засигурно мучено, брат Георгиј Винс и други брат из вођства цркве по имену Михаил Хорев (прави пастири Христовог стада), имали су храбрости да оду у исту ту зграду ЦККП-а, баш као што је Исус након хапшења Јована Крститеља отпочео своју јавну службу на истом месту и с истим речима због којих је Јован Крститељ страдао. „Покајте се, јер се приближи царство небеско“ (Мт. 4,17).

Винс и Хорев су питали где се налазе ухапшени изасланици и захтевали су њихово ослобађање. Ова двојица храбре браће једноставно су нестала. Касније се прочула вест да су у затвору Лефортовскаја.

Јесу ли се ови хришћани из илегалне цркве плашили? Не! Други су одмах ризиковали своју слободу издајући овај манифест који сада имамо у рукама. Испричали су шта се догодило, говорећи да је и њима „дата милост, не само да у Христа верујете него да за њега и страдате“ (Фил. 1,29; ССП). Подстицали су браћу „да се нико не поколеба у овим невољама. И сами, наиме, знате да смо одређени за невоље“ (1. Сол. 3,3-4; ССП). Навели су и стих из Посланице Јеврејима 12,2 позивајући верне да гледају „начелника вере и свршитеља Исуса, који место одређене себи радости претрпе крст, не марећи за срамоту, и седе с десне стране престола Божијег.“

Илегална црква се отворено супротставила атеистичком тровању младих у Ростову и Москви – и широм Совјетског Савеза. Борили су се против комунистичког отрова и издајничких вођа званичне цркве, о којима у једном од својих тајних манифеста пишу: „У наше време сотона заповеда а ‘црква’ прихвата све одлуке које су супротне Божијим заповестима“ (цитат из часописа *Правда Украјини*, од 04. 10. 1966. године).

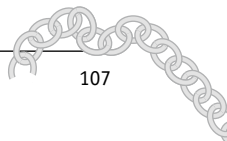
Правда Востока објавила је списе са суђења браћи Алексеју Неверову, Борису Гармашову и Аксјону Зубову, који су организовали слушање еванђеоских емисија емитованих из Америке. Снимали су те емисије на касете које су потом кружиле међу људима.

Били су оптужени и за организовање тајних еванђеоских састанака под велом „излета“ и „уметничких дружења“. Тако је илегална црква радила баш као и прва црква у римским катакомбама.

Совјетскаја Молдавија од 15. 09. 1966. писала је да је илегална црква умножавала брошуре. Окупљали су се на јавним местима, мада је то било законом забрањено, и ишли од места до места сведочећи о Христу.

Исте новине преносе да су у возу који је путовао на линији Рени-Кишинјов три младића и четири девојке певали хришћанску песму: „Посветимо своје младе Христу.“ Репортер је рекао да је лично врло револтиран, јер ти верници проповедају „на улицама, на станицама, у возовима, у аутобусима, па чак и у државним институцијама. И ту је била на делу илегална црква у Совјетском Савезу у време комунизма.

Када је на суђењу овим хришћанима изречена пресуда за „злочин“ певања хришћанске песме у јавности, осуђеници су пали на колена и рекли: „Предајемо се у твоје руке, Боже. Захваљујемо ти се, Господе, што си нам допустио да страдамо за ову веру.“ А онда је публика, коју је предводио „фанатик“ Мадан, отпевала у суду песму због које су њихова браћа и сестре били осуђени на затворску казну и мучење.

Првог маја, хришћани из сѐла Копчег и Захаровка, која нису имала цркву, организовали су тајни састанак у шуми. Такође су организовали хришћанске састанке под велом рођенданске забаве. (Многе хришћанске породице с четири или пет чланова славиле су тридесет и пет „рођендана“ годишње, што је служило као покриће за тајне састанке.)

Ни затвор ни мучење не могу да уплаше хришћане из илегалне цркве. Баш као у раној цркви, прогон само продубљује њихову преданост.

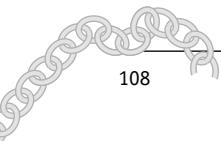
Правда Украјини од 04. 10. 1966. пише о брату Прокофјеву, једном од вођа руске илегалне цркве, да је већ трипут био у затвору, али сваки пут кад су га ослободили поново је организовао тајне часове веронауке и био поново ухапшен. Брат Прокофјев је у свом тајном манифесту написао: „Покоравањем људским правилима [комунистичким законима] званична црква је саму себе лишила Божијих благослова.“

И кад чујеш за осуђену браћу у поробљеним народима, не замишљај затвор какав је на западу. Тамо затвор значи гладовање, мучење и испирање мозга.

Часопис „Наука и религија“, бр. 9 из 1966. године, известио је да су хришћани делили еванђеоску литературу сакривши је унутар корица месечника *Огоњок*. Такође су делили књиге на чијим је корицама писало Ана Карењина (Толстојев роман), али унутар њих били су текстови из Библије.

Осим тога, хришћани су јавно певали хришћанске песме. На мелодију комунистичке „Интернационале“ певали су песму чије су речи славиле Христа (*Казахстанскаја љавда*, 30. 06. 1966. године).

У тајном писму, објављеном у Кулунди (Сибир), хришћани кажу да је званично „баптистичко“ руководство „уништило цркву и њене праве слуге у свету на исти начин на који су велики свештеници, књижевници и фарисеји предали Исуса Пилату.“ Али верна илегална црква наставља с радом!

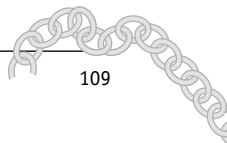
Христова невеста наставља да служи свом Женику. Сами комунисти су потврдили да је илегална црква придобила неке њихове чланове за Христа. Могуће их је обратити!

У часопису *Бакински работчи* (Радници Бакуа), од 27. 04. 1966. године, појавило се писмо Тање Чугунове (члана Комунистичке омладинске организације) која се обратила Христу. Тог писма су се дочепале комунистичке власти, а у њему је стајало:

Драга тека Нађа, шаљем ти благослове од нашег вољеног Господа. Тетка Нађа, како ме он воли! Ми нисмо ништа пред њим. Верујем да разумеш ове речи: „Љубите непријатеље своје, добро чините онима који на вас мрзе; благосиљајте оне који вас куну, и молите се Богу за оне који вас вређају.“

Чим су се докопали тог писма, комунисти су ухапсили и затворили Пјотра Серебреникова, брата који је Тању, као и многе друге младе комунисте, довео Христу. Комунистичке новине су објавиле цитат из једне његове проповеди: „Морамо да верујемо нашем Спаситељу онако како су веровали први хришћани. Наш главни закон је Библија. Не признајемо ништа друго. Морамо да журимо да спасемо људе од греха, посебно младе.“ Устврдио је да совјетски закон забрањује сведочење младима, додајући: „За нас је једини закон Библија“ – што је сасвим нормалан одговор у држави у којој влада окрутна атеистичка диктатура.

Затим су те комунистичке новине описале слику „дивљака“: „Момци и девојке певају духовне песме. Примају ритуално крштење и држе се опаког издајничког учења о љубави према непријатељима.“ Даље је у чланку писало да су многи младићи и девојке, који су чланови Комунистичке омладинске организације, у ствари хришћани! Текст се завршавао речима: „Колико немоћна мора бити комунистичка школа, колико

досадна и лишена светла... кад пастори могу да уграбе њене ученике испред носа њихових равнодушних педагога.“

У новинама *Казахстанскаја љавда*, од 30. 06. 1966. године, комунисти су изразили свој ужас кад су открили да је најбољи ученик у школи у ствари хришћанин!

Киргискаја љавда, од 17. 01. 1966. године, цитира илегални хришћански трактат намењен мајкама: „Удружимо снаге и молитве како бисмо своју децу посветиле Богу још од колевке! ... Спасимо своју децу од утицаја света.“

Ти напори су били успешни. Комунистичке новине сведоче у прилог чињеници да се хришћанство брзо ширило међу младима!

Новине из Чељабина, у Русији, описују како је млада комсомолка Нина постала хришћанка тако што је дошла на један од тајних хришћанских састанака.

Совјејтскаја јустџија бр. 9 из 1966. године, описује један такав илегални састанак: „Одржавао се у поноћ. Потајно, пазећи и на сопствену сенку, људи су долазили из разних смерова. Нагурали су се у мрачну просторију која је имала врло низак плафон. Било их је тако много да није имало где да се клекне. С обзиром на то да није било довољно ваздуха, примитивна петролејка се угасила. Низ лица присутних лио је зној. На улици је један од Господњих слугу чувао стражу и пазио да не наиђе полиција.“ Нина је рекла да је на једном таквом скупу примљена раширених руку, топло и брижно. „Имали су, као што ја сада имам, дубоку, чисту веру – веру у Бога. Он је тај који нас штити. Нека сви комсомолци који ме познају пролазе поред мене без поздрава! Нека ме гледају презриво и називају ‘баптистом’, као да ме том речју шамарају! Нека! Нису ми потребни!“

Много других младих комуниста као што је Нина одлучили су да служе Христу до краја.

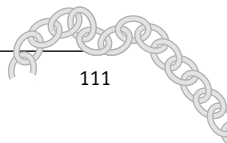
Казахстанскаја љавда, од 18. 08. 1967. године, описује суђење браћи Класену, Бондару и Телегину. Не пише какаву су казну добили, али наводи се „злочин“ који су починили – поучавали су децу о Христу.

Совјетскаја Киргизија, од 15. 06. 1967. године, жалила се како хришћани „сами провоцирају примену административних мера против себе“. Тако су недужни комунисти (које су ти тврдоглави хришћани, вечито незадовољни животом на слободи, сами изазивали да их приводе) били приморани да ухапсе још једну групу. Злочин те групе састојао се у томе што су имали илегалну штампарију с петнаест хектографа и шест машина за увезивање књига, у којој су штампали хришћанску литературу.

Правда од 21. 02. 1968. извештава да је хиљаде жена и девојака откривено како носе појасеве и машине на којима су штампани библијски стихови и молитве. Власти су истраживале и откриле да особа одговорна за ту нову моду, коју бих ја такође топло препоручио западу, није нико други до хришћанин који је радио у комунистичкој полицији, брат Стасјук из Лиуберца. Новине су објавиле да је ухапшен.

Одговори које су хришћани из илегалне цркве давали кад их изведу пред комунистичке судије надахњивао је Бог. Један судија је упитао оптужену: „Зашто увлачите друге људе у ту вашу забрањену секту?“ Хришћанка је одговорила: „Наш циљ је да придобијемо цели свет за Христа.“

„Ваша религија се противи науци“, ругао се судија на другом суђењу. На то је оптужена девојка, студенткиња, одговорила: „Зар ви познајете науку боље од Ајнштајна? Или од Њутна? Они су били верници. Наша васиона носи Ајнштајново име. Још у средњој школи сам учила да је названа по њему. А он је написао: ‘Кад бисмо очистили јудаизам пророка и хришћанство, као што је Исус поучавао, од свега што је дошло накнадно, посебно од стране свештенства, добили бисмо религију која може да спасе свет од свих друштвених зала. Света дужност свакога човека јесте да учини све што може како би та религија победила.’ Сетите се и нашег великог физиолога Павлова! Зар у нашим књигама не пише да је он био хришћанин? Штавише, и Маркс у свом предговору ‘Капиталу’ каже да је ‘хришћанство, посебно у свом протестантском облику, иделана религија која може да промени људски карактер уништен грехом’. Ја

сам имала карактер уништен грехом. Маркс ме је поучио да постанем хришћанка како бих то поправила. Како онда ви, марксисти, можете да ме осуђујете баш за то?”

Лако је разумети зашто је судија остао без речи.

На исту оптужбу да му је религија антинаучна, хришћанин је пред судом одговорио: „Сигуран сам, господине судијо, да ви нисте тако велик научник као Симпсон, човек који је открио хлороформ и много других медикамената. Кад су га питали које откриће сматра највећим, одговорио је: ‘Не, то није хлороформ. Моје највеће откриће била је спознаја да сам грешник и да могу да будем спасен по Божијој милости.’“

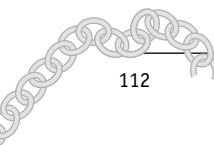
Живот, самопожртвовање, крв коју су спремни да пролију за своју веру, најјачи су аргументи хришћана из илегалне цркве. Она твори оно што чувени мисионар у Африци, Алберт Швејцер (Albert Schweitzer), зове „свето заједништво оних који на себи носе знак бола“ – заједништво ком је припадао Исус, човек бола. Илегална црква је уједињена споном љубави према свом Спаситељу. Иста та спона међусобно повезује њене чланове. Нико на свету не може да их порази.

У писму које је тајним каналима прокријумчарено на запад, илегална црква саопштава: „Ми се не молимо да постанемо бољи хришћани, него онакви какви Бог жели да будемо: христослики хришћани, хришћани који су спремни да носе крст на Божију славу.“

Кад их испитују на суду, хришћани увек с мудрошћу змије, како је Исус поучавао, одбијају да одају своје вође.

Правда Восточка, од 15. 01. 1966. године, преноси како је оптужена Марија Севчук одговорила кад су је упитали ко ју је довео Христу: „Бог ме је привукао у своју заједницу.“ Друга особа је на питање: „Ко вам је вођа?“ одговорила: „Ми немамо људског вођу.“

Хришћанску децу су питали: „Ко вас је поучио да напустите пионире и скинете црвену мараму?“ Одговор је гласио: „Учинили смо то по својој вољи. Нико нас није научио.“

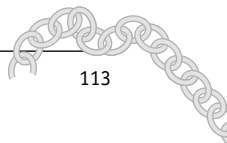
Иако је на неким местима врх „санте леда“ учљив, на другим местима хришћани сами обављају крштења како би спречили хапшење својих вођа. Понекад се крштење обавља у реци, а онај који крштава, као и онај који се крштава, морају да носе маску како нико не би могао да их препозна на фотографијама.

Учишљескаја газета од 30. 01. 1964. године, говори о једном атеистичком предавању у селу Воронин, у Солнечногорском рејону московске области: „Чим је предавач завршио, верници су почели јавно да нападају атеистичко учење питањима на која овај није могао да одговори. Питали су га: ‘Где ви комунисти налазите морална начела која проглашавате, али не поштујете – на пример, ‘не убиј’ и ‘не кради’?’“ Хришћани су показали предавачу да свако такво начело потиче из Библије против које се комунисти боре. Предавач је био сасвим збуњен и предавање се завршило победом верника!

Прогон илегалне цркве расте

Хришћани у неким бившим совјетским републикама и данас су прогоњени. Међу поробљеним народима широм света, хришћани из илегалне цркве страдају данас више него икад. Процењује се да је око 160.000 хришћана умрло мученичком смрћу само 1997. године. Хришћанима је тешко да слушају о тлачењу Јевреја у комунистичким земљама. Али главна мета прогона је илегална црква. Пре више година совјетска штампа је извештавала о масовним хапшењима и суђењима. На једном месту је осамдесет и двоје хришћана закључано у лудницу. Њих двадесет и четворо је, након неколико дана, умрло због „предуге молитве“! Од кад то дуга молитва убија? Можеш ли уопште да замислиш кроз шта су ти људи прошли?

Ако угњетачи открију да хришћани своју децу уче о Христу, заувек их одузимају од родитеља без права на посете. Хришћанима је ова патња била тежа од сваке друге.

У доба комунизма, Совјетски Савез је потписао декларацију Уједињених Нација „против дискриминације у области образовања“, у којој стоји уговорено: „Родитељи морају да имају права да осигурају својој деци верско и морално васпитање у складу са својим уверењима.“ У једном чланку издајник Карев, који је био вођа званичног „Баптистичког савеза“ у СССР-у, загарантовао је да то право заиста постоји у Совјетском Савезу – и будале су му поверовале! Сад послушај шта је писала совјетска штампа.

У свом издању од 04. 06. 1963. године, *Совјетскаја Расија* говори о томе како су једној баптисткињи, по имену Макринкова, одузели шесторо деце јер их је учила о хришћанству и забранила им да носе пионирску мараму.

Кад је чула пресуду, рекла је само: „Страдам за веру.“ Морала је да плаћа интернат за своју децу коју су јој силом узели, како би тамо били тровани атеизмом. Хришћанске мајке, размислите о њеној патњи!

Учишљескаја газетта известила је да се исто догодило и Игњатију Малину и његовој жени. Судија је захтевао да се одрекну своје вере: „Изаберите између Бога и своје кћерке. Бирате ли Бога?“ Отац је одговорио: „Ја се нећу одрећи своје вере.“

Павле каже: „А ми знамо да Бог у свему ради за добро“ (Рим. 8,28; ССП). А ја сам виђао такву децу која су васпитавана у хришћанском дому, а потом одузета од својих родитеља и одведена у комунистичке интернате. Уместо да се они отрују атеизмом, вера коју су примили код куће раширила се међу другом децом!

У Библији пише: „Који љуби сина или кћер већма него мене, није мене достојан.“ (Мт. 10,37) Ове речи имају посебно значење у поробљеним народима.

Покушај да живиш једну недељу а да не видиш своју децу! Тад ћеш упознати бол и муку наше браће и сестара у поробљеним народима. У своме издању од 29. 03. 1967. године, *Знамја јуношти* пишу да је од грађанке Сијч одузет син

Вјачеслав само зато што га је васпитавала у страху Господњем. Грађанки Забавини из Хабаровска одузели су старатељство над сирочетом, њеном унуком Тањом, зато што јој је пружала „неприродно [хришћанско] образовање“ (*Совјетскаја Расија*, од 13. 01. 1968. године). Одузимање родитељских права хришћанима наставља се и данас у поробљеним народима.

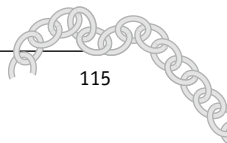
Било би неправедно да говоримо само о протестантској илегалној цркви.

У време комунизма у Русији, православни хришћани потпуно су се променили. Млиони православаца прошли су кроз затворе где нису имали бројанице, распећа, иконе, тамјан ни свеће. Обични верници били су у затвору без рукоположеног свештеника. Свештеници, пак, нису имали своју одору, пшенични хлеб, вино за посвећење, света уља ни молитвенике. Открили су да могу да се снађу без свега тога и да директно дођу Богу у молитви. Почели су да се моле, а Бог је почео да излива свог Светог Духа на њих. Међу православцима у Русији догодило се право духовно пробудење, врло слично темељном хришћанству.

Тако се догодило да је у Русији, као и у њој блиским државама, постојала православна илегална црква која је заиста била еванђеоска, темељна и врло блиска Богу. Одржавала је мали део православних обреда, али више по навици. Та црква је такође дала мноштво великих мученика. Ко може да каже шта се догодило са старим архиепископом Гермогеном Калушким? Усудио се да протестује против издајничке сарадње између Патријаршије и безбожне комунистичке владе.

Током седам деценија комунистичке владавине, све до распада Совјетског Савеза раних 1990-их, совјетска штампа је била пуна извештаја о сјајним успесима илегалне цркве која је прошла кроз неописиве невоље, али која је остала верна и... порасла!

Ми Румуни посејали смо семе својим тајним радом међу совјетским војницима. Исто су чинили верни у самом Совјетском Савезу као и хришћани из других земаља које су се налазиле под влашћу Совјета. То семе донело је много плода.

Комунистичка Азија и други поробљени народи могу да се придобију за Христа. Наши непријатељи могу да постану хришћани! Исто је и с онима које они тлаче, а ми само треба да им помогнемо.

Доказ да сам у праву представља чињеница да је у комунистичком Совјетском Савезу илегална црква бујала, да сада буја у комунистичкој Азији и да расте на Блиском Истоку.

Како бих ти показао лепоту наше браће и сестара у Христу који се налазе под ужасним околностима, у наставку ћу навести неколико писама девојака, Рускиња, од којих су последња два написана у затвору.

Како је комунисткиња нашла Христа

Прва три писма написала је Марија, хришћанка која је комсомолку Варју довела Христу.

Прво писмо:

...И даље живим овде. Веома сам вољена. Са мноштем се дружи чак и једна девојка, чланица руководства месне комсомолске коморе [Омладинска комунистичка организација]. Рекла ми је: „Не могу да схватим каква си ти то особа. Овде те многи вређају и наносе ти зло, а ти их ипак све волиш.“ Одговорила сам јој да нас Бог учи да волимо све људе, не само пријатеље, већ и непријатеље. Раније ми је та девојка наносила много зла, али молила сам се за њу посебно ревно. Кад ме је упитала да ли могу и њу да волим, загрлила сам је и обе смо заплакале. Сада се молимо заједно.

Молите се и ви за њу. Зове се Варја.

Кад човек слуша оне који на сав глас тврде да нема Бога, изгледа као да то заиста мисле. Али живот показује да многи међу њима, иако проклињу Бога устима, у срцу чезну за њим. И тад чујеш јецаје срца... Траже нешто

и желе да попуне ту унутрашњу празнину својом безбожношћу.

Ваша сестра у Христу, Марија

Друго писмо:

У прошлом писму сам вам писала о девојци атеисткињи, Варји. Сад журим да вам јавим, вољени моји, велику радост: Варја је примила Христа као свог личног Спаситеља и отворено свима сведочи о томе.

Кад је поверовала у Христа и упознала радост спасења, истовремено је била врло несрећна, јер је раније ширила пропаганду да Бог не постоји. Сад је одлучила да се испуни за своју кривицу.

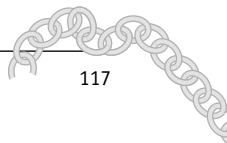
Отишле смо заједно на један скуп безбожника. Иако сам је упозорила да буде уздржана, није вредело. Хтела је да иде тамо и ја сам пошла с њом да видим шта ће се догодити. Након уобичајеног певања комунистичке химне (певања у ком Варја овога пута није учествовала), изашла је и стала пред цели скуп. Храбро и врло емотивно сведочила је окупљенима о Христу као о свом личном Спаситељу и замолила своје бивше другове да јој опросте што су до тада њене духовне очи биле затворене и што није видела да иде путем који води право у пропаст и за собом води друге. Све их је позвала да сиђу с пута греха и дођу Христу.

Сви су заћутали и нико је није прекидао. Кад је завршила, отпевала је својим дивним гласом хришћанску песму: „Није ме стид да објавим Христа који је умро да одбрани своје заповести и силу свога крста.“

А онда су... онда су нашу Варју одвели.

Данас је девети мај. Ништа не знамо о њој. Али Бог је моћан да је спаси. Молите се!

Ваша Марија

Треће писмо:

Јуче, другог августа, разговарала сам у затвору с нашом вољеном Варјом. Срце ми крвари кад помислим на њу. Па она је још дете, тек јој је деветнаест година. А и као верник још је духовно дете. Али она воли Господа свим срцем и одмах је пошла тешким путем. Сирота девојка је страшно гладна. Кад смо сазнали да је у затвору, почели смо да јој шаљемо пакете, али она прими само мали део онога што пошаљемо.

Кад сам је јуче видела била је тако мршава, бледа, сва пребијена. Само су јој очи сијале миром Божијим и неземаљском радошћу.

Да, вољени моји, они који нису искусили величанствени Христов мир не могу то да схвате... Али како су срећни они који имају тај мир... Нас који смо у Христу не може да заустави никакво страдање нити разочарање...

Питала сам је кроз гвоздене решетке: „Варја, жалиш ли због тога што си учинила?“ „Не“, рекла је. „И ако ме ослободе, поново ћу отићи и причаћу им о великој Христовој љубави. Немој мислити да патим. Веселим се јер ме Господ толико воли да ми је дао радост страдања за његово име.“

Молим вас, молите се за њу. Вероватно ће бити послата у Сибир. Одузели су јој одећу и све што је имала. Остала је без свега, осим онога што је било на њој. Варја нема родбине и ми морамо да сакупимо за њу оно што је најнужније. Оставила сам на страну последњи износ који сте послали. Ако је протерају у Сибир, предаћу јој то. Верујем да ће је Бог ојачати и дати јој снаге да издржи све што је чека у будућности. Боже, чувај је!

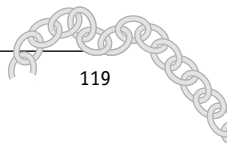
Ваша Марија

Четврто писмо:

Драга Марија, ево најзад могу да ти пишем. Стигли смо у ... [локација изостављена]. Наш логор је удаљен 16 километара од града. Не могу да ти опишем како овде живимо. Све знаш и сама. Желим нешто мало да ти напишем о себи. Захваљујем Богу што ми даје здравље и што могу да обављам физичке послове. Сестра Х и ја радимо у радионици за машинама. Посао је веома тежак, а здравље сестре Х лоше. Морам да радим за нас обе. Прво завршим своје обавезе, а онда помогнем њој. Радимо 12 до 13 сати дневно. Наша храна је, као и ваша, врло оскудна. Али не желим о томе да ти пишем.

Моје срце слави Бога и захваљује му што ми је преко тебе показао пут ка спасењу. Сад, кад сам на том путу, мој живот има смисла, знам куда идем и због кога страдам. Желим свима да кажем и свима да посведочим о великој радости спасења коју носим у срцу. Ко може да нас растави од Божије љубави у Христу? Нико и ништа. Ни затвор ни страдање. Страдање које нам Бог шаље само нас још више крепи у вери у њега. Моје срце је тако испуњено Божијом милошћу да се она прелива из њега. На послу ме псују, кажњавају ме и товари на мене још више посла, јер не могу да ћутим. Морам свима да кажем шта је Господ учинио за мене. Учинио ме је новим бићем, новим створењем, које је некад ишло путем пропасти. Зар након тога могу да ћутим? Никад! Све док устима могу да говорим, свима ћу сведочити о његовој великој љубави.

На путу у логор сусрели смо много браће и сестара у Христу. Како је дивно први пут видети брата или сестру и осетити по Духу да су и они Божија деца. Чак је непотребно било шта рећи. Већ након првог погледа осећаш и знаш ко су.

Кад смо путовали у логор и док смо стајали на железничкој станици дошла је једна жена, дала нам храну и рекла само две речи: „Бог живи.“

Прве вечери кад смо стигли (било је касно), одвели су нас у подземне баракe. Присутне смо поздравили речима: „Мир вама!“ На нашу велику радост, из свих углова смо чули одговор: „Примамо вас у миру!“ Од прве вечери смо осећали да смо са породицом.

Да, заиста је тако. Овде има много оних који верују у Христа као личног Спаситеља. Више од половине затвореника су верници. Има међу нама изврсних певача и проповедника Јеванђеља. Увече, кад се окупимо након тешког посла, предивно је провести бар неко време заједно у молитви код ногу нашег Спаситеља. С Христом, слобода је свуда. Ма где да си. Овде сам научила много дивних песама, а Бог ме све више учи својој речи. У својој деветнаестој години, први пут сам прославила Христов рођендан. Никад нећу заборавити тај дан! Цели дан смо морали да радимо. Али неколицина браће је успела да оде до оближње реке. Тамо су разбили лед и припремили место где смо током ноћи – у складу с Божијом речи – седморо браће и ја били крштени. Ох, Марија, како сам срећна и како бих волела да си била са мном да могу макар мало, својом љубављу према теби, да ти се одужим за све зло које сам ти некад нанела. Али Бог сваког од нас поставља на своје место, а ми смо дужни да постојано останемо на том месту.

Поздрави сву породицу Божије деце. Бог ће обилно благословити ваш заједнички рад као што је благословио и мене. Прочитајте Посланицу Јеврејима 12,1-3.

Поздрављају вас сва браћа и сестре и радују се што је ваша вера у Бога тако јака да можете да га славите и у страдању. Ако пишете другима, пренесите им наше поздраве.

Твоја Варја

Петто писмо:

Драга Марија, најзад сам уграбили прилику да ти напишем неколико речи. Могу ти рећи, мила моја, да смо Божијом милошћу сестра Х и ја здраве и да се добро осећамо. Сада смо у ... [локација изостављена].

Захваљујем ти на твојој мајчинској бризи за мене. Примили смо све што сте послали. Захваљујем ти на најдрагоценијем дару – Библији. Хвала вам свима. Кад будеш писала нашим, поздрави их и захвали им за све што су учинили за мене.

Будући да ми је Господ открио најдубљу тајну своје свете љубави, сматрам се најсрећнијом особом на свету. Прогон који морам да поднесем видим као посебну милост. Радујем се што ми је Господ од првих дана живота у вери дао ту велику срећу да страдам за њега. Моли се за мене да останем верна Господу до краја.

Нека вас све Господ чува и окрепи за свету борбу!

Љубимо вас сестра Х и ја. Кад нас пошаљу у ... [локација изостављена], можда ћемо опет добити прилику да се јавимо. Не брини за нас. Ми се радујемо и веселимо, јер нас чека велика плата на небесима (Мт. 5,11-12).

Твоја Варја

Ово је последње писмо од Варје – младе комсомолке која је нашла Христа, сведочила о њему и због тога била осуђена на принудни рад. За њу више нико ништа није чуо, али њена љубав и сведочанство показују духовну лепоту пострадале, верне илегалне цркве.

7. ПОГЛАВЉЕ

Како хришћани са запада могу да помогну

Мене називају „гласом илегалне цркве“, али ја се не осећам достојним да будем глас тако славног дела Христовог тела.

Па ипак, дуги низ година водио сам део илегалне цркве који се налазио у комунистичкој Румунији. Чудом сам преживео четрнаест година мучења и утамничења, укључујући и две године у затворској „ћелији умирућих“. А онда је Бог, још већим чудом, посегао у затвор и избавио ме оданде. У илегалној цркви у Румунији одлучено је да напустим земљу и однесем њихову поруку слободним хришћанима у свету. Моја породица и ја смо успели, опет чудом, да изађемо из Румуније, а ја сам успео да испуним дужност коју су ми поверили они који су остали у отаџбини, радећи, страдајући и умирући међу десетинама поробљених народа.

Говорим у име браће и сестара који леже у безброј неименованих гробова. Говорим у име браће и сестара који се сада тајно састају у шумама, у подрумима, на таванима и на другим местима сличним овима.

Ово је порука коју доносим из илегалне цркве:

„Немојте нас оставити!“

„Немојте нас заборавити!“

„Немојте нас отписати!“

„Дајте нам оруђе које нам је потребно! Ми ћемо платити цену за његово коришћење!“

То је порука коју сам дужен да пренесем слободној цркви.

Говорим у име илегалне цркве, ућуткане цркве, „неме“ цркве којој је укинута свако право гласа.

Послушај вапај своје браће и сестара из поробљених земаља! Они не траже начин да побегну. Не траже ни сигурност, ни лакши живот. Траже само оруђе којим ће моћи да се супротставе тровању своје омладине, свог следећег нараштаја, атеизмом. Траже Библије како би ширили Божију реч. А како ће је ширити ако је немају?

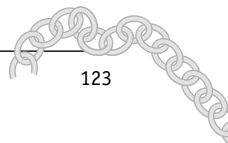
Илегална црква је слична хирургу који је путовао возом. Тај воз се сударио с другим и стотине људи је лежало на земљи, осакаћено, повређено, умирући. Хирург је ходао међу унесрећенима и викао: „Кад бих само имао своје инструменте! Ох, кад бих само имао своје инструменте!“ Тим инструментима је могао да спасе многе животе. Хтео је, али није имао своје оруђе. Исто је и с илегалном црквом. Она жели да дâ целу себе. Вољна је да дâ своје мученике! Спремна је да преузме на себе ризик дугогодишњег утамничења! Али од те спремности нема користи ако црква нема оруђе којим ће да ради. Стога теби и свима слободнима, верна, храбра илегална црква упућује молбу: „Дајте нам оруђе – Јеванђеља, Библије, литературу, помоћ – а ми ћемо урадити све остало!“

Како хришћани из слободног света могу да помогну

Сваки хришћанин у слободном свету може одмах да помогне на следеће начине:

Атеисти су људи који не признају невидљиве изворе живота. Немају осећај за тајну свемира ни за тајну живота. Хришћани најбоље могу да им помогну ако буду и сами живели по вери, а не по виђењу; ако буду живели животом заједништва с невидљивим Богом.

Могу да помогну већ самим тим што ће живети живот у складу с хришћанством, живот жртвовања. Могу да помогну и јавним протестима сваки пут кад чују за прогон хришћана.

Западни хришћани могу да помогну и молитвом за спасење прогонитеља. Знам да таква молитва може да се учини наивном. Ми смо се молили за комунисте, а они су нас сутрадан мучили још горе него пре молитве. Али и Господња молитва у Јерусалиму била је „наивна“. Распели су га након те молитве. Али само неколико дана касније ударали су се у груди због тога, а пет хиљада људи обраћено је у једном дану.

Ни молитва за друге људе није изгубљена. Свака молитва коју онај за кога посредујеш не прихвати, враћа се теби уз велике благослове. Држећи се Христове речи, многи хришћани и ја редовно смо се молили за Хитлера и његове људе. Уверен сам да је наша молитва допринела његовом поразу исто колико и меци савезника.

Треба да волимо своје ближње колико и саме себе. Комунисти и сви други прогонитељи наши су ближњи колико и било ко други.

Они су резултат нашег необјављивања Христових речи: „Ја сам дошао да имају живот и да га имају у изобиљу“ (Јн. 10,10; ССП). Хришћани још увек нису тај изобилан живот учинили доступним свима. Неке су оставили на рубу свега што је вредно у животу. Ти појединци су се побунили и основали Комунистичку партију, као и друга пала уверења. Често и сами жртве друштвене неправде, сада су то огорчени и окрутни људи. Морамо да се боримо против њих. Али чак и кад се боре против непријатеља, хришћани их разумеју и воле.

Нисмо без кривице што неки људи живе у побуни. Криви смо, ако ни за шта друго, онда за занемаривање дужности.

За то морамо да се искупимо тако што ћемо их волети – што је нешто сасвим друго од тога да нам се свиђају – и молити се за њих.

Нисам толико наиван како бих веровао да љубав сама по себи може да реши ове проблеме. Не бих саветовао државним властима да решавају проблем гангстеризма само помоћу љубави. За гангстере морају да постоје полиција, судије и затвори – не само пастори. Ако се не покају, морају иза

решетака. Никад не бих користио хришћанске фразе о „љубави“ да бих се супротставио одговарајућој политичкој, економској или културној борби против комуниста и свих других тирана, који нису ништа друго до гангстери на међународном нивоу. Гангстери краду новчанике; ови краду целе земље.

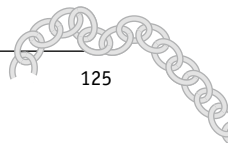
Али пастори и хришћани појединци морају да дају све од себе како би бунтовничке народе довели Христу – ма какав био њихов злочин – као и њихове недужне жртве. Морамо с разумевањем да се молимо за њих.

Библије су хитно потребне

Хришћани из слободнога света могу да помогну и слањем Библија и делова библијских књига. Постоје начини за сигурно слање литературе поробљеним народима; слободни хришћани треба само да је набаве за своју браћу и сестре из илегалне цркве. Док сам био у Румунији, добио сам много Библија које су у земљу стигле тајним каналима. Није проблем како их унети – проблем је како их набавити.

Очајнички су потребне. Хиљаде хришћана у комунистичким земљама као што су Кина и Северна Кореја деценијама није видело ни Библију ни Јеванђеља.

Једнога дана, код мене кући дошла су два врло упрљана сељанина како би купила Библију. У град су дошли из свог села и копали залеђену земљу целу зиму како би зарадили новац уз слабу наду да ће моћи да купе неку стару, поцепану Библију и однесу је у своје село. Како сам примио Библије из Америке, могао сам да им дам нову, а не стару и поцепану. Нису могли да верују својим очима! Покушали су да ми плате новцем који су тешком муком зарадили. Одбио сам. Пожурили су натраг у своје село, носећи Библију. Неколико дана касније примио сам писмо пуно несуздржане радости и заноса, у ком су ми захваљивали за Библију. Потписало га је тридесет сељана! Пажљиво су је исекли на тридесет делова и онда су те делове међусобно размењивали!

Било је жалосно слушати Русе како моле за само једну страницу Библије да нахране душу. Били су срећни ако могу да размене краву или козу за Библију. Један човек је дао свој венчани прстен за похабани Нови завет. Многа деца никад нису видела божићну честитку. Ако би је неко имао, сва деца би се скупљала око ње, а неки дека би им причао о малом Исусу, о његовом девичанском рођењу, а онда и целу причу о Христу и спасењу. Све то из само једне божићне честитке! Ми шаљемо Библије, Јеванђеља и другу литературу хришћанима у поробљеним народима. То је један од начина да и ти нешто учиниш.

Осим тога, штампамо и шаљемо посебну литературу као противнапад атеистичком отрову ком су деца изложена од обданишта до студија. Комунисти су у Совјетском Савезу припремили „Атеистички приручник“, што је у ствари атеистичка „Библија“. У њему се, на почетку, налазе једноставне лекције за предшколски узраст, а онда све сложеније како деца расту и одрастају. То зло прати дете од најмлађег узраста до адолесценције – трујући га атеизмом дуж целог пута. Зато ми штампамо и шаљемо књигу „Одговор на атеистички приручник“ као хришћански одговор на отровно атеистичко учење.

Наша затрована омладина мора да има одговор – Божији одговор – хришћански одговор – наш одговор! Ето још нечега што можеш да учиниш – можеш да пружиш помоћ за набавку посебне литературе за народе у којима је Бог „илегалан“. У такву литературу спадају и илустроване књиге за младе и Библије за децу.

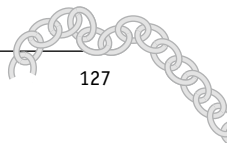
Такође морамо илегалној цркви да пружимо помоћ и у новчаним средствима како би верни могли да путују и врше евангелизацију, директно разговарајући с људима. Многи међу њима „везани“ су за своју кућу јер немају средстава којима би платили карту и купили храну за пут. Тако остају „насукани“ и не могу да се покрену, док их села удаљена само тридесет-четрдесет километара узалуд позивају да дођу. Ако им обезбедимо новац сваког месеца, можемо да их „одвежемо“ како би могли да одговоре на те позиве и оду у удаљене градове и села с Божијом

речју. На пример, вијетнамским и кинеским пасторима купили смо мотоцикле како би могли да путују и сведоче Јеванђеље на „забрањеним подручјима“ у својој земљи. За еванђелисте који под огромним ризиком сведоче у муслиманском Бангладешу набили смо бицикле.

Хришћани, обични људи, морају да имају материјалну помоћ. Будући да су хришћани, једва да могу нешто да зараде како би преживели, тако да им не остаје ништа за путовање од села до села с Јеванђељем. Неколико долара месечно за њих ће бити право „чудо“.

Пастори званичних цркава који истовремено под огромним ризиком врше и тајну службу морају да имају средства која ће им у ту сврху бити достављена тајним каналима. Спремност тих пастора да ризикују своју слободу, занемарују правила и проповедају Јеванђеље деци, младима и одраслима на тајним састанцима, није довољна. Морају да имају средства како би могли да врше своју плодносну тајну службу. Новац дат у ту сврху помоћи ће таквом члану илегалне цркве у делотворнијој евангелизацији.

Даље, морамо да преносимо Јеванђеље поробљеним народима и путем радио-емисија. Користећи радио-станице у слободном свету можемо духовно да нахранимо илегалну цркву, која је у великој потреби за хлебом живота. Будући да комунистичке владе користе кратке таласе путем којих шире своју пропаганду сопственом народу, већина људи има радио пријемнике који примају сигнал преко кратких таласа. Врата за емитовање преко радија остала су отворена у поробљеним народима и зато ту службу треба проширити. Илегална црква мора да добије духовну храну коју те емисије могу да јој дају. То је још један начин на који можеш да помогнеш илегалној цркви у затвореним земљама.

Трагедија породица хришћанских мученика

И породицама хришћанских мученика потребна је наша помоћ. Десетине хиљада таквих породица управо сада страда тако страшно да то не може да се опише. Кад неки члан илегалне цркве буде ухапшен, његову породицу погађа страшна трагедија. Нико не може да им помогне јер је то обично забрањено. Влада је то изврсно испланирала како би повећала муке жене и деце који су остали иза оца породице. Кад хришћанин оде у затвор – често на мучење или у смрт – страдање тек почиње. А страдању његове породице нема краја. Живи сам сведок ове чињенице: Да обични хришћани из слободног света мени и мојој породици нису послали помоћ, не бисмо доживели да напишем ове речи!

Мученика је сваког дана све више. И мада они одлазе у гроб и по своју награду, њихове породице живе у страшним условима. Ми можемо и морамо да им помогнемо. Наравно, морамо да помогнемо и гладним Индијцима и Африканцима, али ко заслужује помоћ хришћана више од породица оних који су умрли за Христа или који су мучени за своју веру у затворима?

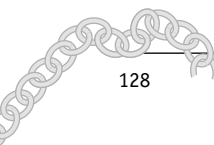
Откад сам ослобођен, „Глас мученика“ (*The Voice of the Martyrs*) већ је послао много помоћи породицама хришћанских мученика. То што смо ми учинили није ништа у поређењу с оним што можемо да учинимо с твојом помоћи.

Моја порука за тебе из илегалне цркве

Као члан илегалне цркве који је преживео и избегао из своје земље, донео сам ти поруку, позив, молбу од своје браће и сестара који су тамо остали.

Послали су ме да ти пренесем ову поруку. Чудом сам преживео како бих то извршио.

Рекао сам ти да је важно однети поруку о Христу комунистичком свету и свим другим поробљеним народима. Рекао сам ти да је хитно потребно помоћи породицама

хришћанских мученика. Навео сам ти и практичне начине на које можеш да помогнеш илегалној цркви да испуни своју мисију ширења Јеванђеља.

Кад су ме тукли по табанима, вриштао је мој језик. Зашто? Њега нису тукли. Вриштао је јер су табани и језик део истог тела. И ти и сви слободни хришћани део сте истог Христовог тела које се сада шиба у затворима међу поробљеним народима, које чак и у овом часу рађа новог мученика за Христа. Зар не осећаш наш бол?

Рана црква је у свој својој лепоти, пожртвовању и преданости поново оживела у тим земљама.

Док се наш Господ Исус Христос у агонији молио у Гетсеманском врту, Петар, Јаков и Јован налазили су се тек толико далеко колико може да се добаци каменом од највеће драме у историји – али спавали су дубоким сном. Колико је твоје хришћанске бриге и даривања усмерено на помоћ мученичкој цркви? Упитај свога пастора и вође своје цркве шта је у твоје име учињено како би се помогло твојој браћи и сестрама у поробљеним народима широм света.

У тим земљама одвија се драма, јунаштво и мучеништво ране цркве; догађа се поново – сада – а слободни хришћани спавају.

Наша браћа и сестре на тим местима, сами и без помоћи, воде највећу, најхрабрију битку двадесетог века једнаку јунаштву, срчаности и преданости ране цркве. А слободна црква и даље спава, заборављајући на њихову борбу и агонију, баш као што су Петар, Јаков и Јован спавали у тренуцима агоније њиховог Спаситеља.

Хоћеш ли и ти спавати док твоја браћа и сестре страдају борећи се за Јеванђеље?

Хоћеш ли чути нашу поруку: „Сети нас се, помози нам!“

„Немој нас оставити!“

Ето, пренео сам ти поруку од верне мученичке цркве – од твоје браће и сестара који страдају у оковима атеистичког комунизма и под нападима широм света, од Индонезије до Африке. Немој их оставити.

ПОГОВОР

Човек који се усудио да проговори

Пастор Ричард Вурмбранд није био први хришћански вођа који је успео да побегне од окрутног поступања румунске комунистичке власти. Пре њега је и неколико других вођа успело да побегне. Али већи део западног света и даље је био неупућен у страдање верника из илегалне цркве. Зашто нико други није проговорио?

Одговор на ово питање постао је јасан пастору Вурмбранду кад су га на одласку из Румуније агенти тајне полиције упозорили да не сме да говори против комуниста. Имали су своје људе на западу и јасно су ставили до знања Ричарду да ће га надзирати. А зашто би и он ишта рекао? Зар није довољно пострадао?

Али Вурмбранд је проговорио. Упркос претњама комуниста, као и критици неких вођа цркава на западу, проносио је сведочанство о страдању оних који трпе комунистички пакао те говорио о њиховој победоносној вери.

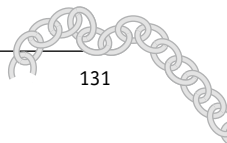
Унутар прве године боравка у Америци, пастор Вурмбранд је двапут био привођен због „ометања“ прокомунистичких митинга. Био је позван да сведочи пред Сенатом, где је морао да се скине до појаса како би показао ожиљке од осамнаест дубоких рана, насталих услед честог мучења. Неке хришћанске вође називале су га лудаком – човеком који је изгубио разум у затворским самицама. Другима је постао „Павле из гвоздене завесе“ и „глас илегалне цркве“. Репортер „Филаделфија хералда“ (*Philadelphia Herald*) рекао је за Вурмбранда: „Био је међу лавовима, али нису могли да га прождеру.“

У октобру 1967. године са само стотину долара, старом писаћом машином и 500 имена и адреса Ричард је објавио прво издање билтена „Глас мученика“ (*The Voice of the Martyrs*). У тој малој књижици објавио је сведочанстава и исказе дате у време судских процеса с којима су се суочавала наша браћа и сестре у земљама без верске слободе широм света.

Тај билтен није био ни сличан другима. Читаоци су писали Вурмбрандовима запрепашћени зверствима која је описао. „Како ово може да буде истина?“ – питали су. Други су рекли да су од тог билтена добили ноћне море и тражили од њега да их више не шаље. Али они који су гледали изнад страдања и мучења видели су лепоту – лепоту у срцима људи – мушкараца, жена, па чак и деце – који су одбили да се одрекну Христа. Неки читаоци су видели и живу веру која је омогућила људима као што је пастор Вурмбранд да „пољубе решетке“ својих затворских ћелија, радујући се учествовању у Христовом страдању.

У западноме свету на прогон хришћана често се гледа кроз питање „људских права“, с нагласком на потреби да власти морају да осигурају верску слободу и да је заштите. Иако је ово делимично тачно, морамо да гледамо изнад људског расуђивања на небеско. Исус је рекао: „Слуга није већи од свога господара. Ако су прогонили мене, прогониће и вас“ (Јн. 15,20; ССП). Дао нам је и упозорење: „У свету ћете имати невољу“ (Јн. 16,33) и „сви ће мрзети на вас имена мог ради“ (Мт. 10,22). „Радујте се и веселите, јер је велика плата ваша на небесима“ (Мт. 5,12).

И мада смо позвани да искористимо сваку прилику како бисмо помогли онима који су у потреби, морамо да схватимо да је хришћанима прогон предодређен. Једанаест од дванаест ученика било је убијено. Исус никад није рекао да ће с нама бити другачије. То је део онога што смо у Христу. Наравно, нисмо сви позвани да страдамо тако као пастор Вурмбранд. Али кад невоље дођу, а доћи ће, не треба да будемо изненађени, него треба да се радујемо што смо сматрани достојнима да

страдамо за Христа. Јер он је рекао и ово: „Благо прогоњенима због праведности, јер њихово је Царство небеско“ (Мт. 5,10; ССП).

Павле у 1. Коринћанима 12,25-26 (ССП) објашњава повезаност међу члановима Христовог тела: „Да у телу не буде раздора, него да се удови једнако брину један о другом. Ако један уд пати, сви удови пате с њим; и ако се један уд слави, сви удови се радују с њим.“ Писац Посланице Јеврејима додаје: „Опомињите се сужња као да сте с њима свезани, оних којима се неправда чини као да сте и сами у телу“ (Јев. 13,3). Овај стих је мото „Гласа мученика“ од 1967. године.

Док проучавамо Нови завет постаје јасно да прогон није, нити ће бити, стран Христовој цркви на земљи. Стога, као делови тог тела имамо обавезу да се међусобно тешимо и поправљамо један другог (1. Сол. 5,11) све док се Христос не врати. Чинити другачије значило би одбацивање хришћанске одговорности, као и Исусовог учења.

Из тог разлога, „Глас мученика“ наставља даље, служећи у готово 40 земаља широм света, где су наша браћа и сестре систематски прогоњени. У Вијетнаму, Лаосу и Кини хришћане туку, убијају или затварају. Руше им цркве и спаљују Библије. Под исламом, у последњим деценијама, свакодневно мученичком смрћу умире око 400 хришћана. Милиони њих страдају у Судану где су радикалне исламске снаге распеле хиљаде хришћана, мушкараца, или их утопиле у Нилу. Други су у затвору и чекају извршење смртне казне вешањем. Суданске жене силују, а њихову децу одводе и продају као конкубине или робове муслиманима на северу. Али уз сву ту трагедију, судански хришћани изјављују: „Иако су наше куће спаљене, а цркве порушене, данас смо више него икад осведочени да треба да проповедамо људима Христа.“

Тешко је схватити да радост и слобода могу да постоје упоредо с неким од најтежих страдања знаних људима и да страдање може да буде дато као „дар“ у Христово име (Фил.

1,29). Али људском уму је тешко да схвати духовног човека који је предодређен на вечни живот с Христом.

Билтени „Гласа мученика“ и даље преносе вести о тешкоме стању оних који страдају због своје вере у Исуса Христа, чиме желимо да подстакнемо на деловање хришћане у слободном свету. Ти билтени се преко наше мреже канцеларија широм света објављују на више од 30 језика и сваког месеца деле међу више од 250.000 верника.

„Глас мученика“ има пет главних циљева у служењу данашњој прогоњеној цркви:

1. Обезбедити прогоњеним хришћанима Библије, литаратуру и радио-емисије на њиховом језику.
2. Доставити помоћ породицама хришћанских мученика на тим подручјима.
3. Развој пројеката подршке који ће помоћи верницима да поново изграде свој живот и сведоче у земљама које су страдале под комунистичком тортуром.
4. Придобити за Христа оне који се противе Јеванђељу.
5. Обавестити свет о зверствима која се чине хришћанима као и о вери и храбрости прогоњених.

Позивамо и тебе да се придружиш овој служби – да се сетиш сужања као да си и ти везан с њима (Јев. 13,3.). Охрабри се њиховом победоносном вером и искористи прилику да и сам охрабриш оне који страдају због своје вере у Христа.

Ако желиш да сазнаш више о данашњој прогоњеној цркви, или ако желиш да примаш наше месечне билтене, пиши нам на адресу:

The Voice of the Martyrs

P.O. Box 443

Bartlesville, OK 74005

(800) 747-0085

Посети и нашу интернет страницу: www.persecution.com

ДОДАТАК

„Верни до смрти“

Књига „Мучени за Христа“ је за тридесет година, колико је у оптицају, дотакла животе хиљада људи, хришћана али и оних који то нису, разних занимања, култура и верских уверења. И мада постоји неколико деноминација с различитим погледима на одређене видове хришћанства, порука прогоњене цркве ујединила је многе људе кроз подстицај из Посланице Јеврејима 13,3: „Опомињите се сужња као да сте с њима свезани.“

На следећим страницама налазе се писма хришћанских вођа, упућених пастору Ричарду Вурмбранду, у којима му захваљују за живот какав је водио, као и за књигу „Мучени за Христа“. Верујемо да ће та писма и у теби подстаћи дух захвалности Богу за верну службу Ричарда Вурмбранда и његове жене Сабине, као и за плодове њиховог вредног рада.

20. октобар 1997.

Mr. Tom White
USA Director
The Voice of the Martyrs, Inc.

Драги господине Вајт,

Част ми је да напишем неколико речи на тридесету годишњицу издања књиге „Мучени за Христа“ Ричарда Вурмбранда. Три деценије од првог појављивања у јавности, ова мала књига и даље необичном силом преноси причу о жртви коју су њен аутор и његова жена поднели ради Христа.

Оквир радње за књигу „Мучени за Христа“ јесте совјетска окупација Румуније након Другог светског рата. Прича је живописна и погађа дубоко у срце, а на свакој страници преноси свеобухватност сведочења које одјекује физичким и психолошким болом који су поднели хришћански мученици током два миленијума прогона. Ричард Вурмбранд описује тамновање и изолацију који не само да нису ишчупали из корена његову веру, него су га увели у још дубље јединство с Христом који је страдао и умро да бисмо ми имали вечни живот.

Док се овај мучни век примиче своме крају, Совјетска империја више не постоји, а земље Источне Европе збациле су са себе окове робовања безбожној идеологији. Али невоља прогона и окрутност које су Вурмбрандови поднели још увек су ту као и оног дана када је ова књига написана. Хришћани у целом свету и дан данас страдају због своје вере: у Судану их продају у ропство или их распињу, у земљама Блиског истока забрањују им јавна богослужења, у Кини их осуђују на присилан рад у радним логорима, а у десетинама других земаља изложени су дискриминаторским законима и обичајима. Међу њима има мушкараца и жена за чије борбе тек треба да чујемо, али о чијим патњама нам је Ричард Вурмбранд дао жестоку и крајње јасну представу.

Нека се сваки хришћанин радује храбрости описаној на овим страницама и нади коју оне нуде другим верницима у наше доба, али и за сва времена која ће доћи.

С поштовањем,

Гари Л. Бајер (Gary L. Bauer)

Tom White
The Voice of the Martyrs, Inc.
P.O. Box 443
Bartlesville, OK 74003

Поред Библије, најделотворнији материјал који може да помогне хришћанима у расту и сазревању у вери јесу биографије и аутобиографије. Аутобиографија Ричарда Вурмбранда изузетно је важна књига; важна као лек за збрку и неред који се данас појављују. Прича о Вурмбрандовом животу подвлачи истину да ће онај ко следи Исуса у свету имати патњу. Аутор је одржао веру и наду јер је Исус Христос победио свет.

Лајл В. Дорсет (Lyle W. Dorsett)
Професор службе за образовање и евангелизацију
Wheaton College, Illinois

ДРУГИ МАТЕРИЈАЛ

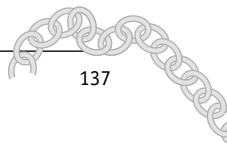
Материјал о прогоњеној цркви

Друге књиге Ричарда Вурмбранда

Божија пророчанства (*The Oracles of God*)
У илегали са Богом (*In God's Underground*)
Од патње до победе (*From Suffering to Triumph*)
Христос на јеврејском путу (*Christ on the Jewish Road*)
Непокорени (*The Overcomers*)
Победоносна вера (*Victorious Faith*)
Посезање ка висинама (*Reaching Toward the Heights*)
С Богом у самици (*With God in Solitary Confinement*)
Доказ Божијег постојања (*Proofs of God's Existence*)
Одговори на атеистички приручник
(*The Answer to the Atheist's Handbook*)
Маркс и сатона (*Marx & Satan*)
Најлепша песма (*The Sweetest Song*)

Друге књиге у издању „Гласа мученика“

Пасторова супруга (*The Pastor's Wife*), Sabina
Wurmbrand
Божији пројектили над Кубом (*God's Missiles Over
Cuba*), Tom White
Духовни рат на Куби (*The Spiritual Battle for Cuba*),
Tom White
Између два тигра (*Between Two Tigers*), Tom White
Бег преко границе (*Flight Over the Border*),
Hans Martin Braun

Видео издања Ричарда Вурмбранда

Сачувати свет (*Preserve the Word*)

Нема другог Бога (*Ali Other God*)

Божија лица (*The Faces of God*)

Викати или слушати (*To Shout or to Listen*)

Румунија: Повратак (*Romania: The Return*)

У затвору с Псалмом 107 (*In Prison With Psalm 107*),
Sabina Wurmbrand

Видео издања „Гласа мученика“

„Вера под ватром“ (*Faith Under Fire*)

Овај видео запис садржи разговоре с хришћанима који су се лично суочили с прогоном. Упознаћеш муслимана ког је обраћење „на путу у Дамаск“ одвело у прогон; кинеског пастора који страда под политиком „удри што јаче“ и вијетнамску тинејџерку која мора да се бори с очевим хапшењем и затвором, јер је радио у илегалној цркви. „Вера под ватром“ (*Faith Under Fire*) подстаћи ће те да размислиш: „Је ли моја вера спремна да издржи ватру?“ (Овај видео запис садржи драматичне сцене које нису прикладне за децу.)

„Стивенев испит вере“ (*Stephen's Test of Faith*) (видео запис за децу).

Дванаестогодишњем Стивену ругају се и исмејавају га због његове вере. Те ноћи, у сну, Стивен путује кроз историју и сусреће Исуса, првог мученика Стефана, породицу која је на уласку у римски Колосеум, Вилијама Тиндејла (William Tyndale), хришћанску децу на данашњем Блиском истоку, као и друге који се усуђују да сведоче о својој вери.

Филм је сниман у више земаља и заиста надахњује и подстиче људе свих узраста. Може да се гледа на часу веронауке, у учионицама, код куће, а намењен је и спасенима и неспасенима. Док посматрамо њихов живот, одани хероји вере охрабрују нас својим историјским позивом да наставимо

да следимо Христа и кад смо „на провери“. (Уз овај видео запис долази и концепт за проучавање с библијским стиховима)

„Глас мученика“ има још много књига, видео записа, брошура и другог материјала који могу да ти помогну да сазнаш више о прогоњеној цркви. Становници Америке могу да затраже каталог, поруче материјал или се пријаве за наш бесплатни месечни билтен позивом на број (800) 747-0085 или да нам пишу на следећу адресу:

The Voice of the Martyrs, Inc.

P.O. Box 443

Bartlesville, OK 74005-0443

Становници Канаде, Аустралије, Енглеске и Новог Зеланда треба да пишу на следеће адресе:

The Voice of the Martyrs

P.O. Box 117

Port Credit

Mississauga, Ontario L5G 4L5

Canada

Release International

P.O. Box 19

Bromley BR2 9TZ

England

The Voice of the Martyrs

P.O. Box 598

Penrith NSW 2751

Australia

Jesus to the Communist World

P.O. Box 69-158

Glendene, Auckland 1230

New Zealand

0 аутору

Пастор Ричард Вурмбранд еванђеоски је слуга који је преживео четрнаест година комунистичког затвора и мучења у својој домовини Румунији. Тамо је веома је познат и сматра се угледним хришћанским вођом, писцем и учитељем.

Кад су 1945. године комунисти заузели Румунију и почели да контролишу цркве користећи их за своје циљеве, Ричард је одмах покренуо делотворну, снажну „илегалну“ службу, усмерену ка свом поробљеном народу али и ка совјетским освајачима. Ухапшен је 1948. године, заједно са својом женом Сабином која је три године била на присилном раду на каналу на Дунаву. Ричард је три године провео у самици. За то време није видео никога другог осим својих комунистичких мучитеља. Потом је пребачен у заједничку ћелију, где се мучење наставило још пет година.

Захваљујући његовом међународном угледу, дипломате из страних амбасада распитивале су се код комунистичких власти о њему и тражиле његово ослобађање, али рекли су им да је Ричард побегао из Румуније. Агенти тајне полиције, који су се представљали као ослобођени затвореници, рекли су његовој жени да су присуствовали Ричардовој сахрани на затворском гробљу. Његовој породици у Румунији, као и пријатељима из иностранства, речено је да га забораве јер је мртав.

Након осам и по година проведених у затвору, ослобођен је и одмах је поново почео да ради у илегалној цркви. Пар година касније, 1959. године, поново је ухапшен и осуђен на двадесет и пет година робије.

Ослобођен је након опште амнестије проглашене 1964. године и поново је наставио с илегалном службом. Схватајући колико је велика опасност његовог поновног хапшења, норвешки хришћани су водили преговоре с комунистичким званичницима о његовом откупу из Румуније. Наиме, комунистичке власти су почеле да „продају“ своје политичке затворенике. У то време „цена“ за затвореника била је 1.900 долара, али за Вурмбранда су тражили 10.000 долара.

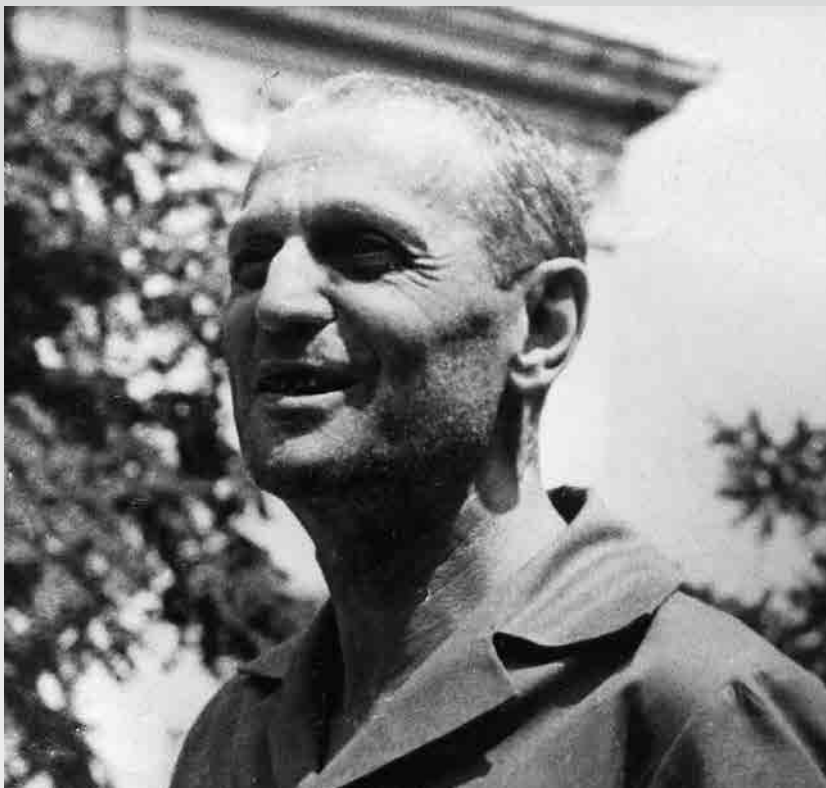
У мају 1966. године сведочио је пред Пододбором за унутрашњу безбедност америчког Сената и скинуо се до појаса како би им показао ожиљке од осамнаест дубоких рана које су прекривале његов труп. Његова прича се пронела светом преко новина у Америци, Европи и Азији. У септембру 1966. године упозорен је да комунистички режим у Румунији планира да га убије; ипак није ћутао, упркос претњи смрти.

Као оснивачи хришћанске мисије „Глас мученика“ (*The Voice of the Martyrs*), Ричард и његова жена путовали су по свету успостављајући мрежу канцеларија (има их више од тридесет) које пружају помоћ породицама затворених хришћана у исламским земљама, комунистичком Вијетнаму, Кини и другим земљама у којима су хришћани прогоњени због своје вере. Његова порука је гласила: „Мрзите зле системе, али волите своје прогонитеље. Волите њихове душе и настојте да их придобијете за Христа.“

Пастор Вурмбранд је аутор неколико књига преведених на више од шездесет језика. Звали су га „гласом илегалне цркве“. Хришћанске вође су га називале живим мучеником и „Павлом иза гвоздене завесе“.

Рана породична фотографија Ричарда и Сабине Вурмбранд и њиховог сина Михаја. Кад је обоје његових родитеља било у затвору и радном логору, Михај је преживео као „сироче” о којем су се бринули други хришћани, а у школи су га исмејавали и ругали му се. Касније је постао први директор „Гласа мученика” за Америку (октобар 1967. године). Мисија се тада звала „Исус у комунистичком свету” (Jesus to the Communist World).

Смешећи се, након изласка из комунистичког затвора, пастор Вурмбранд је изненадио многе хришћане својим безусловним праштањем. Мрзео је комунизам, али је волео комунисте.

Цела породица Сабине Вурмбранд (били су Јевреји) убијена је у нацистичком концентрационом логору. Сабина и Ричард су имали ту привилегију да позову у свој дом нацисту који је био на дужности у том логору. Нахранили су га, с љубављу су се односили према њему и довели га Христу.

Today's Martyred Church Tortured for Christ

Rev. Richard Wurmbrand

Прво издање књиге „Мучени за Христа” је изашло 1960-их. Западни хришћани су чули врло мало тога о страдању своје браће и сестара на истоку. У то време многе цркве на западу одбијале су да објаве такве информације.

Широм Совјетског Савеза хришћани су се више од пола века састајали на илегалним службама. Данас се тајно састају у Азији и на Блиском истоку.

Будући да носи ожиљке мучења на врату, леђима и грудима, пастор Вурмбранд добро је разумео страдање кроз које пролазе многи афрички хришћани. „Глас мученика” шаље помоћ Африци од 1960-их.

Конференција у Швајцарској

У периоду „гвоздене завесе” (владавина комунизма у Источној Европи) пастор Вурмбранд је држао говоре на хиљадама црквених служби и конференција које је организовао „Глас мученика”, данас установљен као међународно хришћанско удружење.

Хришћани су у двадесетом веку морали да штампају Јеванђеља у подрумима с тајним улазима. У освит новог века, такав рад се наставља на Блиском истоку, у Азији и на другим подручјима. Затвореник Павле у 2. Тимотију 2,9 пише: „За које се [јеванђеље] толико злопатим да ме бацају у окове као да сам злочинац. Али Божија реч није окована.” (ССП)

Гранична полиција Источне Немачке бушила је рупе у вратима и на зидовима аутомобила тражећи „илегалне” Библије.

Пастор Вурмбранд је говорио на многим верским и политичким скуповима, потичући запад да не занемарује оне који по вери припадају истој породици (Гал. 6,10). Пред члановима америчког Конгреса скинуо је кошуљу и показао ожиљке задобијене под прогоном. Будући да је течно говорио више језика, цитирао је из совјетске штампе лажи објављене о његовом раду.

Мисија „Гласа мученика” у Финској се сећа хришћана у оковима (Јев. 13,3).

Касних 1970-их

Том Вајт је на Куби осуђен на 24 године затвора јер је унео у земљу хришћанску литературу. Многи радници „Гласа мученика” били су претучени, ухапшени, рањени или убијени.

1900-их година

На путу за тајни час веронауке у шуму у Совјетском Савезу.
Поучавање деце вери и данас се одвија тајно у Вијетнаму,
Лаосу, Кини, Бутану, Блиском истоку и на другим подручјима.

Говорећи у препуним црквама у Русији, Ричард и Сабина Вурмбранд дочекали су да гвоздена завеса падне за њиховог живота.

1969. год.

Балони с Јеванђељима убацују се у Северну Кореју. Тај рад се наставља и 30 година касније.

Куба

Фидел Кастро је уништио 100.000 Библија. Почетком 1970-их, волонтери „Гласа мученика” бацали су Јеванђеља у море из авиона.

1990-их

Вурмбрандови су се вратили у домовину Румунију да би држали говоре у црквама и на националној телевизији. Послали су поруку љубави и праштања непријатељима.

МУЧЕНИ ЗА ХРИСТА

Ова књига је одиграла посебно важну улогу у буђењу савести слободног света за ужас који преживљавају браћа и сестре иза гвоздене завесе.

– Чарлс В. Колсон (Charles W. Colson, Prison Fellowship)

Месеци самице, године редовног физичког мучења, стална глад и хладноћа, патња услед испирања мозга и менталне свирепости – то су искуства румунског пастора стечена током четрнаестогодишњег страдања у комунистичким затворима.

Његов злочин, као и злочин хиљада других, била је жарка вера у Исуса Христа као и јавно сведочење те вере.

Док су се састајале по кућама, у подрумима и по шумама – понекад се усуђујући да проговоре чак и у јавности, по угловима улица – те верне душе су истрајале у свом хришћанском сведочењу, знајући врло добро каква је коначна цена њиховог деловања.

Ово је њихова прича – класичан извештај о храбрости, упорној вери и невероватној издржљивости. Историја илегалне цркве истовремено одражава и борбу која се у овом часу одвија на многим местима у свету.

ISBN: 978-86-85387-19-7

9 788685 387197